

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Bonae, Eminentissimi S. R. E. Titulo S. Bernardi
Ad Thermas Cardinalis Presbyteri Opera Quotquot
hactenùs separatim edita fuerê Omnia**

Bona, Giovanni

Antverpiae, 1677

IV. Tractatus asceticus de Sacrificio Misae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10805

D E
S A C R I F I C I O
M I S S A E
T R A C T A T U S A S C E T I C U S ,
Continens Praxim attentè , devotè & reverenter
celebrandi.

A D
S A C E R D O T E S
De usu & scopo hujus Libelli
P R A E M O N I T I O .

PAUCIS te in hoc vestibulo sistam, quisquis es Christi Sacerdos, qui hanc meam lucubrationem evolvere dignaberis, ut in ea edenda propositum meum, ejusque scopum & usum noscas. Cum primùm Sacerdotio initiatus fui, illud protinùs animo versare cœpi, quam ardua res esset suscepto ministerio ritè fungi, & ipsum Dei Filium pro meis & aliorum peccatis incruento Sacrificio quotidie immolare. Actus igitur conscientia stimulis Sanctorum Patrum, & Recentiorum ferè omnium, qui de Missa sanctè celebranda aliquid ediderunt, scripta percurrens, plura ex illis documenta excerpti, quibus in unum congestis, paucisque de meo additis, hoc Opusculum composui, quod amicis impellentibus multos post annos publici juris facio. Et primò quidem de ipso Sacrificio, ejusque valore & fructibus quædam generaliter præmitto. Secundò de his ago, quæ ad ritè & piè celebrandum Sacerdoti necessaria sunt. Tertio de antecedentibus Missæ celebrationem, & de proxima ad eam præparatione. Quarto de ipsa celebratione. Demum de his, quæ Sacro absoluto facienda sunt.

Inserui aliquot orationes & exercitia pro me, meique similibus adhuc in limine perfectionis hærentibus, quibus si quis assueverit, à distractionibus præservari, Deique

quæ amore succendi faciliè poterit. Alios autem, qui in altiori gradu sunt constituti, sublimiores exercitationes Spiritûs Sancti unctio docebit.

Porrò hæc exercitia non eo consilio descripta sunt, ut singulis diebus à Sacerdote rem divinam acturo peragantur: sed legendus aliquoties libellus est, donec documenta in eo tradita benè animo percipiantur, & voluntas piis affectibus imbuatur: tum ea quisque seliget, quibus se magis affici senserit; & quoties celebrare voluerit, aliqua ex illis pro suo arbitrio, & devotione assumet.

Terret quosdam prolixitas, sed inexpertos, qui tandem usu & exercitatione edocti, quæ prius ardua & operosa putabant, expeditissima esse, minimique negotii experiuntur. Velociùs enim mens operatur quàm lingua; & quæ non nisi longo sermone explicari possunt, unico mentis actu concipiuntur. Plura docebit usus, Deo juvante, cujus gratia ut mihi & omnibus, qui hoc meo labore uti voluerint, uberimè aspiret, enixè deprecor; sed mihi præcipuè, ne fortè, cum aliis prædicaverim, ipse reprobus efficiar.

I M P R I M A T U R.

*Si videbitur Reverendiss. Patri Magistro Sac. Palat. Apost.
M. Episc. ARIMIN. Vicesgerens.*

Fr. HYACINTHUS Libellus Sac. Fac. Apost. Magist.

D E
S A C R I F I C I O
M I S S A E.
T R A C T A T U S A S C E T I C U S.

C A P U T. I.

Quædam præmittuntur de ipso Missæ
Sacrificio.

§. I.

Quale Sacrificium sit Missa.

QUAMVIS in Lege veteri plura fuerint Sacrificia, in nova tamen unicum est, quod omnium legalium hostiarum differentiam tantò perfectiùs complectitur, quantò excellentior, Deoque acceptabilior est victima, quæ in eo immolatur. Est igitur Missa Sacrificium Latreuticum, sive honorarium, oblatum Deo ad summum & supremum cultum, atque honorem ipsi exhibendum, tanquam primo principio & ultimo fini nostro, in protestationem infinitæ ejus excellentiæ, Domini & Majestatis; nostræquæ ab eo dependentiæ, servitutis & subjectionis. Est Eucharisticum in gratiarum actionem pro omnibus beneficiis naturæ, gratiæ, & gloriæ collatis & conferendis ab ipso Deo, ut summo benefactore. Est Propitiatorium & Satisfactorium pro peccatis & pœnis debitis; applicat enim omnibus, pro quibus offertur, vim & virtutem Sacrificii Crucis; imò est idem Sacrificium quoad substantiam, eadem Hostia, idem principalis offerens, licet diverso modo offeratur. Idèò verò Propitiatorium dicitur, quia hæc oblatione placatus Dominus, gratiam & donum pœnitentiæ peccatoribus non ponentibus obicem concedit: Pœnas item peccatis debitas relaxat, quia per ipsum applicatur Sacrificium Christi, qui pro peccatis totius mundi in Cruce satisfecit. Eisdem pœnas remittit Defunctis existentibus in Purgatorio, quia ad eum quoque finem à Christo institutum est; ut constat ex potestate, quæ con-

ferretur Sacerdotibus in ordinatione, offerendū pro Vivis & Defunctis: nec potest hoc effectu carere, quia ex parte ipsorum nullus obex esse potest. Porrò in illis, pro quibus tantum offertur, sive vivis, sive defunctis, tanta erit pœnæ remissio, quantam Christus ex sua misericordia taxavit. Licet enim res, quæ offertur, sit infiniti valoris, nostra tamen obligatio non nisi finitum habet effectum, ut communiter docent Theologi. In iis verò, qui simul etiam offerunt, augetur pro cujusque affectu & devotione. Denique quia Christus non solum nobis remissionem peccatorum, sed alia quæcumque beneficia promeruit: Idcirco hoc Sacrificium est etiam omnium bonorum impetratorium, spiritualium quidem primò, & per se, temporalium verò secundariò, & quatenus ad spiritualia conducunt. Sed quia ex se vim habet dumtaxat impetrandi in genere, ut aliquid determinatum impetretur, debet ad illud offerentis intentio specialiter applicari. Ad impetrandum autem pro Ecclesia, semper intervenit ejusdem Ecclesiæ intentio, præsertim quoad ea, quæ in Orationibus Missæ à Deo petuntur: nam ipsa quoque Ecclesia est offerens in persona sui Ministri.

§. II.

De his qui offerunt hoc Sacrificium.

PRIMUM & præcipuum inter offerentes locum obtinet Christus, qui solus potuit acceptabile Sacrificium offerre Patri, quod quia quotidie offert per Sacerdotes Ministros suos, idèò dicitur Sacerdotium habere sempiternum, sicut scriptum est: *Tu es Sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech.* Non solum autem ex eo est offerens, quod illud instituerit, quodque ei vim totam ex meritis suis contulerit; sed ex eo præcipue quod Sacerdos in persona

Z

ejus,

ejus, & tanquam Minister ac Legatus ipsum representans sacrificat, ut constat ex verbis Consecrationis: non enim dicit: Hoc est Corpus, vel hic est Sanguis Christi; sed, Hoc est Corpus meum; Hic est Sanguis meus. Christus igitur simul cum Sacerdote idem Sacrificium Deo Patri pro hominibus offert: & ex ejus persona, cujus purissima sanctitas & dignitas infinita est, semper hoc sacrificium mundum est & gratum Deo, quamvis à Ministro peccatore offeratur.

Alter offerens est ipsa Catholica Ecclesia, cujus Sacerdos Minister est, & in ea omnes fideles non excommunicati, qui etiam aliquâ ratione sunt offerentes per Sacerdotem, non tanquam per Ministrum sed tanquam per Legatum seu Mediatorem. Nam sicut tota Respublica dicitur agere quidquid ejus nomine Legatus suus agit: sic omnes Catholici dicuntur sacrificare, quia ipsorum nomine in persona totius Ecclesiae Sacerdos sacrificat. Non tamen omnes eodem modo: sed quidam habitualiter tantum, illi nimirum qui nec adsunt Sacrificio, nec cogitant de illo; quia tamen uniti sunt toti Ecclesiae per charitatem, censentur habitualiter idem facere quod illa facit. Alii causaliter, jubendo & curando ut quis sacrificet, quod maxime contingit in dantibus ad hoc eleemosinam. Alii denum actualiter, qui Sacrificio actu interfunt.

Tertius offerens & proprius Minister hujus sacrificii est Sacerdos legitime ordinatus, cujus tam firma & immobilis potestas est, ut etiam in haeresim lapsus, suspensus, depositus, degradatus sive excommunicatus valide hoc Sacramentum conficiat, & offerat, licet illicite, dummodo legitimam materiam & formam adhibeat. Nec valor Sacrificii minuitur, etsi Sacerdos peccet, aut ab Ecclesia praecisus sit: non enim fructus ex qualitate Ministri, sed ex Christi institutione dependet.

S. I I I.

De vi effectiva hujus Sacrificii.

Duplex spectari potest in hoc Sacrificio vis effectiva; una quam dicunt Theologi ex opere operato, independentem à merito & dignitate Ministri: altera quam vocant ex opere operantis, dependentem nimirum ab ipso operante, ejusque merito & bonitate; atque ab ipso pretium, & virtutem accipiens. Primum effectum ex opere operato plures Theologi do-

cent, nec Sacerdotem percipere ut offerens est, nec fideles quatenus sunt offerentes, sed quatenus pro ipsis offertur: hunc enim effectum Sacrificium istud non habet, nisi pro iis pro quibus est institutum, & eo modo quo institutum fuit: est autem institutum, ut pro hominibus offerant, & ut illis dumtaxat profit, pro quibus offertur: cumque sit applicativum virtutis Sacrificii Gratiis, non causat nisi in subiecto, cui talis virtus applicatur; id autem fit ab offerente, qui determinat oblationem pro tali persona. Constantis semper fuit Catholicorum sententia, habere hoc infallibiles & determinatos effectus ex opere operato, nisi ille pro quo offertur obicem ponat, remissionem videlicet alicujus poenae peccatis jam remissis debita, vel donum alicujus gratiae praevientis ad obtinendam commissorum remissionem. Quod verò attinet ad vim impetrativam, eam non esse infallibilem quotidianâ probamus experientia, non enim omnia, quae petimus, & propter quae Sacrificium offertur, semper impetramus. Provenit hoc ex natura impetrationis, quae requirit libertatem in dante, adeo ut possit pro suo arbitrio negare vel concedere quae petuntur. Petimus enim proposito aliquo motivo, quo putamus posse Deum moveri ad aliquid faciendum, sed ex eo non ardeatur, vel propter pactum, vel propter institutionem ad concedendum. Deinde non impetramus, nisi voluntas nostra, respectu rei, quam petimus, sit conformis voluntati Christi, quae cum nobis ignota sit, ei non possumus nos conformare. Certum nihilominus est, non carere Sacrificium hoc effectum; quia, tamen id praecise Deus non concedat quod postulamus; aliud tamen tribuit, quod hic & nunc magis judicat expedire.

Quoad alterum effectum ex opere operantis duo sunt capita; ex quibus augeri potest. Primum est bonitas & dignitas operantis, procedens ex habitu gratiae sanctificantis & virtutum, quae gratiae annexae sunt: nam quò sanctior est Sacerdos, & gravior Deo, eò magis acceptabiles erunt ejus preces, & oblationes. Secundum est actualis devotio, quâ sacrificium offertur: nam quò major illa est, eò amplius ipsi prodest. Sicut enim alia opera bona à justo facta eò magis sunt meritoria & impetratoria, plusque valent ad satisfactionem & remissionem poenae, quò perfectius & ferventius fiunt: ita hoc sacrificium sive spectetur ut est sacrificium, sive ut est Sacramentum, quò ferventius peragitur & suscipitur, eò magis augetur meri-

tum,

tum, magisque prodest pro se offerentibus & suscipientibus, & illis pro quibus offertur. Ideo satagere debet Sacerdos, ut sit Deo valde gratus, & continuâ virtutum heroicarum exercitatione crescat apud illum in gratia & sanctitate, semperque celebret cum ingenti fervore & devotione: sic enim fiet, ut tam ipse, quam alii pro quibus offert, plures & efficaciores Sacrificii effectus ex opere operantis consequantur.

§. IV.

De valore & fructibus Sacrificii.

Quamvis nonnulli ex Theologis existimarent, hoc Sacrificium ex opere operato valorem sive efficaciam intensivè infinitam habere, eò quod sit idem quoad substantiam cum sacrificio crucis, resque oblata corpus scilicet & sanguis Christi, sit infiniti pretii, & ipse Christus principalis offerens sit persona infinita; certior tamen & communior sententia est non nisi finiti valoris esse. Potissima hujus assertionis ratio ex Christi Domini voluntate desumitur, qui noluit hoc sacrificium ordinare ad fructum intensivè infinitum conferendum, sicut de facto rebelles Angeli non sunt redempti, quia Christus merita suæ passionis noluit illis applicare. Alia ratio est, quia ad infinitam sacrificii efficaciam, præter hostiæ & principalis offerentis infinitatem, requiritur etiam ejus infinitas à quo immediatè offertur. Cum igitur Sacerdos immediatus offerens sit finitæ dignitatis, valor etiam sacrificii quoad actuale influxum & efficientiam finitus erit, quia actio illa à supposito finito immediatè producitur: & in hoc differt à sacrificio crucis sacrificium nostrum, quia illud fuit immediatè à supposito infinito, ideoque fuit actio secundum esse morale infinita, & Deo Patri infinitè grata. Favet huic doctrinæ communis fidelium sensus, qui plura pro se & suis Sacrificia offerri curant, quod certè non facerent, si infinitam in singulis efficaciam agnoscerent. Possent etiam Sacerdotes unico sacrificio sexcentis obligationibus satisfacere, quod Ecclesiastica vetant Decreta. Frustra pro uno defuncto tot multiplicarentur Sacrificia, quia unum sufficiens esset ad omnes animas liberandas. Missa denique cujuslibet Sacerdotis Sacrificium Christi in Cruce æquaret, quod ideo unicum fuit, quia valoris infiniti: neque considerandum est id, quod in Sacrificio

continetur tanquam ens quoddam naturale agens secundum summum gradum virtutis suæ, sed ut ens liberum, cujus operatio tantam habet efficaciam, quantum habere vult ipsum agens principale Christus Redemptor nostræ, qui hoc incruento Sacrificio vult nobis applicari finitum tantum & limitatum fructum suæ passionis. Habet igitur Sacrificium efficaciam finitam in ordine ad omnes suos effectus, exceptâ vi impetrativâ, quam ideo infinitam esse omnes fatentur, quia non consistit in aliquo quod producat à Sacrificio, sed in excellentia & intrinsecâ dignitate ipsius, quatenus objective movet Deum ad id quod petitur concedendum, quamvis semper non concedat, nisi cum judicat salutem nostram expedire ut concedatur.

Si verò loquamur de infinitate extensiva, an scilicet Sacrificium pro multis oblatum aequè singulis prodest, sicut uni prodesset, si pro eo tantummodo offerretur, gravis quæstio est præmissâ distinctione fructuum Missæ distinguenda. Est igitur triplex portio valoris Missæ, seu triplex fructus, generalis, specialis, & medius. Primus pertinet ad omnes fideles, secundus est proprius celebrantis, tertius subest dispositioni Sacerdotis, ut applicet cui voluerit. Primus ex eo provenit, quod generaliter pro omnibus fidelibus vivis & defunctis offertur, est enim idem quoad substantiam cum Sacrificio Crucis, quod pro omnibus oblatum est, & ex Canone constat, debere Sacerdotem pro omnibus applicare, pro papa, pro Episcopo, pro Rege, totaque Ecclesiâ militante & purgandâ, & non potest non applicare, cum sit ab ipsa Ecclesiâ ad hoc specialiter deputatus. Quo circa hic fructus ad omnes fideles extenditur, qui ab Ecclesiæ unitate non sunt præcisi, & non ponunt obicem, & sic potest esse quodammodo intensivè infinitus, omnesque & singuli, si per ipsos non stet, integrum fructum percipere possunt, ac si unus tantum esset. An autem hic fructus non solum impetrationem, sed etiam satisfactionem includat, controversum est. Secundum hoc fundatur, quia Sacerdos offert etiam pro seipso, *offero*, inquit, *pro innumerabilibus peccatis, & offensionibus, & negligentis meis*. Debet enim, ut ait Apostolus, *quemadmodum pro populo, ita etiam pro semet ipso offerre pro peccatis*. Provenit autem Sacerdoti fructus, quatenus ab ipso ut publico Ministro offertur; & ideo non est alteri applicabilis, nam dum offert pro se illis verbis, *pro peccatis &*

offensionibus meis, eo ipso sibi applicat: sibi verò applicatum non est alteri applicabile. Tertius colligitur ex natura sacrificii, quod ita institutum est, ut pro hominibus offeratur, ac propterea illis prodesse debet pro quibus offertur. De hoc fructu medio communis sententia est, non esse infinitum extensivè, sed eò magis in singulis minui, quò magis extenditur. Debet autem Sacerdos hunc fructum illi applicare, pro quo specialiter celebrare tenetur ratione beneficii, elemosinæ, præcepti superioris, vel alio quocunque titulo; idque ante Missam, vel saltem in Missa ante consecrationem; nam si essentia Missæ in sola consecratione consisteret, ut plerique sentiunt, applicatio post illam facta nihil valeret, Sacrificio quoad substantiam jam consummato.

§. V.

Quæ praxis servanda in applicatione Missæ.

Quia diximus, sacrificii fructum debere à Sacerdotibus applicari, operæ pretium, erit ex communi & magis recepta Theologorum sententia praxim aliquam sive methodum hujus applicationis præscribere, quæ ipsis Sacerdotibus usui sit, ne eos labi in re tanti momenti & muneri suo deesse contingat. Et primò quidem observandum est, Sacerdotem multiplici nomine hoc sacrificium offerre, nomine Christi primi & præcipui offerentis, ex cujus meritis Sacrificii valor emanat, & ex cujus voluntate maximè pendet ejusdem applicatio: nomine item Ecclesiæ, cui meritorum suorum & satisfactionum dispensationem Christus commisit: deinde nomine proprio, quatenus liberâ suâ voluntate offert, sibi quæ aut aliis pro suo arbitrio applicat: nomine tandem aliorum fidelium, qui simul cum ipso, sive per ipsum interno affectu offerre dicuntur, illorum videlicet, qui Missæ inserviunt & assistunt, vel pro ea celebranda elemosinam largiti sunt. Porro Christus & Ecclesia Sacrificii fructuum, quoties offertur, participes esse volunt omnes fideles, dummodo capaces sint & nullus in eis obex reperitur: nec ulla requiritur ex parte Sacerdotis celebrantis applicatio, ut communis hic fructus in omnes diffundatur. Omnium autem fructuum pars quædam notabilis, Christo sic volente & disponente, relicta est liberæ applicationi, & determinationi tam ipsius Sacerdotis celebrantis, tamquam Ministri & mysteriorum

ejus dispensatoris, quàm aliorum simul cum eo offerentium, quod ex communi Ecclesiæ consensu morem fidelium approbantis, quo expetunt hoc Sacrificium pro se peculiariter offerri, manifestum est; frustra enim id facerent, si omnis ejus fructus jam applicatus esset, nec ullus per Sacerdotis intentionem applicandus superesset. Sacerdos verò in hujus Sacrificii actione aliis cum ipso offerentibus superior est, & idè fructuum applicatio ab ejus intentione præcipuè pendet, nam cum sit actus potestatis ordinis, ejus subjacet voluntati. Sed quanta & qualis sit portio fructus, quam Christus Dominus voluit sive generatim ad omnes fideles, sive speciatim ad hos vel illos secundum intentionem particularem Sacerdotis celebrantis derivari, incertum omnino est: neque enim sacra Scriptura, nec Ecclesiæ traditio, nec Concilia, aut Patres quidquam de hac re tradiderunt aut diffinierunt. Idè satis est, quod Sacerdos tantum de fructu Sacrificii juxta devotionem, sive obligationem suam his aut illis applicare velit, quantum Christus Dominus ipsi applicandum concessit.

Observandum secundò, quod, ut Sacerdos Sacrificii fructum validè applicet, necessaria est ejus intentio, qualem requiri ajunt Theologi, ut aliquod Sacramentum validè conficiatur. Quapropter habitualis sufficiens non est; actualis optima atque laudabilis; sed non necessaria: sufficit enim virtualis, illa nimirum quæ ab actuali proveniens & non revocata adhuc remanet secundum suam virtutem. Debet autem hæc intentio ipsam Sacrificii actionem concomitari, & esse certa, & determinata, nec effectum Sacrificii suspensum relinquere, quia non potest à futura conditione pendere. Quod si Sacerdos fructum Sacrificii nemini applicet, vel ille pro quo offert ejus capax non est, aut eo non indiget, manet fructus in Thesuro Ecclesiæ. Unde in tali casu optimum fore censent Theologi, conditionatam habere voluntatem, & alium substituere, qui eo fructu potiatur. Optimum quoque aliquibus visum est, quod Sacerdos, qui pro pluribus offerre intendit, eos specialiter & nominatim exprimat, non generaliter & in confuso, quia singulis minus prodesset; suum enim effectum producit secundum modum quo applicatur, perfectior autem applicatio est, cum omnes sigillatim nominantur. Ad scrupulos denique evitandos, qui circa applicationem oriri possunt, debet Sacerdos rejectis incertis opinionibus Sac-

crificii

crificii fructus primò & principaliter illi applicare, pro quo celebrare tenetur ratione beneficii, eleëmofinæ, promissionis, aut specialis obligationis. Tum sine ejus præjudicio, & in quantum licitè potest, aliis item applicare poterit sibi charitate aut aliâ quavis ratione peculiariter conjunctis, seu commendatis, suam intentionem intentioni Christi summi Sacerdotis perfectè conformando & submittendo: sic enim poterit tutâ conscientia ex infinito & nunquam exhauriendo thesauro meritorum & satisfactionum Christi, cujus dispensator est constitutus, partem aliquam in plures derivare, quæ ex summa & ineffabili Dei misericordia non nisi uberissima sperari potest.

CAPUT II.

De requisitis in Sacerdote ad ritè & piè celebrandum.

§. I.

De puritate vitæ.

Quod olim David de Templi ædificatione, id sibi Sacerdos de Divini Sacrificii oblatione, & sumptione dictum putet: *Opus grande est, neque enim homini preparatur habitatio, sed Deo.* Ad Deum igitur accessurus, ut ipsius Dei unigenitum Filium incruentè sacrificet, cum timore & tremore tantum opus aggrediatur, probetque seipsum, & præviis dispositionibus præparet ad uberrimos Sacrificii fructus percipiendos. Sunt autem tres præcipuæ dispositiones, quæ in Sacerdote requiruntur, puritas vitæ, reëctitudo intentionis, & actualis devotio. Puritas vitæ in duobus consistit: Primùm ut sit mundus ab omni peccato, non solum mortali, sed etiam veniali deliberato & scienter admissò, atque ab omni affectu erga ipsa peccata venialia. Levissima quidem peccata omninò vitare nequimus; at ipsorum affectum penitèns ex animo evellere & possumus & debemus; adeò ut nulli voluntate & affectu inhæreamus. Alterum ut conetur omni studio esse purus & sanctus, & ornatus omni virtute, sibi què propterea illud peculiariter dictum existimet: *Qui justus est, justificetur adhuc, & Sanctus sanctificetur*

adhuc. Rectè Chrysostomus: *Quo non oportet esse puriorem tali fruente Sacrificio? Quo solaris radio non splendidiorem manum carnem hanc dividente? os quod igne spirituali repletur: linguam quæ tremendo nimis Sanguine rubescit? Cogita quali sis insignitus honore, quali mens à fruendis: quod Angeli videntes horrescunt, neque liberè audent intrare, propter emicantem inde splendorem, hoc nos paschimur, huic nos unimur, & facti sumus unum Christi corpus & una caro.* Docet S. Thomas, proprium effectum hujus Sacramenti esse, hominem in Deum transformare, & ipsi per amorem assimilare. Quà ergò fide debet esse imbutus, quâ spe roboratus, quâ succensus charitate, quâ præditus innocentia, qui talem victimam quotidie immolat, Deumque suscipit, & in ipsum mysticè transformatur? Quod si dispositio, ut aiunt Philosophi, ejusdem rationis esse debet cum forma, ad quam disponit: divina procul dubio dispositio necessaria erit, ut recipiatur cibus divinus; vita sic instituta, ut divina sit & superhumana, & mundanæ atque carnali prorsus opposita. Qui sic vivit, secedit à creaturis, & soli Deo adhæret: solus Deus in intellectu ejus est, solus in voluntate, solus in colloquio, solus in operibus. Nihil in illo, quod sapiat mundum, quod carnem redoleat & sensum: seipsum odio habet, corpus suum jugi mortificatione crucifigit, divitias spernit, honores fugit, amat neciri, & pro nihilo reputari. Discutiat ergò vitam suam Sacerdos, & si talem nequaquam esse, sed adhuc terrenam deprehenderit, in divinam transferre satagat sedulâ virtutum exercitatione. Huc etiam pertinet externa corporis & vestium mundities, gravitas & maturitas, quæ Presbyterum; hoc est, senio-rem deceat; talisque compositio totius hominis, ut omnes ex solo ipsius aspectu ædificentur.

§. II.

De reëctitudine intentionis.

Secunda Sacerdotis dispositio ad celebrandum, est reëctitudo intentionis, virtus enim laudem, vel vitii notam à fine, quem intendimus, actiones nostræ sortiuntur. Intentio autem ut recta sit, non solum excludit omnem finem malum, & alienum ab ipsa Sacrificii institutione, sed etiam vetat ad ipsum accedere ex sola consuetudine, sine actuali tanti mysterii consideratione, & præviâ præparatione. Sacerdos itaque cele-

celebraturus, diligenter attendat, quò sine moveatur, an propter damnable lucrum, aut ali- quòd temporale motivum, non caelestem Panem, sed terrenum querens; non animæ salutem, sed corporis enolumentum: ne Sacrificio pro mundi vita instituto, in sui perniciem abutatur. Finem sibi præfigat excelsum, caelestem, supernaturalem, qui Dei gloriam respiciat, propriam salutem & perfectionem, ac proximi utilitatem. Huc dirigat suam intentionem, ut per hanc victimam salutarem purgetur à peccatis, à languoribus animæ curetur, & ab ingruentibus malis protegatur: ut ab aliqua tentatione, & adversitate eripiatur: ut aliquod beneficium impetret, & de perceptis gratias agat: ut virtutes, augmentum gratiæ, & donum perseverantiæ obtineat; ut pro variis proximorum necessitatibus, & pro requie defunctorum Deum interpellet; & universam Ecclesiam ei commendet: ut cultum patriæ Deo exhibeat, Sanctisque honorem & venerationem: ut Christi Passionem & mortem commemoret, sicut ipse præcipit, dicens: *Hoc facite in mei commemorationem*: ut emendatus ab omni inquinamento carnis & spiritus, seipsum Deo conjugat, & inseparabiliter uniat, cum ipso consummatus in unum. Ex his & aliis hujusmodi motivis intentionem ante Missam dirigere oportet juxtam formulam infra tradendam. Non est autem hoc loco præmittendum, quosdam eximie sanctitatis & doctrinæ viros semper memores incertitudinis vitæ, quotidie hæc intentione Corpus & Sanguinem Christi in Missæ Sacrificio suscepisse, ut si eos contingeret eâ die mori, Viaticum illis foret ad vitam æternam: Multum verò hoc proderit Sacerdoti ad mortis & æternitatis memoriam sedulo renovandum.

S. I I I.

De actuali devotione.

Tertia dispositio in actuali devotione consistit, quam ut in se excitet Sacerdos, fatigare debet primò, ut quidquid de hoc ineffabili mysterio, caelestiumque charismatum thesauris in eo reconditis, Sacrosancta docet Ecclesia, firmâ fide apprehendat cum sublimissima eorundem æstimatione. Verbis enim consecrationis ab eo prolatis, panis in Corpus, & vinum in Sanguinem Christi transubstantiatur, atque ibi adest sub specierum velamine illud purissi-

imum Christi Corpus; quod pro salute nostra Cruci affixum fuit: adest Sanguis, qui pro nobis effusus est; adest anima gloriosa, in qua sunt omnes thesauri sapientiæ & scientiæ Dei: adest Christus verus Deus & verus homo, mirabilis in majestate sua, qui venturus est judicare vivos & mortuos, & sæculum per ignem. Necessaria secundò est ad excitandam devotionem humilitas, quæ præ cæteris virtutibus in hujus Sacramenti institutione maximè enituit, Christus enim cùm in forma Dei esset, exinanivit semetipsum, & sub exiguis speciebus panis & vini, Corpus suum & Sanguinem, atque Divinitatem conclusit, seipsum exponens sceleratorum hominum injuriis, qui pleni immunditiis ad ipsum accedere, eumque pollutis manibus contrectare præsumunt. Par igitur est, Sacerdotem tantam humilitatem imitari, & in suum nihilum resiliere, ac nihil de se præsumere. Sola humilitas est, quæ dignè nos præparat ad tantum hospitem suscipiendum. Nulla nostra dispositio, nulla industria, nulla virtus; sed sola Dei gratia nos dignos reddit: quare nostram debemus indignitatem agnoscere, & soli divinæ misericordiæ inniti. Tertio, quia Christus hujus mensæ delicias acerbissimâ suâ Passione nobis promeruit, sanctos Sacerdotes legimus ignem devotionis in se solitos succendere, jejuniis, flagellationibus, ciliciis, & aliis hujusmodi cruciatibus; quos imitari & nos debemus, Agno pro nobis occiso nosmetipsos immolantes, silentio, solitudine, abstinentiâ, sensuum custodiâ, non omissis exterioribus castigationibus, juxta cujusque vires & conditionem. Multum denique prodest ad devotionem ingens fames, fervens desiderium, atque ardentissimus amor hujus Angelici Panis, ad quem sumendum nos amantissimè invitat Dominus, dicens: *Venite ad me omnes, qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos.* Quod si desit hoc desiderium, illud saltem desiderare, & à Domino petere debemus ferventissimis amoris actibus; *desiderium enim pauperum exaudiet, & animam esurientem satiabit bonis.*

CAPUT III.

Variæ consideraciones ante Missam.

S. I.

Quanta sit Sacerdotum dignitas, & quanta debeat esse sanctitas.

Nulla est inter homines dignitas, nulla excellentia, cui possit Sacerdotalis sublimitas comparari. Omnium Principum fulgorem superat, omnium Regum potestatem excedit; illorum enim auctoritas circa temporalia & terrena versatur; Sacerdotis autem potentia etiam ad æterna & caelestia extenditur, pro quibus comparandis omnes Principes & Reges ad Sacerdotes configere, opem eorum implorare, & sequi illis subijcere non erubescunt. Ideo ab Apostolo dicitur est Sacerdos ab hominibus assumi, ut offerat dona & sacrificia; achi super alios elevatus communem hominum conditionem antecellat, quasi mediator Dei & hominum in his que sunt ad Deum constitutus. A Malachia item Propheta Angelis aequiparatur his verbis: *Labia Sacerdotis custodient scientiam, & legem requirunt ex ore ejus; Angelus enim Domini exercituum est. Imo ex potestate quam habet absolvendi à peccatis, & consuecendi corpus & sanguinem Christi, etiam Angelis superior est; & ut ait Nazianzenus Orat. 1. quasdam illi divinitas inest, aliosque efficit Deos. Hæc te sedulo considerare oportet, quicumque es Christi Sacerdos, ne ad te pertineat Psalmographi sententia dicentis: *Homo cum in honore esset, non intellexit, comparatus est jumentis insipientibus; & similis factus est illis.* Nihil in te terrenum sit, nihil commune cum populo. Sit Angelica conversatio tua, vita Divina, mores illibati. Quid turpius quam honor sublimis, & vita deformis; sancta professio & illicita actio? Vide igitur quam dignè actio respondeat nomini, mores dignitati. Quod si Sacerdotes antiquæ legis iussit Deus Sanctos esse, ut incensum & panes propositionis convenienter offerrent; quanto majorem sanctitatem inesse tibi oportet, qui Filium Dei quotidie offers & suscipis? Et si solet corpus ciborum quibus nutritur qualitatibus imbui, æquum sanè est, ut Christi in Eucharistia existentis, quo singulis diebus vesceris, condiciones imiteris, & virtu-*

tes perfectè exprimas. Latet Christus sub exiguis speciebus, nec ullo se specioso indicio manifestat; tu quoque Dei dona absconde, & ama nesciri, ac pro nihilo reputari. Ille tibi manet peccatorum, infidelium, ac etiam bestiarum injuriis expostus; tu similiter cunctis subiectus esto, atque in omni contemptu & opprobrio patientiam serva. Ille omnes seipso pascit sine ulla personarum exceptione; & tu etiam omnes liberalis esto, sitque sincerus in te animarum zelus sine ullo humano respectu. Ille divinis speciebus nec læditur nec dividitur; tu etiam peccatorum animum ac omnino imperturbabilem in omni difficultate conserva. Ille nullum derectat locum, & in eo stat, in quo collocatur à quovis Sacerdote quantumvis scelerato; tu pari ratione ad omnia loca & officia indifferens esto, nec ullum onus recules quod tibi à superioribus imponatur. In hoc denique Sacramento substantia panis & vini desinit esse, & sola remanent accidentia; & tu eodem modo in te debes annihilare omnem terrenam substantiam, omnes scilicet affectus inordinatos, gloriæ appetitum, prava desideria, dictamina hujus mundi, & quicquid perfectioni contrarium est.

S. II.

De excellentia hujus Sacrificii.

Cum Sacrificium sit primum Religionis munus, plane decebat, ut Christiana Religio, quæ nulla perfectior & sublimior esse potest, nobilissimum haberet Sacrificium, cujus excellentia ex multis capitibus colligi potest. Primum ex eo, quod in illo offertur, qui est Christus Dominus, verus Deus & verus homo; & quia nihil excelsius illo est, ideo ratione ipsius actio ipsa sacrificandi omnes humanas actiones excedit, etiam actus Sanctorum in Cælis Deum amantiū. Cavendum ergo, ne nostrâ irreverentiâ & indevotione tam magnæ rei oblationem dehonestemus. Et si Deus olim Sacerdotibus præcepit, *Mundamini qui fertis vasa Domini*, quanto majori puritate nos enitere debemus, qui purissimum Christi Corpus, & pretiosissimum Sanguinem Deo offerimus? Secundo ex persona cui offertur, qui est solus Deus. Nulli enim Sanctorum, nec ipsi B. Virgini offerri potest, sed ex ipsa intrinseca rei natura convenit soli Deo, quia per Sacrificium testificamur Deum esse primum principium & ultimum finem nostrum & supremum Dominum omnium rerum, cui in

signum

signum nostræ subjectionis aliquod sensibile offerimus, ad significandum per rem sensibilem oblatam sacrificium internum, quo anima se offert Deo, sicut principio suæ creationis, & sicut fini suæ beatificationis. Hoc autem nec ipse Deus per absolutam suam potentiam efficere potest, ut alicui creaturæ conveniat. Tertio ex ipsa consecratione, quæ panis & vinum in corpus & sanguinem Christi transubstantiatur, manentibus accidentibus sine subjecto. Est autem hæc actio omnino supernaturalis, quæ nullo modo pendere potest ab aliqua potentia creata tanquam à causa principali, quia solus Deus efficit transubstantiationem. Quarto ex valore ipsius Sacrificii, qui est infinitus, sicut merita & passio Christi, ac proinde æquè placet Deo, ac mors ejus in Cruce, licet effectus finitus sit. Quinto ex fine propter quem, cæteris omnibus abolitis, institutum fuit, ut nimirum per ipsum Deo creatori nostro cultum patriæ tribuamus, nostramque servitatem & subjectionem humillimè restitueremur: ut dignas ei gratias perpetuo agamus pro univèrsis beneficiis ejus: ad auxilia divinæ gratiæ, ejusque protectionis, excitationis & directionis impetranda: ad obtinendam peccatorum veniam: ad iram Dei placandam, & imminentiæ flagella avertenda, ad succurrendum omnium vivorum & defunctorum necessitatibus, quæ sunt penè infinitæ. Porro ex his clarissimè constat, nullam posse majorem in hac vita, aut præstabiliorem actionem à mortalibus exerceri, quam offerre Deo hoc sacrificium. Ideo nullus seu Rex seu Pontifex esset, qui Sacerdotem celebrantem quacumque ex causa accersere, ceptumque sacrificium interrumpere auderet. Quia verò Sacerdos hoc sacrificium peragit in persona Christi, ita se gerere debet, nè quid in ipso sit quod Christi personam dedecet: sicut legatus Regis personam sustinens summopere cavet, ne quid indecorum, & suo munere indignum committat.

s. I I I.

De eiusdem necessitate.

DEbet Sacerdos sollicitè considerare, quam sit necessarium hoc sacrificium, quo summopere indigent & qui sunt in hoc mundo & qui in purgatorio; hi ut citius liberentur, & ad perennem felicitatem perveniant: illi ut continuis Dei præsidii adjuventur. Ad ipsum

enim spectat, tanquam ad legatum totius orbis, omnium petitiones ad Deum ferre, omnium necessitates spirituales & corporales eidem exponere, & singulis obtinere quod singulis profit ad salutem. Sunt autem necessitates spirituales primùm peccata, quibus plenissima sunt omnia regna mundi in quovis ferè hominum statu & conditione. Deinde sunt tentationes internæ & externæ à corrupta natura, à sensibus & membris, ab extrinsecis objectis rerum & personarum, à volubilitate liberi arbitrii, à dæmonibus oriri solitæ, eæque innumeræ & superatu difficiles. Sunt denique occasiones extrinsecæ malorum ad peccata allicientes domi & foris, & hinc perpetua pericula æternæ damnationis. Necessitates corporales sunt etiam innumerabiles, quibus omnes vel premuntur, vel sunt obnoxii: morbi videlicet, bella, persecutiones, lites injustæ, inimicitia, odia, calumniæ, contumeliæ, paupertas, mendicitas, amissiones bonorum, exilia, carceres, insidiæ, doli, fraudes, pugnae civiles & domesticæ, jurgia, detractiones, & multiplices injuriæ dominorum, servorum, vicinorum, æqualium, quæ passim inferri solent manifestè vel occultè. Sunt igitur in magna necessitate Catholici malè viventes, qui peccati mortalis nexibus irretiti computrescunt in facibus suis, omnes quoque infideles, Hæretici, Schismatici, Judæi, Pagani, & Turcæ, qui veri Dei cognitione carentes in tenebris vivunt: neque hi omnes à statu adeo infelici naturæ viribus emergere possunt, nisi respiciens desuper Pater misericordiarum potenti virtute eos excitet & præveniat. Iusti item tepidi, & imperfecti & alii etiam ferventes, quibus continuum imminet periculum cadendi in peccatum mortale & gratiam divinam amittendi, cum sit tanta depravatæ naturæ fragilitas, tanta carnis rebellio, tanta dæmonis rabies, tanta vis pravorum habituum, tanta mundi corruptela. Sunt & alii sine numero supra scriptis calamitatibus pressi: Quidam enim ope divinâ indigent ad aliquam tentationem superandam, alii ad aliquam virtutem acquirendam, sive ad aliquem actum supernaturalem eliciendum. Quidam in mari sunt, alii in via non satis tuta. Hic vexatur inimicitiis, ille calumniam patitur: nonnulli paupertate, alii morbis, scrupulis, litibus, aere alieno, aliisque calamitatibus affliguntur. Multi sunt in periculo mortis constituti, à qua pender æternitas, quos modo prorsus inexplicabili torquent & cruciant

cruciant peccata commissa, bona omissa, temporalia quae relinquunt, aeterna ad quae properant. Gravissimam denique necessitatem patiuntur animae defunctorum in carcere Purgatorii detentae, quarum tota spes in suffragiis nostris sita est, cum ipsae pro se nec satisfacere, nec quidquam possint impetrare. Horum omnium infinita multitudo supplices manus extendit ad Sacerdotem miserabili ejulatu clamans & deprecans, ut partem aliquam divini auxilii singulis impetret, porrectis in Missa supplicibus eorum libellis, quos serio & ferventer, magnoque affectu aeterno Patri commendare debet. Turpe enim esset, in conspectu tantae majestatis distractione vel haesitatione insultam reddere legationem, & tanti ponderis negotia frigide ac perfunctorie pertractare.

§. IV.

Quae reverentia celebrandum sit.

DUplex est reverentia, interna & externa. Interna in timore & tremore, in humilitate & compunctione cordis consistit. Ad externam pertinent totius hominis compositio & gravitas, omniumque caeremoniarum ac praescriptorum rituum observantia. Quanta verò cura adhibenda sit, ut hoc augustissimum Sacrificium omni veneratione ac reverentia celebretur, facile intelliget Sacerdos, si ex una parte consideraverit, nullum opus sanctius ac divinius à Christi cultoribus tractari posse, quam hoc ipsum tremendum mysterium: ex altera verò perpendat, maledictum vocari in sacris Litteris, qui facit opus Dei negligenter. Quod si Regem alloquutus magno metu stat coram illo, nec audet oculos ab eo divertere: quanto majori trepidatione, humilitate, ac sollicitudine, in conspectu divinae majestatis astare oportet, tota mente in ipsum Deum intentà, qui non solum externum aspectum, sed intima etiam animi penetralia ioruetur? Quid turpius & poena dignius, quam quod peccator Sacro Altari irreverenter assistat, ubi Sancti metuum, pavent Angeli, tremunt Potestates, & supremi Spiritus faciem suam velant praevocundia & confusione? accedit nox ad lucem, infirmus ad Omnipotentem, servus ad Dominum, creatura ad Creatorem, & non formidat, non contremiscit? Proderit etiam ad excitandum reverentiae affectum consideratio gaudii, quod S. Trinitas & omnes Caelites ex devota & reverenti Missae celebratione percipiunt: tum quia id Sa-

crificium testamenti loco à Christo relicum est, in pignus amoris, quo suos in finem dilexit: tum quia est mortis illius commemoratio, quae intercedente peccata nostra deleta sunt, homines redempti, Sancti salvati, & nos, qui vivimus, innumeris beneficiis cumulamur. Cavendum ergò, ne quid sacrificans admittat, quod istam minuat laetitiam Dei & Sanctorum, quae ex hujus Sacrificii suavissimo odore promanat. Ad eandem denique reverentiam comparandam debet Sacerdos solerter praemeditari, quam sapienter & exactè S. Ecclesia divinitus edocta totius Sacrificii ordinem, modum, & apparatus praescripserit & instituerit. Nam primò culpas veniam precando confitetur: tum Deum laudat & adorat, eique de acceptis beneficiis gratias agit: opem divinam sibi & aliis implorat, nec ulium officii genus praetermittit, quod possint mortales sanctè cum Deo exercere. Jungit autem cum his externam conformationem, habitumque corporis maxime decentem & religiosum, vel stat vel flectit genua, aperto semper capite, manibus modò junctis, modò protensis, & in caelum sublatis, quae omnia apertissima sunt ad reverentiam in ipso celebrante & in assistantibus conciliandum. Nec quocunque modo, sed praestantissimo Deum alloquitur: secretò enim loquitur & veluti ad aures, sicut amicus cum amico. Loquitur non suo sed totius Ecclesiae nomine, & à Deo auditur, tanquam gerens personam publicam, nullà habità sui ratione, sive bonus, sive malus sit. Loquitur in publica celebritate coram universa Caeli curia, & hominibus qui adsunt: atque idè in solemni confessione, quae Missae praemittitur, & sanctos & populum appellat; & in Praefatione Deum precatur, ut voces suas cum Angelorum vocibus admitti jubeat. Loquitur cum Christo Domino, qui in Sacramento praesens est, ejusque preces simul cum ipso aeterno Patri praesentat. Verba tandem, quae loquitur, non ipse suo ingenio composuit, sed vel à Christo tradita sunt, vel in sacris Litteris à Spiritu Sancto dictata, vel Sanctorum Patrum & Conciliorum auctoritate approbata: quare nihil proferre potest, quod non sit Deo gratissimum, & summè acceptum. Totis itaque viribus conari debet, ut tam sanctum ministerium quam maximà fieri potest reverentia & sanctitate exequatur: & depositis terrae sordibus, Angelicà puritate elucescat.

S. V.

Alia considerationes ad pios affectus in celebrante excitandos,

VIxi fieri poterit, ut non attentè, devotè, & reverenter celebres, quisquis es Christi Sacerdos, si fide vivâ hanc veritatem perceperis, & intimo sensu apprehenderis, te ipsum Christum offerre, unigenitum Dei Filium, Salvatorem & Judicem tuum. Sed huic veritati magnum momentum ex hoc accedit, quod perfectiorem Christi humanitatem nunc in Missa Deo offers, quàm ipse obtulerit in ultima Cæna. Nam primò Christus mortalem obtulit, tu immortalem: ille passibilem, tu impassibilem. Secundò nunc eadem offertur cum plenâ pro nobis satisfactione, omnia siquidem ipsius merita ejusdem morte completa sunt. Tertio quia humanitas Christi, etsi à principio sanctificata fuit in unione hypostatica, cum tamen in Passione oblata est Deo, novam acquisivit sanctificationem, ut Hostia scilicet tunc actualiter exhibita, & nunc offertur in Missa hæc novâ sanctificatione exornata. Adde quod Christus mirabili modo in Sacramento existit quàm in Cælo. Totum enim ejus corpus in totis speciebus est, & totum in qualibet minima earum parte; sine quantitate coextensa ad locum; ita ut ejus præsentia ne quidem à supremis spiritibus per principia naturalia naturaliter videri possit. Sunt & alia innumera mirabilia, quæ satius est venerari quàm enarrare. Nam ut reliqua prætermittam, quis dignè poterit explicare, vel saltem animo concipere, quam magnum beneficium sit, quod, mediante hoc Sacrificio, Cælum in terris quâdam anticipatione possident homines; dum ante oculos habent, manibusque contrectant ipsum Cæli & terræ conditorem? Hoc sedulo contemplare & erubescere, quod adeò tepidè, & irreverenter hæc tremenda mysteria audeas celebrare.

Extende cogitationem tuam per universum mundum, quàm malè ubiquè Deo serviant homines, quot peccata committant: quàm pauci sint Religiosi, qui perfectioni sedulo incumbant: quàm multi qui in rebus vanis & otiosis jugiter occupati vix unquam de Deo cogitant & loquuntur. Ideò tactus dolore cordis intrinsecus, ardorem & affectum vehementissimum in te excita erga Dominum Deum, quem pleri-

que mortalium vel non agnoscunt, vel spernunt: tum Sacrificium ea devotione offerre satagas, ut Dominus, si fieri possit, ejus suavitate, quam habet etiam ex opere operantis, quoddammodo recreatus, eorum omnium obliviscatur, quæ contra sanctissimam ipsius voluntatem ab hominibus perpetrantur. Ex altera verò parte in Cælum animo ascende, & considera, quanto fervore Cælites universi Deum ament, & quàm suavi harmoniâ ipsius laudes uno ore decantent. Junge te illis, & similes elice amoris ac laudum affectus: sed cave, ne vocis tuæ ac morum cacophoniam Beatorum dulcissimè concinentium concentum perturbes.

Cùm hoc Sacrificium Christi passionem & mortem repræsentet, veluti quædam imago & actio tragica est, non verbalis, quales sunt Poëtarum Tragediæ, sed realis & substantialis, exprimens incurrentè Passionem illam & mortem cruentam, ex qua omnia bona tua & aliorum, omnesquæ thesauri divinæ gratiæ profluxerunt. Solerter itaque adverte, quàm fervidâ devotione tanti boni repræsentatio à te fieri debeat. Sunt spectatores hujus Tragediæ S. S. Trinitas, Humanitas Christi in Cælo, Angeli, & Animæ beatæ: cave ne quid ineptum vel indecens in te appareat, quod Dei ac Cælestium Civium purissimos oculos possit offendere. Id verò assequeris, si perpetuam in te ipso corporis afflictionem, & passionum mortificationem expresseris, vivamquæ memoriam in te conservaveris acerbissimorum Christi cruciatuum, quos hoc Sacrificio commemoras & repræsentas; & eosdem aliis proposueris morum ac vitæ severitate.

CAPVT IV.

De his quæ Missæ celebrationem proximè antecedunt.

S. I.

De necessitate Præparationis.

Ante orationem, ait Sapiens, præpara animam tuam, & noli esse quasi homo qui tentat Deum. Quod si Deum tentare atque ad iracundiam provocare dicitur, qui ipsum audent in oratione interpellare, non præmissâ diligenti & accuratâ præparatione, quàm magis eundem suâ temeritate & audaciâ irritabit, qui Unigenitum

nitum suum illi offerre, ipsumque suscipere im-
paratus præsumet? Et si Rex aut Princeps ma-
gnæ potentia tibi, ô Sacerdos, significasset, ut
illi hospitium crastina die parares, quantâ soli-
titudine expurgare domum & ornare fatige-
res, totam etiam noctem ducens insomnem,
ne quid ille veniens incompotum & indecorum
reperiret? Nunc verò Rex regum, & Domi-
nus dominantium mandat tibi per Prophetam
dicens, *Præparare Israël in occursum Dei tui, quia*
ecce ego veniam, & manebo in medio tui. Vi-
de ergò & considera, quantâ diligentia thalami
tui tergere sordes debeas, quali apparatu ipsum
ornare, quo dignus fias à tanto hospite visi-
tari. Talem se Deus exhibebit animæ tuæ,
qualem se illa præparaverit ei: quantumque tu
apposueris ad diligentiam, tantum ille adjiciet
ad gratiam. Vetus parœmia est, *Adoraturi se-*
deant, quâ paratum purgatumque animum ad
Deum afferre monemur. Quidam etiam Ethni-
cus ait; *Dimidium facti, qui bene cepit, habet:*
in singulis enim actionibus id imprimis curan-
dum est, ut rectè ordiamur. Omnium autem opti-
ma præparatio, & magis necessaria illa est, quæ
in puritate & sanctitate vitæ consistit; cum
quidquid agis, quidquid cogitas, quidquid mo-
liris, ad hunc scopum refers, ut vias vitæ divi-
næ, teque dignum reddas hoc cælesti convi-
vio. Sicut enim fructus frequentis celebrationis
in hoc præcipuè attenditur, ut quotidie crescas
in humilitate, patientia, mundi contemptu, &
charitate: ita vera præparatio in hoc fita est, ut
quotidie aliquid vitii deponas, aliquid virtutis
acquiras, donec possis cum Apostolo dicere:
Vivo ego, jam non ego, vivit verò in me Christus.
Et illis quidem, qui Deo jugiter adhaerentes
mentem habent rebus divinis exercitatum, non
erit difficile sanctioris vitæ incremento se ad di-
gnè celebrandum rectè disponere: aliis verò,
quorum major numerus est, qui minus idonei
sunt ad animum sursum erigendum, varia San-
cti Patres documenta præscribunt, quibus ad-
juti ad Deum accedant tali curâ, & dispositione,
quæ tanto mysterio digna sit. Quædam ex his
jam supra à nobis tradita sunt: alia infra expli-
cabuntur.

§. II.

De præmittenda confessione Sacramentali.

Formidabilis est, & non sine horrore audien-
da Apostoli comminatio dicentis; *Quicum-*

que manducaverit panem hunc, vel biberit cali-
cem Domini indignè, reus erit corporis & san-
guinis Domini. Quare celebrare volenti revo-
candum est in memoriam ejusdem præceptum,
Probet autem seipsum homo, & sic de pane illo edat,
& de calice bibat; qui enim manducat & bibit in-
dignè, judicium sibi manducat & bibit. Et qui-
dem probatio omninò necessaria est, ut nullus
sibi conscius mortiferæ labis ad sacrificandum
præsumat accedere non præmissâ sacramentali
confessione, quantumvis sibi contritus videat-
ur; alioquin Panem vitæ in mortem & conde-
mationem accipiet. Ut verò ex hoc divino
convivio, quod sanctis animabus inexplicabiles
præbet delicias, mens abundantius reficiatur,
non solum à mortalibus, sed etiam à venialibus
culpis, & ab omni terreno affectu eam expur-
gare oportet, & puram ac vacuum Deo exhibere
gratiæ suæ donis implendam, & exornandam.
Hac de causa boni Sacerdotes, quos te imitari
par est, vel quotidie, vel alternis diebus, vel
bis saltem in hebdomada animo verè contrito
ad confessionem solent accedere, omnesque ma-
lorum radices evellere conantur, atque omnem
vel levissimam maculam abstergere. Quod si ni-
hil Sacramento poenitentia expiandum occur-
rat, intentum nihilominus contritionis actum
de totius vitæ delictis elicere non omittes,
quia cor contritum & humiliatum Deus non
despiciet.

In ipsa autem confessione vitanda prolixitas,
& nimia diligentia in levioribus culpis recensenden-
dis: satius enim est intimè de iis dolere, & per
devotam cordis ad Deum conversionem eas ex-
piare, quàm in iis ad instar historiae sine propo-
sito emendationis, sicut ut plurimum contingit,
enarrandis immorari. An verò expediat quoti-
dianas imperfectiones in confessione explicare,
ut status poenitentis notior sit Confessario, non
est una Magistrorum spiritualium sententia; tu-
tior tamen & communior est oportere eas extra
Sacramentum manifestare. Cavendus item mul-
torum error, qui se prolixè de iis accusant, quæ
peccata non sunt, ut de pravus habitibus, &
passionibus, & de circumstantiis impertinenti-
bus; quod sint superbi, iracundi, & proni ad
malum; quod Deum non amaverint ex tota
cordis intentione, & alia ejusdem generis multa,
de quibus & aliis ad confessionem pertinentibus
suadeo ut omninò legatur tractatus S. Bonaven-
turæ de modo confitendi, & puritate con-
scientiæ. Confessionis autem duplex præparatio

præmittenda, remota & proxima. Remota in hoc consistit, ut per vigilem cordis custodiam, profundam tui cognitionem & exactam discussionem, eam comparare studeas conscientiae tenetudinem & puritatem, quæ commissos defectus statim sentiat, & fideliter memoriæ suggerat. Deinde assuesces actum contritionis frequentare, & quotidianum examen sic instituere, ac sic statim confiteri deberes. Proxima aliquot actus complectitur: nam primò gratiam efficacem petere debes omnia peccata agnoscendi, detestandi, & emendandi: tum in memoriam revocanda quæcunque ab ultima confessione commissa sunt: Demum de singulis actum doloris elicies cum firmo constantique proposito ab his deinceps abstinendi, & satisfaciendi. Quod si peccata leviora sint, quia omnia corrigere propter humanam fragilitatem difficile est, propones saltem & conaberis, quoties ad confessionem accedis, aliquid ex eis deponere, in quod frequentius labi soles.

§. III.

Modus confitendi.

Quandoquidem hujus Sacramenti pars essentialis, eaque præcipua est dolor & contritio ob admittà facinora, huic maximè insistes, præmissà brevi consideratione alicujus motivi ejusdem contritionis, qualia hæc sunt: 1. Gravitas peccatorum, quibus offenditur Deus, cujus bonitas infinita nec levissimè quidem lædenda foret, etiam ob salutem totius mundi. 2. Atrocissima damna, quæ tam in ista, quam in altera vita ex peccato oriuntur. 3. Inscrutabilitas judiciorum Dei sæpè ingratos deserentis, & tepidos evomentis. 4. Brevitas & incertitudo temporis gratiæ, quo potest offensa Dei expiari. 5. Memoria æternitatis, ejusque interminabilis durationis. 6. Inæstimabilis dignatio Dei, qui tanta passus est, ut te à peccatis liberaret. 7. Magnitudo beneficiorum tibi à Domino collatorum, pro quibus turpissimum est non te gratum benè vivendo exhibere. 8. Sublimitas æterni præmii, & facilitas mediorem ad illud acquirendum. 9. Infinita amabilitas Dei infinito obsequio propter se dignissimi, quia ipse est summum bonum, qui te amore incomprehensibili prosequitur.

Hæc motiva si attentè consideraveris, facile poteris summam in te contritionem excitare. Sic

autem dispositus ad pedes Confessarii accedes, quasi ad lavacrum sanguinis Jesu Christi, in quo te ab omnibus inquinamentis tuis dealbandum fore confides. Duos ibi Sacerdotes adesse putabis, visibilem unum, alterum invisibilem, qui penetralia cordis intuetur. Ideò humillimè quasi filius prodigus respiciens benedictionem petes, & gratiam benè confitendi, præmissaque generali confessione actum contritionis renovabis. Tum magnà interiori & exteriori reverentiâ, quanta Judici solet à reo exhiberi, peccata tua Sacerdoti, qui Christum Judicem repræsentat, confiteberis nudè, sincerè, humiliter, non ex habitu & consuetudine, plorans coram Deo flagitia tua cum rubore & confusione. Dum verò Sacerdos profert verba Absolutionis, iterum actum contritionis elicies, teque à Christo ceu filium prodigum osculo excipi, novâ stolâ ornari, amplexu constringi putabis, additis ab eodem illis verbis, *Remissa sum tibi peccata tua, jam amplius noli peccare.* Quare gratias ei ages dicens cum Propheta: *Nunc cæpi,* & incipies ab illa hora vitam sanctius instituere.

Post confessionem id quod impositum tibi fuerit pro satisfactione statim perolves, Deoque offeres in unione passionis Christi, & satisfactionem omnium Sanctorum. Deinde examinaabis an vera fuerit contritio elicitæ, an intima cordis penetraverit, an diligentem discussionem præmiseris, an culparum gravitatem agnoscas, an aliquid prætermiseris, an tibi ex ignavia ignoscas, an teipsum arguas, & ad seriò penitendum impellas.

§. IV.

Oratio ante Confessionem, & actus contritionis.

Ad te, piissime Jesu, refugium meum & consolatio mea, ad te moerens & tristis venio recogitans tibi annos meos & delicta mea in amaritudine animæ meæ. Ad te verba doloris effundo misericordiam tuam implorans, ut facias opus tuum, quod est misereri & parcere, tollens peccata mea, quæ sunt maxima miseria mea. Nec despicias voces & singultus ovis perditæ & filii prodigi ad tuam pietatem redeuntis de regione longinqua, non enim lætaris in perditione morientium, qui ut ego non morerer, mortem subire dignatus es. Vermis terræ retribuit tibi mala pro bonis; & heu quot mala & quàm gravia pec-

peccata pro tantis & tam eximiis bonis. Et tamen loqueris ad Sponsam tuam prævaricatricem animam meam, postquam fornicata est cum amatoribus multis, ut revertatur ad te, & suscipies eam, quia misericordia tua super omnia opera tua; & major est bonitas tua, quam iniquitas mea. Surgo igitur, & venio ad te corde contrito & humiliato; venio ut laver, ô fons æternæ vitæ, ad quem sitio sicut Cervus ad fontes aquarum; venio ut illuminer, ô lux mea, & amem te, & confitear adversum me iniquitatem meam. Emitte lucem tuam & veritatem tuam, & illumina mentem meam, ut omnia mala mea, quæ commisi, & bona quæ omisi distinctè cognoscam, & integrè confitear; nec me permittas computrescere in sordibus meis, tu qui omnium misereris, & nihil odisti eorum quæ fecisti. Fac me assueta mala relinquere, & tibi placitis operibus occupari, ut ubi abundavit delictum, tua gratia superabundet: & sicut fuit sensus meus ut errarem à te, decies tantum iterum conversus requiram te. Doleo benignissime Jesu, de omnibus & singulis peccatis meis; eaque detestor super omnia mala, non solum arido & imperfecto corde meo, sed corde etiam & affectu omnium verè penitentium, ex gratuito tui amore, quia Deus es infinito amore dignissimus, firmiterque propono quælibet potius subire mala, quam iterum peccato consentire. Exactissime item confiteri volo, tibi quæ & proximo integrè satisfacere, atque omnes peccandi occasiones deinceps evitare. Quidquid verò mihi deest, suppleat mors tua; sanguis tuus, & superabundantia merita tua, quibus fretus veniam obtinere spero, & gratiam mores meos corrigendi, & in bono ulque ad finem perseverandi. Et nunc, Domine, qui dedisti mihi cognoscere flagitia mea, perfice contritionem meam, & perduc ad finem satisfactionem meam. Ure me igne amoris tui, & separa à me quidquid displicet Majestati tuæ. Purifica omne quod tibi placet in me, ut in te vivam non in me; & in te moriar ac propter te, Salvator meus. Qui vivis & regnas in sæcula sæculorum, Amen.

§. V.

Oratio post Confessionem.

Gratias ago tibi Domine Pater & dux vitæ meæ, quia non secundum peccata mea fecisti mihi, sed superexaltasti misericordiam iudicio, & projecisti in profundum maris omnia delicta mea. Atque utinam possem tantam in me contritionem excitare, quantam habuerunt pro peccatis suis Sanctus Propheta David vir secundum cor tuum, S. Petrus Princeps Apostolorum, ac reliqui penitentes: quàm libenter totus in lacrymas distulerem, donec lavarentur iniquitates meæ, & ostenderes mihi placatum vultum tuum! Sed facta est anima mea sicut terra sine aqua tibi; & aruit sicut testa virtus mea: cumque omni virtute destitutus sim, hoc solum habeo residui, ut oculos meos extollam ad Redemptorem meum, ejusdem lacrymas offeram tibi, quas ille pro me uberrimè effudit, ut iis placatus aperias mihi januas misericordiæ tuæ, & suscipias me servum fugitivum venientem ad te, & ab inimicis fugientem. Respice in me, & miserere mei, Domine patiens & misericors, loquere ad petram cordis mei, & percutite virgâ virtutis tuæ, ut fluant aquæ compunctionis, aquæ salutares, quibus sanabitur & dealbabitur anima mea. Confirma hoc quod operatus es in me, tibi quæ grata & accepta sit confessio mea, atque omnem ejus defectum suppleat pietas & misericordia tua. Misericordiam tuam implo-ro, & veniam postulo cum inviolabili proposito deinceps non peccandi, & studio virtutum sedulo incumbendi, te mihi vires ministrante, qui non deferis sperantes in te. Ne patiaris me diutiùs vagari post vanitatem vitæ hujus, transeunt enim dies & dies, anni & anni, & ecce nihil proficio. Convertere ergo & deprecabilis esto super me indignissimum servum tuum, & noli sic attendere malum meum, ut obliviscaris bonum tuum: nam si ego commisi, unde me damnare potes, tu non amisisti unde me salves, & recipias in gratiam tuam, Deus meus, adiutor meus. Qui vivis & regnas in sæcula sæculorum. Amen.

§. VI.

Directio intentionis ante Missam.

Deus Cæli & terræ infinitè amabilis, & omnium bonorum fons indeficiens, ego N. omnium notarum miserrimus peccator, Ecclesiæ tuæ Minister indignissimus, ante thronum gloriæ

gloriæ tuæ humi provolutus, quàm maximo possum amoris, reverentiæ, & devotionis affectu, volo & intendo hodie Sacrosanctum Missæ Sacrificium altissimæ Majestati tuæ, cui soli debetur, juxta ritum S. Romanæ Ecclesiæ offerre, & ex nunc offero, unâ cum omnibus sacrificiis tibi placitis, quotquot à principio mundi oblata sunt, & usque ad finem offerentur: simulquè pretium sanguinis, & cunctos labores ac cruciatus Redemptoris nostri, omnia merita Sanctissimæ & immaculatæ Genetricis ejus; omnium Sanctorum virtutes, totiusque militantis Ecclesiæ laudes & preces. In unione illius admirabilis sacrificii, quod idem Unigenitus tuus ultimâ Cœnâ instituit, & in Cruce consummavit factus Sacerdos suæ victimæ, & victima sui Sacerdotii: affectu ac nomine ejusdem, totiusque Ecclesiæ suæ sanctæ, & omnium mecum quocunque modo offerentium: ex puro tui amorè ac desiderio tui beneplaciti semper & in omnibus perficiendi. Ad tuam maximam laudem, & cultum, & gloriam: in protestationem supremæ tuæ excellentiæ, Domini tui in omnes creaturas, & nostræ subjectionis & dependentiæ à te: in cultum patriæ tibi soli debitum, simul cum adorationibus tibi gratissimis ejusdem Christi Filii tui, B. Virginis omniumquè Angelorum & Sanctorum. In memoriam vitæ, passionis, & mortis præfati Domini nostri, & in obedientiam ejusdem mandati, quo præcepit, ut idem in ejus commemorationem faceremus. Ad honorem & augmentum gloriæ Deiparæ Virginis, omnium Angelorum & Sanctorum, eorum præsertim quorum hodie festivitas celebratur. In gratiarum actionem pro universis beneficiis tuis, quæ mihi indignissimo peccatori, cunctisque hominibus, & omni creaturæ conferre dignatus es. In propitiationem & satisfactionem pro peccatis totius mundi, & pro meis specialiter, de quibus doleo, quæque detestor & abominor super omne detestabile, quia tibi maximoperè displicent cum firmo proposito emendationis. Et quia hoc sacrificium vim impetratoriam infinitam habet, offero illud pro meis, & omnium viventium, ac defunctorum necessitatibus: & primò quidem fructum quem possum & debeo illi principaliter applico; pro quo celebrare intendo, & si fortè contingat eum non indigere, vel non esse capacem, opto & volo huic fructum ad N. derivari: cum applicatione Indulgentiarum mihi vel tali defuncto. Secundariò

autem sine ejus præjudicio, pro quo offerre primariò teneor vel intendo, offero pro omnibus mihi peculiariter commendatis, pro N. & N. pro tali gratia obrinenda, & pro cunctis viventibus atque defunctis, pro quibus me indignum famulum tuum legatione apud te fungi voluisti, ut defunctis requiem indulgeas vivisque gratiam concedas tibi serviendi, & in amore tuo usquè in finem perseverandi. Amen.

s. VII.

Deprecatio pro omnium necessitatibus.

Memento Domine per viscera misericordiæ tuæ, per merita Filii tui, quem pro nobis oblatum nunc denuò offero, per merita B. Virginis, & omnium Sanctorum, memento Ecclesiæ tuæ, Sponsæ tuæ, auge in ea puritatem fidei, & munditiem sanctitatis, & labore virorum Apostolicorum dilata eam toto orbe terrarum. Conserva eam quietam & tranquillam, & portæ inferi non prævaleant adversus eam. Hostium ejus elide superbiam; & gentes à fide alienas veritatis tuæ splendore collustra, ne pereant tot imagines tuæ, pro quibus pretiosus Filii tui sanguis effusus est. Da summo Pontifici nostro N. cor docile, da Spiritus Sancti abundantiam, ut populo sibi commisso verbo & exemplo præluceat. Intende oculos pietatis tuæ in universos Ecclesiæ Præsules & Pastores, & fac eos super gregem sibi commissum fideliter excubare. Adesto Parochis & Presbyteris, & omni Clero, ut nulli præbeant scandali occasionem, diligant puritatem, & ea sequantur quæ pacis sunt. Esto propitius omnibus Religiosis, quos separasti tibi in hæreditatem de universis populis terræ: da illis continuum in virtute profectum, votorumque ac regularum exactissimam observantiam. Da huic domui honorum temporalium sufficientiam, & spiritum excita in Prælati nostris, & in cunctis fervorem accende. Suscita in Ecclesia tua strenuos operarios, qui eam verbo fideliter pascant, & exemplo confirmant. Da eis rectam mentis intentionem, zeli sinceritatem, contemptum sui, animi robur, virtutis constantiam. Effunde miserationes tuas, Domine Princeps Regum terræ, in omnes Reges & Catholicos Principes, eisque tribue in obedientia Fidei & Ecclesiæ perseverantem

fac.

famulatum, subditorum curam, iustitiæ zelum, mutuam pacem, & observantiam mandatorum tuorum. Tuum etiam auxilium cunctis Magistratibus præbe, ut pacatâ gubernatione subiectos regant, te in omnibus iudiciis suis timeant, tibi que jugiter placere contentant. Da omni statui Ecclesiæ abundantiam gratiæ tuæ, ut unusquisque in ea vocatione, in qua vocatus est, tibi dignè & laudabiliter famuletur. Da Virginibus castitatem, Deo dicatis continentiam, conjugatis sanctimoniam, pœnitentibus indulgentiam, viduis & orphanis sustentationem, pauperibus protectionem, peregrinantibus reditum, navigantibus portum: iustis perseverantiam, bonis ut meliores fiant, tepidis ut ferveant, malis & peccatoribus, qualem me dolens esse confiteor, ut convertantur. Conserva Cælum in salubritate, terram in fertilitate, fructus in maturitate, mundum in providentia omni ex parte sufficienti. Respice omnes ægros, afflictos, tentatos, agonizantes, & in aliquo periculo vel necessitate constitutos, & da illis auxilium, remedium, consolationem, prout expedit ad gloriam tuam, & illorum salutem. Supplex item oro te, benignissime Deus, pro omnibus inimicis meis, quos intimè diligo: pro iis, qui me offenderunt, vel quos ego offendi aut scandalisavi, ut eis in omnibus beneficias, & pectora eorum sancto igne tuæ charitatis succendas. Miserere omnium pro quibus orare debeo, vel qui se commendaverunt indignis orationibus meis, omnium præcipuè consanguineorum, affinium, amicorum, & benefactorum meorum N. & N. Exaudi preces & vota ipsorum, & subveni eorundem ad te clamantium necessitatibus. Oro te quoque pro tali re & negotio N. N. ut felicem exitum sortiatur, si saluti nostræ profuturum esse cognoscis. Memento etiam Domine Rex æternæ, cui omnia vivunt, animarum omnium fidelium defunctorum, præsertim N. & N. super quas invocatum est nomen tuum. Extingue earum ardorem optato rore misericordiæ tuæ, & citò purgas in conspectu tuo admittite. Pro meipso tandem infelicissimo peccatore clementiam tuam humillimè imploro, ut per virtutem hujus Sacrificii univèrsa peccata mea dimittas mihi, quæ multiplicata sunt super numerum arenæ maris. Audi sanguinem Filii tui altius clamantem quàm sanguis Abel, & in virtute hujus oblationis miserere servi tui, secundum magnam misericordiam

tuam. Dirige me in via tua, & doce me facere voluntatem tuam. Auge in me fidem, spem, charitatem, & reliquas virtutes statui meo necessarias. Da terrena despicere, & amare caelestia. Posside me jugiter secundum beneplacitum tuum, ut te in omnibus & ubique inveniam, donec per felicem mortem ad te merear pervenire. Amen.

S. VIII.

*Specialis oblatio Sacrificii quatenus est
Læticium.*

Sancta Trinitas unus Deus, rerum omnium principium & finis, cujus potentia, sapientia, bonitas, & magnitudo incomprehensibilis est, toto corde & corpore prostratus adoro te; tibi que hodie sacrificium offerri intendo Corporis & Sanguinis Domini mei Jesu Christi purè propter te, ad majorem tui gloriam, in protestationem supremi dominii tui in omnes creaturas, & nostræ subjectionis ac omnimodæ dependentiæ à te: in recognitionem infinitæ tuæ perfectionis, beatitudinis & gloriæ, omniumque operum tuorum, quæ summoperè gaudeo à nulla creatura dignè posse aestimari, nisi à te Pater omnipotens, æternæ Deus, & ab Unigenito tuo Salvatore nostro, qui tecum & cum Spiritu Sancto unus est Deus, unus est Dominus: quem ideo tibi in Sacrificium laudis offero tuâ infinitâ majestatem dignissimum, in cultum patriæ tibi soli debitum, cum omnibus obsequiis, laudibus & adorationibus, quibus te olim glorificavit in terris: unâ cum meritis, laudibus, & adorationibus Beatissimæ Virginis Mariæ, omniumque Angelorum, & Sanctorum. Quis enim ego sum vermiculus terræ, & opprobrium hominum, ut audeam faciem meam levare ad te, & aspicere altitudinem Cæli? Christi igitur Filii tui, & omnium electorum meritis onustus accedo ad te, eorumque nomine & affectu abjicio me corpore & spiritu ante thronum Divinitatis tuæ, ut intelligat universus orbis, me esse opus manuum tuarum, & tanquam nihilum ante te. O quàm gratum & jucundum mihi foret, per omnes undique regiones omnes homines videre in genua provolutos te adorare! Sed quia plerique te non cognoscunt, vel cognitum non venerantur, pro his quoque te adoro, requè humillimè deprecor, ut hanc oblationem Filii tui suscipere digneris in supplementum peccatorum & blasphemiarum.

blasphemiaram, quibus periti mortales te offendunt, sive in terra, sive in inferno. Tibi gloria in secula. Amen.

S. IX.

• *Oblatio Sacrificii quatenus est Eucharisticum.*

Gratias ago tibi Domine Deus omnium bonorum fons & origo, pro maximis & innumerabilibus beneficiis tuis, pro quibus omnibus & singulis infinita tibi & interminabilis gratiarum actio singulis momentis temporis & aternitatis deberetur; sed quia minor sum sine ulla comparatione minimo beneficiorum tuorum, nec ulla creatura reperiri potest, quæ tuæ inexhaustæ bonitati dignas valeat referre gratias: Unigenitum Filium tuum tibi unice dilectum divinæ majestati tuæ in sacrificium eucharisticum humillimè offero, unà cum omnibus obsequiis, laudibus, & gratiarum actionibus ipsius ac Beatissimæ Matris ejus, omniumque Sanctorum & electorum tuorum. Specialiter autem gratias tibi hoc sacrificio persolvere intendo ex totis præcordiis meis propter magnam gloriam tuam, proque omni gaudio quod tu teipso beatus intra te percipis perenni & interminabili fruitione ex æterna generatione Filii tui; & à te atque ab eo processione Spiritus Sancti, & ex perfectionibus tuis, quarum non est numerus, & quas nemo comprehendere potest. Pro omnibus item misericordiis & mirabilibus tuis, quæ per Filium tuum extra te operatus es, & semper operaberis. Pro ejusdem Incarnatione, & pro inexhaustis sapientiæ, scientiæ, meritorum, & gloriæ thesauris, quos in sanctissima ejus Humanitate abscondisti: proque illa singulari pietate, quæ eum mihi in Patrem, ac Doctorem; in Ducem ac Redemptorem concessisti; & pro omni fructu vitæ, passionis & mortis ejus. Pro immensis gratiarum opibus, quas Beatissimæ ejusdem Genitrici Virgini Mariæ contulisti, quam mihi quoque in parentem, advocatam, & protectricem largiri dignatus es: pro ejus electione, immaculata conceptione, admirabili maternitate, gloriosa in cælum assumptione, omnique gratia, & gloria, quæ illam in terra & in cælo honorificasti: & pro omnibus beneficiis, quæ ipsâ intercedente toti terrarum orbi, ejusque devotis clientibus contulisti & conferes in perpetuum. Pro innumerabilibus Angelorum exercitibus, quorum nu-

merum tu solus nosti, qui eos creasti prærogativis singularibus exornatos ad tui gloriam & nostrum subsidium. Pro eximiis donis, quibus Sanctos & electos tuos cumulasti, illos præsertim quos hodie S. Ecclesia veneratur, quorum meritis & doctrinâ ipsam Ecclesiam edificasti, hæreses & schismata contrivisti, & omnes fideles illuminasti. Pro maximo gratiarum munere, quibus eos reple, quos ad apicem perfectionis efficaciter trahis, & ad dulcissimam familiaritatem tuam admittis, pro inexplicabili patientia, quæ peccatores toleras, ad te invites, & auxilia illis necessaria suppeditas ut convertantur. Pro singulis beneficiis, quæ omnibus viatoribus, amicis & inimicis meis, fidelibus & infidelibus, cunctisque creaturis sensibilibus & insensibilibus contulisti. Pro gratis datis ad Ecclesiæ utilitatem, quas licet non omnes singulis dederis, dedisti tamen ut sint in omnibus, ut quod singuli in se non habent, in aliis habeant; spiritus enim tuus dividit singulis prout vult. Pro infinito amore, quo me prosequutus es, eligens me ante mundi constitutionem, ut sim sanctus & immaculatus in conspectu tuo: quodque tempore præfinito ex abyssu nihili eduxeris me, & nasci feceris in Ecclesia tua, extra quam non est salus. Quod me dono tuæ gratiæ per baptisma ditaveris, & animam meam præclarissimis virtutum habitibus exornaveris: quod perpetuò assististi mihi conservans me, & præservans à multis periculis & adversitatibus admirabili tuâ providentia: quod Angelum ad mei custodiam deputaveris, qui perpetuus cogitationum, & operationum mearum inspector est, dirigens me occultis inspirationibus ad salutem. Pro maxima misericordia, quæ me redemptum pretioso Sanguine Filii tui è sæculo nequam eripuisti, & cum in peccatis jacerem, excitasti illustratione tuâ, & vocasti in admirabile lumen tuum in locum sanctificationis, dissimulans peccata mea propter poenitentiam. Pro sublimissima Sacerdotii dignitate, ad quam me profusus immerentem evexisti: & pro multis præclarissimis donis naturæ & gratiæ, quæ mihi singulariter contulisti. Quod mihi tot media ad salutem, torque virtutis instrumenta suppeditaveris, quod toties me custodieris ne peccarem, occasiones subtrahens, & pravas sanans affectiones: quod, cum aliquando me tentari permisisti, vim tamen & fortitudinem resistendi misericorditer tribuere dignatus sis, præ-

veniens

veniens me in miserationibus tuis. Quod vestitum & vestitum, & alia necessaria ad decentiam status mihi copiose præbueris: quodque omnia propter me regere & conservare non desinas. Quod, ut validius me traheres ad te, aliquot mihi corporales ægritudines, angustias animi, & adversitates immisisti, ac mirabili vicissitudine consolationum & desolationum erudis me, ne in prosperis extollar, aut in adversis deficiam. Quod per viam mandatorum tuorum deduxeris me, dans scire, velle, & operari quod bonum est; ut per bona opera certam faciens, te adjuvante, vocationem meam præparatam electis tuis gloriam perficere in æternum. Hæc & alia multa fecisti mihi Domine. Deus meus, vita & dulcedo animæ meæ, de quibus optabile mihi foret semper loqui, semper cogitare, semper tibi gratias agere, sed imperfectum meum viderunt oculi tui. Quis enim ego sum filius iræ, & abyssus tenebrosa, ut tantis beneficiis par esse possim? Calicem igitur salutatis accipiam, & hoc tibi sacrificium pro me & omnibus immolabo, ut de perceptis hæc dignissimam victimam gratias exhibentes beneficia potiora sumamus. Amen.

S. X.

Oblatio Sacrificii quatenus est propitiatorium.

Procido coram te, Domine, cum tremore & rubore gravissimam onustus flagitiorum meorum sarcinam: nec mea solum, sed & totius populi peccata coram te porto, quia me pro omnibus legatione fungi iussisti, ut, quod illi pro se non possunt, ipse tanquam mediator meæ impetrare. Sed quâ fiducia pro culpis alienis intercessor veniam servus nequissimus innumerabilium scelerum reus, qui pro tot beneficiis à te susceptis, gravissimas tibi injurias & offensas retribuui, bonitatem tuam contemnens, & justitiam vilipendens? Iniquitates meæ diviserunt inter me & te, & peccata mea absconderunt faciem tuam, ne exaudires. Verumtamen ecce revertor ad te dolens & moerens quod offenderim te: & quia nullum extat pretium, quo infinitæ bonitati tuæ offensæ condigne satisfacere valeamus; nisi pretium Sanguinis dilectissimi Filii tui Domini nostri Jesu Christi, ipsum tibi offero hostiam placationis

sufficiatissimam pro meis ac totius mundi peccatis, ut mihi, & N. N. atque omnibus peccatoribus veram contritionem concedas, meque & illos à reatu peccatorum misericorditer absolvas, per acerbissimam passionem & mortem ejusdem Filii tui, quem semel in Cruce oblatum nunc denuò offero. Ibi enim invenio meritorem ejus mare magnum & spatiosum, quo demergantur omnia peccata nostra: ibi infinitum satisfactionum thesaurum, quo omnia debita nostra remissione obtentâ expurgantur. Esto itaque placabilis super multitudinem iniquitatum nostrarum, & audi Sanguinem Filii tui clamantem ad te non vindictam, sed veniam & misericordiam. Attende Domine, & ignosce dolentibus & poenitentibus. Da gratiam emendationis, & in bono perseverantiam, & cantabimus laudes tuas in sæcula sæculorum. Amen.

S. XI.

Oblatio Sacrificii quatenus est impetratorium.

Quia inaccessibili tuâ pietate & misericordia, me indignissimum famulum tuum legatione fungi apud te voluisti pro omnibus hominibus, vivis & defunctis, offero tibi, clementissime Pater, hoc tremendum sacrificium, quod vim impetratoriam infinitam habet, pro singulorum necessitatibus & indigentis, ut per passionem & mortem Jesu Christi Salvatoris nostri, eorum voces & singultus misericorditer audire, & partem aliquam auxilii tui singulis largiri digneris. Attende itaque, & exaudi pro singulis deprecantem, nec avertas faciem tuam à me propter innumerabilia peccata mea, non enim in justificationibus meis, sed in persona Ecclesiæ tuæ, & tibi unice dilecti Filii tui ad te loqui præsumo. Miserere omnium quos fecisti, Domine, & reple eos scientiâ ac fide tua, ut lauderis cum hæreditate tua. Da omnibus fidem vivam, & ardentissimum in te amorem, & ne claudas ora canentium te. Effunde misericordiam tuam in gentes quæ te non noverunt, Turcas, Mauros, Idololatrias, Judæos, Hæreticos, Schismaticos, obscurâ nocte infidelitatis sepultos; vindica eos ab erroribus, & illuminata corda illorum, ut te cognoscant, &

B b Jesum

Jesum Christum, quem misisti. Dissipa consilia impiorum, ne quidquam officiant regno tuo; & propagationi gloriae tuae; & libera fideles tuos de manibus filiorum alienorum. Sanctifica Ecclesiam tuam, quam plantavit dextera tua: aufer ab ea omnia scandala, dissensiones & schismata; ut tandem aliquando fiat unum ovile, & unus Pastor. Da Summo Pontifici nostro, cunctisque Prælati, ut oves sibi commissas fideliter pascant fructu orationis, exemplo bonæ conversationis, verbo prædicationis, subsidio charitatis. Sit perpetua in illis oneris sibi impositi consideratio, & Sacerdotio fungantur sine reprehensione. Reforma omnes Ecclesiasticos ordines, ut & ipsi luceant coram hominibus, sicutque in eis virtutum decus, splendor sanctitatis. Reduc omnes Religiones ad fervorem & perfectionem, in qua fuerunt institutæ, da superioribus zelum disciplinæ, subditis obedientiam, ut professione suâ omnes digni inveniantur. Da prædicatoribus vocem virtutis, ut de cœno peccatorum quàm plurimos educant, & ad timorem & amorem tuum perducant. Illumina sapientiâ tuâ omnes Reges, & Principes, cunctosque Magistratus, ut subditis sibi populis justitiam fideliter administrent, pacem diligant, Ecclesiam venerentur, mandata tua custodiant, & de hostibus sanctæ fidei te protegente triumphant. Defende fideles tuos à fame, peste, & bello, à persecutionibus & calumniis, à cunctis periculis & adversitatibus, ab omni necessitate corporali & spirituali, ab omni angustia & calamitate: & illos adjuva quos affigi & tribulari permisisse, ut omnes sibi misericordiam tuam sentiant adfuisse. Ne finas eos labi, qui in periculo & occasione peccandi versantur: eosque conserva quos gratiæ tuæ preciosissimo munere locupletasti. Adesto agonizantibus, ut verâ contritione purgati & amore tuo succensî diaboli insidias evadant, & à damnatione perpetua liberentur. Memento tot miserabilium peccatorum, qui in foveam peccati mortalis infeliciter lapsi, sine ope tua iade emergere non possunt, & da illis auxilium efficac, ut surgant & respiscant. Omnibus item inimicis nostris charitatem & dulcedinem tuam benignus infunde; & libera nos à malorum insidiis. Da illis, quos ego offendi aut scandalizavi, veniam peccatorum & veram emendationem. Omnes autem amicos & benefactores, consanguineos & affines nostros illustra gratiâ tuâ, succende amore tuo, ut te solum quærant, te solum diligant, omnique

tempore opera illorum plena inveniantur in oculis tuis. Da huic Congregationi, ad quam me vocare dignatus es, bona spiritualia & temporalia, nosque & illa administra & dirige, ut cultus tuus & animarum salus hic semper vigeat, crescat, & perseveret. Custodi omnes mihi commissos & commendatos, & pro quibus orare debeo, præcipue verò N: & N: rege, & salva eos juxta beneplacitum tuum, ut nemo ex illis pereat. Succurre omnibus, pro quibus me orare tu vis, & ego nescio: protege fervos tuos omnes, qui te maxime diligunt, quamvis eorum numerum & nomina ignorem; iustis autem tepidis & imperfectis auge fidem, spem, charitatem, auge fervorem, ut ad culmen perfectionis citò perveniant. Respice benignis oculis animas in Purgatorio detentas, illas præsertim, quæ suffragiis nostris magis indigent, & da illis requiem sempiternam. Mei denique memento omnium miserimi & indignissimi, qui gratiæ tuæ auxilio tantò majori præ cæteris egeo, quantò infirmior sum & impotentior. Extingue in me omnia terrena desideria, & ignem tui amoris accende. Dirige me in veritate tua, & da finalem perseverantiam, Per Christum Filium tuum, cui tecum & cum Spiritu Sancto est laus & honor in sæcula sæculorum. Amen.

S. X I I I

Actus diversarum virtutum ante Missam

F I D E I

Quis mihi det, suavissime Jesu, ut sub candido specierum Sacramentalium velamine vultum tuum intueri possim, in quem desiderant Angeli prospicere? Quis mihi det, ut pateant mihi fontes saluberrimi quinque vulnerum tuorum, quæ oculis fidei in tuo corpore cerno, fontes aquarum viventium in ablutionem peccatricis animæ meæ? O venæ salientes in vitam æternam, effundite super me aquam gratiæ, quæ sitim meam satiet, ut gaudio repletus, & fide vivâ imbutus exclamen cum Thoma Apostolo, *Deus meus & Dominus meus*. Credo enim firmissimâ fide te in augustissimo Sacramento corporis & sanguinis tui verè præsentem esse Deum meum, & Dominum meum; & pro
hac

hac assertionem millies mori paratus sum. Credo, inquam; quod in hoc Sacramento corpus tuum gloriosissimum verè adest; Sole splendidius, electum ex millibus, cum ea integritate, pulchritudine, majestate, quâ in Cælo existit, & quâ nulla major concipi potest. Ibi dem est sanguis olim pro nostra omniumque salute effusus. Ibi est anima omni gratiâ & sapientiâ plena, in qua sunt omnes thesauri virtutum & scientiæ Dei. Ibi denique latet Divinitas tua, Verbum scilicet omnipotens, per quod Pater dicit omnia: & quia tu in Patre, & Pater in te est, adest etiam Pater te Verbum suum generans; adest & Spiritus Sanctus utriusque nexus & amor. Hoc est compendium omnium mirabilium tuorum, hoc summum prodigium, omnium creaturarum mentium captum excedens, hæc veritas infallibilis, quam te largiente per gladios & ignes profitebor.

S P E I.

In te solo spem meam colloco, dulcissime Jesu; quia tu salus & virtus mea, tu refugium & firmamentum meum, tu fons omnium bonorum. Quomodo enim auferem hoc tremendum Sacrificium Deo Patri offerre, teque in eo suscipere, nisi fiduciam tu mihi præberes, qui me tuo sanguine redemisti? De tua igitur benignitate confidens accedo ad te, ut ovis morbida ad Pastorem, ut infirmus ad Medicum, ut reus morti obnoxius ad Advocatum; ut tu me foveas, protegas, corroboret, & faves. Abyssus nihili mei abyssum invocat bonitatis tuæ; nam licet peccata mea plurima & gravissima sint, ea tamen nihil sunt, quamvis plura & graviora forent, si cum misericordia tua, & pretio sanguinis tui conferantur. In ipso reposita est tota fiducia mea, & gaudeo quod nihil in me sit, in quo possim contidere. Miserere mei, & salva me, qui nunquam deseris sperantes in te.

C H A R I T A T I S.

Quanta vis amoris cor tuum succendit, amantissime Jesu, cum transurus de hoc mundo ad Patrem mensam parasti nobis habentem omne delectamentum, & omnem saporem suavitatis. Grande quidem fuit & admirabile opus amoris tui, quod naturam no-

stram assumere dignatus sis; sed longè præstantius & mirabilius est, quod corpus tuum in cibum, & sanguinem in potum reliqueris: in illo siquidem nostram suscepisti humanitatem, in hoc tuam largiris Divinitatem. Sic totum thesaurum gratiæ tuæ in nos effudisti, ut immensa hæc dilectione præventi amoris vicem tibi rependere totis viribus satagamus. Amo itaque te unicum meum solatium in hoc exilio; unica spes languentis animæ, unica mea felicitas, & summum bonum quo in terra frui licet. Amo te toto corde, totâ mente, totâ virtute: atque utinam omni momento te ferventius semper amarem! Hoc est ardens desiderium meum, huc feruntur gemitus mei, & suspiria cordis mei. Ad te enim trahis omnes vires animæ meæ, dum te ipsum transfundis in me: dum, quantum fieri potest, me similem tui facis: dum esuriens animam meam non cibo aliquo terreno, sed pretioso corpore & sanguine nutris, satias, & saginas. Pro hæc tua ineffabili largitate amo te, Deus meus, & nunquam cessam amare te, amorem meum te ipso inflamma, qui esca & pabulum amoris es. O ignis jugiter ardens, & nunquam deficiens, ure renes meos & cor meum, ut ardeant amore tui. Ignem venisti mittere in terram, accende illum & eventila, ut semper crescat. Te enim amabo, si amandi vires præbueris, & eò amplius amabo, quò uberiorem amandi gratiam infuderis: nunquam tamen te amabo, ut dignus es.

D E S I D E R I I.

Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te, Salvator meus Domine Jesu: desiderat, inquam, anima mea accedere ad te, teque offerre Deo Patri, ac de fontibus salvationis tuæ vinum lætificans in gaudium haurire. Sitio enim Domine, lassatus in via iniquitatis, sitio te Deum meum venam aquarum viventium, sitio sanguinem tuum, quem mihi in potum mirabiliter tribuisti. Ad te venio, & clamo post te, liberator meus, esuriens & sitiens: miserere mei Fili David, & da mihi panem tuum, da vinum quod miscuisti, ut refocilletur anima mea. Atque utinam possem omnium Sanctorum affectus & inflammata desideria habere, teque semper sitire fontem vitæ, fontem sapientiæ, fontem æterni luminis, torrentem voluptatis.

Utinam te semper esuriat cor meum panem Angelorum, refectionem animarum sanctarum; & dulcedine saporis tui repleantur viscera animæ meæ. Renuit consolari anima mea, donec suscipiam te omne bonum meum, Domine Jesu, quem solum ardentissimè concupisco cum omni affectu & devotione omnium electorum tuorum tecum epulantium in mensa tua, quorum divitias offero tibi in supplementum inopiæ meæ. Esto tu solus gaudium meum, tranquillitas mea, refectio mea, & thesaurus meus, in quo mens mea quiescat. Nihil desiderem extra te, & omnia mihi vilescant præter te, Deus meus dulcedo mea, & unicum centrum cordis mei!

G R A T I T U D I N I S.

Quis sum ego, bonitas infinita, ut me sacris altaris altare volueris, tibi que offerre de donis tuis sanctum sacrificium, hostiam immaculatam? Unde inveni hanc gratiam in oculis tuis, ut ostenderes in me divitias misericordiæ tuæ? Venite & audite omnes Angeli & Sancti Dei, & narrabo vobis, quanta fecit Dominus animæ meæ. Nam cum essem abjectus in domo mea, de pulvere erexit me, & constituit me cum Principibus populi sui ut comederem panem & biberem vinum in mensa sua omnibus diebus vitæ meæ. Quas ergo tibi gratias agam, Clementissime Jesu, Salvator Mundi, aut quid retribuam tibi pro omnibus quæ tribuisti mihi? Verè enim de te sponso Ecclesiæ illud Cantorum intelligitur. *Si dederit homo omnem substantiam domus suæ pro dilectione, quasi nihil despiciet eam.* Tu omnia quæ habes mihi largitus es, corpus, sanguinem, animam, & divinitatem tuam: & si ego retribuam tibi omnem substantiam domus meæ, corpus, animam, & libertatem cum omnibus, quæ nunc habeo vel habere possum, hoc quasi nihilum reputabitur comparatione immensi, & inestimabilis doni tui. Tantum tibi debeo, quantum ipse vales, qui infinitus es: quare debitum meum omnem meam facultatem excedit. Audeo tamen rogare te, quia benignus, & misericors es, & tu nosti pauperitatem meam, audeo rogare te, ne despicias munusculum, quod tibi offero in simplicitate cordis mei dicens cum sponsa, *Dilectus meus mihi, & ego illi.* Nam sicut tu totum te mihi tradidisti in nutrimentum animæ meæ; ita ego me totum servituti tuæ

confecro, & quidquid habeo, quidquid sum; quidquid possum, tibi penitus trado, ut me totum tibi vendices, nec quicquam mei mihi patiaris superesse.

T I M O R I S.

Ad mensam convivii tui à te vocatus & invitatus, Domine Jesu, summum bonum meum & felicitas sempiterna, parere quidem vocanti vellem; teque amanter & devotè suscipere; sed contremisco valdè, cum meam intueor sceditatem, contremisco à voce Apostoli tui dicentis: Si quis manducaverit panem hunc & biberit calicem Domini indignè; reus erit corporis & sanguinis Domini. Mira enim res est, & portento simillima. Pasceor cælesti Pane, quo saturari possunt infiniti mundi: potor præclarissimo vino, quo ardentissima Angelorum sitis extinguitur; & fame ac siti aresco: omne Cæli gaudium intus fero, & terræ illecebris irretiri non desino, vanaque solatia à creaturis emendico: ad Deum excelsum, fontem omnium bonorum quotidie accedo, & sub specie panis & vini ipsam quotidie sumo; & non solum non rapior cum Paulo in tertium Cælum, sed terræ totus adhareo, omnisque mea sollicitudo terræ famulatur & corpori, nulla Cælo. Hæc sunt angustia, quæ me undique premunt, hæc consternatio mea magna nimis. Vereor enim, ne, quod in salutem constituisti, in iudicium & condemnationem accipiam. Nunquid ergo fugiam à facie tua cum impio Cain, aut abscondam me cum Adamo, eò quod nudus sum, & audierim vocem tuam? Absit. Scio enim, quia major est misericordia tua, quàm miseria mea: major est clementia tua, quàm iniquitas mea. Si scædus, si infirmus, si nudus sum, tu me potes mundare, sanare, vestire. Ad te igitur cum timore & tremore confugio, ut me vestias, sanes, & purifices. Abstrahere cor meum à cæteris omnibus extra te, in quibus nihil est nisi vanitas & afflictio spiritus. Sentiatur mens mea dulcedinem præsentia tuæ: gustet quàm suavis es, ut amore tuo capta nihil quaerat extra te, Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum.

H U M I-

HUMILITATIS.

Immense, tremende, potentissime, & incomprehensibilis Deus, quis es tu, & quis sum ego, ut digneris venire ad me, & cum epulari, & mansionem apud me facere? Heu quanta est dignatio tua, quanta miseria & ingratitude mea? Tu Rex Regum, & Dominus dominantium, qui respicis terram, & facis eam tremere: tu fons sanctitatis, coram quo Angeli non sunt puri: tu Sol claritatis aeternae, qui lucem habitas inaccessibilem: ego verò animal immundum, omnium calamitatum ludibrio expositum, insanis perturbationum motibus agitarum: omni vanitati subiectum, vas contumeliae, filius irae, & tenebrarum. Et quomodo potest lucis tuae ad tenebras meas esse conventio? Quomodo praesumam ad te accedere vermiculus terrae, in quo nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat? Quam fiduciam coram te apparebo, iustissime Iudex, ante cuius conspectum columnae Caeli contremiscunt? Longè enim recessi à te, qui tamen ubique es, & miserabilis anima mea, quam tibi in baptismo desponsaveras, fornicata est cum amatoribus multis, te repudians Creatorem & Redemptorem, ut fallacibus creaturis adhereret. Tu me segregasti ex utero matris meae, & vocasti per gratiam tuam, ut lucerem coram hominibus doctriinae & vitae splendore: ego verò in tenebris vixi, non sapiens quae tua sunt, sed quae super terram. Tu parasti mihi mensam in dulcedine tua, & suspiravi ad ollas carniarum Aegypti. Tu potasti me sanguine tuo, & converti me ad poculum Babylonis. Veruntamen ego loquar ad te, cum sim pulvis & cinis. Respice servum tuum, & suscipe me, quem tam amanter invitasti ad te. Jam enim cognovi, quia sine te nihil sum, nihil possum: & extra te non est salus nec vita. Projice ergo post tergum tuum omnia peccata mea, & amplectere me, quamvis indignissimum gratiam tuam, ad te revertentem, juxta verbum Prophetæ tui dicentis: *Sacrificium Deo spiritus contribulatus: cor contritum & humilatum Deus non despicies.*

S. XIII.

Commemoratio Dominica Passionis ante Missam.

Sæpè dictum est, in hoc incruento Sacrificio cruentum illud, quod semel in Cruce peractum est, non verbis, sed reipsa representari: una siquidem & eadem est hostia, idem qui per Sacerdotis ministerium offert, idem Christus qui immolatur. Sicut enim dicitur Agnus occisus ab origine mundi, eò quod mortuus censetur in figuris animalium, quae in ipso memoriae maerabantur: ita non immeritò eundem vocare possumus Agnum, qui quotidie occiditur usque ad finem mundi, in hac nimirum suae mortis representatione, quae duratura est, donec mundus durabit. Ideò Sancti Patres mortis Christi memoriam hoc Sacrificium celebranti super omnia necessariam esse affirmant, dicente Apostolo: *Quotiescumque manducabitis panem hunc, & calicem bibetis, mortem Domini annuntiabitis, donec veniat.* Hoc ipsum autem idem Salvator noster praecipit, cum instituto hoc Sacramento ait: *Hoc facite in meam commemorationem.* Quae verba Seraphicus Doctor sollicitè expendens libro de puritate conscientiae, cap. 9. existimat Sacerdotem nullatenus debere Missae Sacrificium celebrare, quin prius Passionem & mortem Domini commemoret. Id. inquit, quod pro meipso retineo, est verbum illius, qui hoc Sacramentum instituit, quem non credo illud frustra protulisse. Dixit enim, *Hæc quotiescumque feceritis, in mei memoriam facietis.* Ex quo quidem verbo arguo mihi ipsi, quod quoties volo id agere quod ipse instituit, & modo praedicto reliquit, timeo nequaquam sine remorsu conscientiae ac praesudicio animae ad illud posse accedere, nisi praememorata ipsius instituentis charitate, ac ejus passione & morte, in cuius memoriam perpetuò recolendam, illud Sacramentum debere confici & percipi ipse praeclare asseruit & injunxit. Sacerdos itaque, cum ad Sacrum faciendum se praeparat, fasciculum sibi colligat ex omnibus anxietatibus & amaritudinibus Domini, & inter ubera sua collocet, cordisque medullis inserat, mente & affectu sedulò revolvens omnia tormenta, quae ille pro salute nostra perpeffus est. Hæc frequenter in ore, hæc semper in corde habeat: & hæc sit ejus sublimior Philosophia, scire Christum, & hunc crucifixum. Cum verò ad Altare accessurus est, sic oret ex toto corde.

O R A T I O .

Memoriâ memor ero, clementissime Pater, & tabescet in me anima mea: omniumque dolorum & passionum, atque acerbissimæ mortis Filii tui Domini mei Jesu Christi cum gemitibus & lacrymis recordabor, quia ipse salus & vita mea ante oculos meos pependit in ligno, offerens se tibi in holocaustum pro mea & totius mundi salute. Hanc autem oblationem vivam, quam tu misisti in miseratione multa ad altare crucis immolandam pro nobis, hanc eandem tibi nunc offero, passionem ejus & mortem recolens ac repræsentans: sicut ipse præcepit, cum dixit, ut idem in ejus commemorationem faceremus. Recordare itaque humilitatis ejus, patientiæ, charitatis, mansuetudinis, & obedientiæ. Respice labores ejus, jejunia, contemptus, contumelias, vincula, irrisiones, & iniquam condemnationem. Respice in faciem Christi tui, & intueri speciosum formâ præ filiis hominum, opprobriis, injuriis, verberibus, livoribus, contusionibus ita deformatum, ut non sit ei species, neque decor. Vide caput nobilissimum spinarum punctationibus transfossum, & percussionebus attritum. Vide genas modestissimas sputis fœdatis, alapis cætas, sanguine cruentatas. Vide oculos benignissimos lacrymis perfusos, & ad ignominiam velatos. Vide os suavissimum siti ardentissimâ cruciatum, & felle atque aceto potatum. Vide dorsum, supra quod fabricaverunt peccatores, verberibus dilaniatum, & humeros Crucis pondere oppressos. Vide brachia amabilissima funibus devincta, & in Cruce crudeliter extensa. Vide manus innocentissimas durissimis clavis perforatas. Vide pedes delicatos tot itineribus defatigatos, ac Cruce tandem affixos. Vide corpus venerabile pro nobis in Cruce suspensum, vulneratum, mortuum, & sepultum. Vide sanguinem pretiosissimum usque ad minimam guttam pro nostra salute misericorditer effusum. Hæc enim tibi offero & repræsentato, omni quo possum devotionis affectu suppliciter orans, ut ipsa pietas, quâ Filium tuum pro nobis tradidisti, te omnibus misereri compellat, pro quibus ille factus obediens usque ad mortem, crucem subire dignatus est, Amen.

§. XIV.

Oratio ante Missam ad Patrem.

Respice, Clementissime Pater, de sanctuario tuo, & de excelsò cælorum habitaculo, & intueri hanc immaculatam hostiam, quam tibi offert magnus Pontifex noster Jesus Christus, Filius tuus Salvator mundi pro peccatis fratrum suorum, & esto placabilis super multitudinem malitiæ nostræ, quia vox sanguinis Domini nostri clamat ad te de cruce. Hic est justitia mea, & sanctificatio, ac propitiatio mea. Averte faciem tuam à peccatis meis, & respice in faciem Christi tui: ejus enim meritum offero ad te, omnemque fiduciam in eo defixam habeo. Impellit ministrandi necessitas, terret conscientia indebiti Sacerdotii. Sed rogo te, ne despicias mihi creditæ dispensationis officium; licet in me boni operis testimonium non agnoscas. Et quia me indignum mediatorem esse voluisti inter te & populum tuum, ne me repellas à tua pietate cum divinis donis tuis venientem ad te, ut inculpate accedens ad gloriam tuam, dignus sim qui operiar protectione Unigeniti Filii tui, & illuminatione Spiritus Sancti tui, atque pro omnibus deprecans pro omnibus exaudiar, te præstante, Deus meus, Pater misericordiarum, qui cum eodem Filio tuo in unitate ejusdem Spiritus Sancti vivis & regnas in sæcula sæculorum, Amen.

§. XV.

Oratio ante Missam ad Dominum Jesum Christum.

Gratias ago tibi, Domine Jesu Christe, pro ineffabili tua charitate, quâ transiturus de hoc mundo ad Patrem mensam mihi parasti in dulcedine tuâ, mensam proorsu regalem, omne delectamentum in se habentem; mensam pretiosissimam corporis & sanguinis tui, ut adipe & pinguedine repleatur anima mea, & secreto illapso nutritionis tuæ roboretur infirmitas mea. Et unde hoc mihi, Gloriosissime Fili Dei, ut me permittas venire ad te, & cum cæteris commensalibus tuis epulari? Atque utinam ab omni culpa liber, purus ab omni labe, ab omni vitio purgatus, & ab omni

mni inordinata affectione perfectè emendatus essem, ut ad hanc mensam supercælestem accedere possem fervens charitate, niveus innocentia, & omnium virtutum decore exornatus. Sed quia miserimus ego sum, & omni ornamento destitutus, obsecro te inprimis benignissime Salvator, cujus charitas immensa est, bonitas infinita, ut sanguine tuo animam meam lavare, & super nivem dealbare, meritis tuis induere, illoque igne ardentissimi amoris succendere digneris, qui te nobis discensurum compulit ad hoc vivificum convivium institutum. Obsecro deinde Beatissimam Virginem Matrem tuam, & omnes electos tuos, ut tibi pro me offerant charitatem, fidem & devotionem, quâ hoc Sacramentum susceperunt ab initio institutionis ejus usque in præsentem diem. Et quia particeps ego sum omnium timentium te, offero tibi omnium Sacerdotum, omniumque fidelium hac die celebrantium & communicantium pietatem & puritatem. Offero omnium justorum ab origine mundi usque ad ejus consumptionem virtutes & merita, ac pios affectus erga te, dulcissime Jesu, in Venerabili Sacramento existentem: firmissimam nimirum fidei, & vivæ apprehensionis earum rerum, quæ de hoc maximo mysterio credendæ sunt: perfectissimam charitatis, & intimæ tecum familiaritatis: famis & flagrantissimi desiderii te omne bonum suscipiendi, filialis fiducia & spei de tua misericordia tam mirabili modo declarata: zeli divinæ gloriæ & dilectionis proximi, pro cujus salute hoc sacrificium offertur: admirationis tantæ dignationis, & profundissimæ humilitatis: gaudii & jubili in te & de te: laudis, gratitudinis, adorationis, & devotionis. Hos inquam, aliosque affectus offero tibi in supplementum insufficientiæ meæ, & eos, si possem, elicere cum maxima intentione ad laudem & gloriam tuam quia dignus es. Suscipe Domine, hoc desiderium meum, meritisque placatus electorum tuorum, ne à mensa tua repellas me, quatenus hoc cibo satiatus, hoc recreatus potu vitam habeam, & abundantius habeam, hic & in æternum, Amen.

§. XVI.

Alia oratio ad eundem.

Veni, domine Jesu, unica salus animæ meæ, & infunde peccatori meo multitudinem dul-

cedinis tuæ, ut nihil amem, nihil desiderem præter te. Veni gaudium & felicitas mea, veni spes & robur meum, quia tecum sunt divitiæ & gloria, tu vita & consolatio mea, tu paradysus voluptatis. Atque utinam te veniente ad me, vertantur mihi in amaritudinem omnes mundi deliciae, ut tibi unitus in hoc cælesti convivio à te nunquam separet in æternum. Frustra expenderem argentum meum in panibus, & laborem meum in saturitate, licet omnes Ægypti escas compararem, si carerem hoc pane, qui præbet delicias Regibus, & vino tuo destitutus essem, cujus suavitas in infinitum excedit omnia hujus sæculi oblectamenta. Et unde mihi tantum bonum, ut tecum epulari merear, Rex tremendæ Majestatis, ego indignissimus servus tuus, qui quotidie pecco & incorrigibilis persevero? Sed major est in infinitum misericordia tua, quàm miseria mea: & tu dulcissima refectio mea me in virum alterum transformas, & verbo virtutis tuæ sanas omnes languores meos. Ad te igitur venio de tua pietate confisus, & in te sperans non confundar. Lætifica animam servi tui, & supple quod mihi deest, tu benignissime Salvator, qui omnes ad te vocare dignatus es dicens, *Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.* Refice me teipso, quia in te sunt omnes cæli deliciae ex copiosissimo flumine gaudiorum Dei cum tanta plenitudine emanantes, ut omnes dignè ad te accedentes inexplicabili lætitiâ replere possim. Uni intimè tecum animam meam, & fac me dignum, ut huic mensæ supercælesti cum debito virtutum ornatu affideam, & dulcedine perfruar præsentis Divinitatis. Amen.

§. XVII.

Oratio ad Spiritum Sanctum.

Veni Sancte Spiritus, amor Patris & Filii, mundator scelerum, curator vulnerum, fortitudo fragilium, mœrentium consolator, fulgor intellectus, & vindex libertatis. Veni è patria felicitatis, & cordis mei penetralibus tam potenter illabere, ut vitia omnia & defectus tuo igne consumas, & omnia peccata mea remittas. Emitte in animam meam lucis tuæ radium, quo illuminante intellectum, quæ tibi sunt placita videam: quo affectum inflammante

te ad eam prosequenda totam virtute incumbam. Fac me dignum sacris Altaribus Ministrum, meque torrente tuae voluptatis inebria, ut caelesti suavitate in hac divinissima mensa degustata, nihil venenatae mundi dulcedinis libeat amplius degustare. Imbuat me, & perficiat septiformis Spiritus tuus, & ad illum scientiae gradum fac me pertingere, ad quem pervenit Apostolus tuus, cum dicebat se nihil scire, nisi Christum, & hunc crucifixum. Roboretur infirmitas mea fortitudine tua, vincat bonitas tua malitiam meam, & deformitas mea tua pulchritudine decoretur. Sursum erige me per aeternorum affectionem, copula tecum per amoris unitatem, conserva per finalem perseverantiam; ut tuo ductu revolet anima mea ad te principium & finem suum, a quo nunquam separetur. Amen.

§. XVIII.

Oratio ad B. Virginem.

Gloriosissima Mater Dei Virgo Maria, tota fiducia mea, & unicum solatium languentis animae meae, precor te, ut mihi miserrimo peccatori assistere hac hora digneris, quia pretiosissimum Filii tui Corpus & sanguinem aeterno Patri oblaturus sum, sicut amans & dolens eidem Filio tuo in Cruce pendenti, & se pro nostra salute offerenti assististi. Ne me despicias, Mater misericordiae, ob intolerabilem peccatorum meorum sceleratam; neque avertas faciem tuam a me, quem Filius tuus tanto amore dilexit, ut pro me mori dignatus sit. Plena es gratiarum, plena rore caelesti, innixa super dilectum tuum, deliciis affluens. Ciba ergo pauperem tuum de superfluente mensa tua, tuarumque virtutum vestibus indue me, ut his ornatus divino conspectui gratus appaream. Memento illius charitatis, qua Verbum Dei ex te carnem assumpsit, ut tu fieres Mater nostra. Aperi manum tuam, & imple me benedictionibus, quibus te Deus benedixit in aeternum, ut te interveniente tremenda mysteria acceptabiliter perficere, & Sancta Sanctorum digne merear degustare.

§. XIX.

Oratio ad Sanctos Angelos.

Sancti Angeli, purissimi spiritus, ministri Dei Altissimi, qui facitis voluntatem eius & orantium preces in Caelum desertis: Tuque praecipue fidelissime Custos meus, stete mecum juxta Aram, in qua Deo Patri totius mundi pretium oblaturus sum, & in vestris thuribus incensum orationum mearum suscipite, ut fumus aromatum hujus divini Sacrificii ascendat per manus vestras in conspectu Dei. Purgate, illuminate, perficite, & dirigite me, vestramque puritatem & innocentiam impetrate mihi, ut appaream coram Deo decenter ornatus.

Sancti Archangeli, Duces illustrissimi militiae caelestis, instruite me, ut haec sancta mysteria percipiam, fidemque vivam & efficacem hujus Sacramenti in me excitate.

Altissimi Principatus, vera pace internam animam meam componite, ut in ea jugiter commoretur Dominus, de quo scriptum est, *Et factus est in pace locus ejus.*

Sanctissimae Virtutes assistite mihi, ut proficiens de virtute in virtutem Deum Deorum dignus sim oculo fidei cernere, manibus contrectare, intus recipere, ac tandem in patria clarè vobiscum intueri.

Invictissimae Potestates daemonum impetus cohibete, ne mihi appropinquent sacrificanti, ut sine impedimento dignè merear Deo servire, & ministrare. Potentissimae Dominationes veram mihi & sanctam libertatem obtinete, ut nec peccato serviam, nec corporis mei appetitui, & sensibus subdar. Throni stabiles & sublimes, sedes pulcherrimae Dei, discam a vobis veram humilitatem & subjectionem, ut fiat anima mea gratissimum domicilium Deo, qui superbis resistit, & super humilem & quietum requiescit.

Clarissima & nobilissima caeli lumina Cherubim, illustrate mentem meam plenitudine scientiae, ut summam utilitatem meam, hujusque sacrificii infinitam excellentiam agnoscam.

Supremi spiritus Seraphim, ardentissimi amatores Dei, solvite gelu cordis mei, & vestrum in eo ignem succendite, ut Deum vobiscum ardentè amem, atque utinam sicut vos.

§. XX.

§. XX.

Invocatio omnium Sanctorum.

Sancti Dei omnes, cives supernæ patriæ, inclinate aures vestras & demittite lumina ad me, meamque orationem exaudite. Ad vos clamo pauper, nudus, & infirmus, cui omnia defunt ornamenta virtutum: ad vos clamo, & vestram imploro benignitatem; succurrite infirmitati meæ, fidem meam & spem roborate, excitate in me igniculum amoris vestri, induite me veste nuptiali, ornate donis, quibus abundatis, ut sine rubore introire valeam in locum tabernaculi admirabilis, in aulam cælestis convivi, in conspectu divinæ majestatis.

Sancti Patriarchæ & Prophetæ, qui Christum Dominum nostrum dictis prophetastis, & ardentissimis desideriiis è cælo ad terram traxistis, hujusque Sacramenti mysteria variis typis & umbris præfigurastis, preces fundite pro me, ut ipsum Dei Filium sanctè tractare possim, & puro corde complecti.

Sancti Apostoli, quos Christus in ultima cæna novi Testamenti Sacerdotes creavit, ac primum seipso cibavit, vos suppliciter exoro, ut vestrâ adjutus ope gratiam non negligam per manuum impositionem mihi collatam, sed magno quotidie augeam incremento.

Sancti Martyres, qui Christo Regi pro nobis crucifixo vicem, quam potuistis, vitæ oblatione per martyrium rependistis, ipsum pro me orate, ut ignem sui amoris accendat in corde meo, quo succensus & purificatus meipsum mactem Deo hostiam vivam & ei placentem; sicque paratus & probatus ad hoc divinum sacrificium accedam.

Sancti Pontifices & Confessores, mysteriorum Dei fidelissimi dispensatores, qui hostiam placationis frequenter pro populo obtulistis; pro me obsecro intercedite, ut meum quod oblaturus sum sacrificium Deo sit acceptabile, mihi que & omnibus, pro quibus illud offeram, propitiabile.

Sancti Monachi & Eremitæ, qui cibo potuque cælesti sæpius refecti pravas concupiscentias, & vitæ hujus pericula superastis, adjuvate me orationibus vestris, ut sacris hisce mysteriis armatus meipsum vincam, & omnes inimicos animæ meæ conteram sub pedibus meis.

Sanctæ Virgines Deo amabiles, quæ studio castitatis dignum in vobis Filio Dei habitaculum

præparastis, & nunc in cælo canticum novum concinitis, quod nemo potest dicere, nisi fuerit Virginitatis prærogativâ eximius, impetrate mihi perfectissimam castitatem, quâ corpus & animam in omni puritate contineam, ut Christo Domino, qui pascitur inter lilia, gratum in corde meo exhibeam domicilium.

Sancti mei tutelares N.N. & vos Sancti N.N. quorum hodie memoriam veneramur, vestro confisus patrocinio atcedo nunc ad immolandum corpus & sanguinem Jesu Christi Domini nostri, comitamini me euntem ad altare, fulcite meritis vestris, ornate virtutibus, ut hoc sacrificium vivâ fide, ferventi charitate, & plenâ devotione perficiam, perque ejus continuum & salutiferum usum vestro dignus confortio tandem inveniar. Amen.

CAPUT V.

De Missæ celebratione.

§. I.

De proxima dispositione ad Missam.

Pervulgatum apud sanctos Patres axioma est, quod talem se animæ exhibet Deus, qualem se illa præparat Deo. Ideò Christus in Eucharistia aliis quidem est fructus vitæ, Panis Angelorum, Manna absconditum, Paradisus deliciarum, ignis consumens, & tertium Cælum, in quo audiuntur arcana verba, quæ non licet homini loqui. Aliis verò est panis insipidus, omni carens dulcedine, & vitali operatione, & nausæat anima eorum super cibo isto: quia nimirum mors est malis, vita bonis; & sicut quisque erga Deum affectus est, talem ipsum erga se experitur. Pauci sunt, qui admirabiles hujus sacri convivi in se sentiant effectus, quia pauci sunt, qui se ad illos recipiendos ritè disponant; qui seriò cogitent, se ad Sancta Sanctorum accedere, ad Altare Dei, ad Deum ipsum. Ideò multi infirmi sunt & imbecilles, & dormiunt multi. Mortem olim summo Sacerdoti minabatur Deus, si ausus fuisset introire in Sancta Sanctorum sine strepitu tintinnabulorum, non radians gemmis, non fulgens auro, omniumque virtutum varietate circumamictus. Quam ergò poenam merebitur novæ Legis Sacerdos, qui non ad Arcam typicam, sed ad Deum ipsum accedit, ut Filium ejus Dominum Jesum Christum immolet,

tangat, comedat; nisi id faciat eâ sollicitudine, attentione, & apparatu, qui dignus sit tali convivio, dignus Deo? Instante itaque celebratione totis viribus curare debet, ut in ara cordis ignem divini amoris succendat, actusque eliciat diversarum virtutum, qui heroïci sint, & tanto sacrificio, ejulque termino & objecto, quantum fieri poterit, convenientes.

Quia verò in hoc Sacrificio non solum animus, sed etiam corpus occupatur, ipsum quoque oportet ab omni forde incontaminatum custodire. Si enim Sacerdos Mosajca sacrificia, quæ non nisi infirma & egena elementa fuerunt, ac umbra futurorum, oblaturus, ex Dei præscripto nitidis vestibus indui, corpusque lavare tenebatur: quanto magis decet à sordibus etiam corporeis Christianum Sacerdotem expurgari, qui Domini sui carnem & sanguinem offert, comedit, bibit? Et primò quidem necessariæ celebraturo sunt hæc corporis dispositiones, jejunium scilicet, castitas & carnis munditia, de quibus differere ad Scholasticos spectat: vestes item compostæ, & modestæ, quæ sordibus careant & pompâ, nec quidquam redoleant, quod à statu Sacerdotis alienum sit. Tum quia Christus ante hujus Sacramenti institutionem lavit pedes Discipulorum suorum, debet Sacerdos pedes animæ, qui sunt affectus, ab omni macula expurgare, cor lacrymis abluere, & dum manus lavat actu ferventissimo contritionis omnem vel levissimam culpam expiare. Cùm verò lotis manibus Hostiam patinæ imponet, intentionem renovabit, considerans quod ille panis mox fiet Corpus Christi: tum ex suæ vilitatis & immensæ dignitatis hujus mysterii apprehensione actus eliciet timoris & confusionis.

§. II.

De Sacris Vestibus, & earum significatione.

Sicut Reges & Magistratus non vulgari & quotidiano vestitu in publicis functionibus uti solent, sed alio augustiore, quò potestas eorum appareat, & ipsis reverentia concilietur: ita Sacerdos celebraturus sacro & peculiari utitur habitu; amictu scilicet, albâ, cingulo, manipulo, stolâ, casulâ, sive planetâ, quibus & Passio Christi ante Sacrificium recolenda repræsentatur, & ejusdem virtutes exprimuntur, quibus ornari celebrantem par est, ut Sacerdotio funga-

tur in justitia & sanctitate veritatis. Cùm enim hoc Sacrificium incruentum idem sit cum sacrificio Crucis, ut supra explicavimus, congruum est, ut Sacerdos, qui Christi pro nobis morientis personam gerit, ejus quoque similitudinem habeat in vestimentis, idque ad decus & reverentiam Sacrificii adhibeatur, quod impius Judæorum furor ad contumeliam intulit Salvatori. Porrò Amictus velamen illud significat, quo facies Christi velata est, cùm percutiebant eum illudentes & dicentes: *Propheta nobis, quis est qui te percussit?* Alba vestem albam denotat, quâ ab Herode tanquam stultus indutus fuit. Cingulum funes, quibus in horto vinxerunt eum, sive flagella, quibus columnæ alligatum crudelissimè ceciderunt. Manipulus, vincula quibus adstrictæ sunt manus ejus tanquam hominis nefarii & scelerati. Stola funes collo ejus injectos, sive Crucis patibulum humeris ejus impositum, & in quo pro nobis pendit. Planeta vestem purpuream, quam ei milites in domo Pilati tanquam ludicro Regi imposuerunt. Cum igitur hæc indumenta signa sint eorum, quæ Christus pro nobis perpessus est, varii actus à Sacerdote, dum illis induitur, elicendi sunt, amoris, doloris, gratitudinis, & intensissimi desiderii ejus patientiam & humilitatem imitandi in doloribus, afflictionibus, opprobriis, aliisque adversitatibus sustinendis.

Considerandæ sunt etiam virtutes, quæ per eadem indumenta mysticè designantur, ut discat Sacerdos, quâ vitæ sanctimoniam & morum integritate præditus esse debeat: scriptum est enim: *Sacerdotes tui induantur justitiam*, omnibus scilicet virtutibus ornati sint, quas justitiæ nomine passim Sacræ Litteræ comprehendunt.

Amictus itaque significat, oportere mentem in æternæ dumtaxat salutis rerumque coelestium consideratione fixam habere, ab omnibus curis rerum caducarum amotam, & contra quoscumque hostium incursum spe & fiduciâ in Deum, tanquam galeâ salutaris, communitam. Refert etiam Amictus Christi Domini humanitatem, cujus caput Divinitas est, quæ ab illa occultatur, sicut Amictus caput tegit Sacerdotis. Neque enim oculi nostri Solis justitiæ infinitum splendorem intueri potuissent, nisi carnis nube operiretur. Quare Sacerdos, cum illum accipiens osculatur & capiti imponit, se amoris osculo sacratissimam Christi Humanitatem tangere, & capiti imponere putet, ut eâ se protegat & tueatur, dicens cum Propheta, *Domine virtus salutis meæ*
obum=

obumbrasti caput meum in die belli. Obiter quoque per Amictum monetur Sacerdos, maximam servare oculorum modestiam, cum pergit ad Altare, & ibi manet, & ab eo redit, nihil prorsus aspiciendo, nisi quod necessarium est, ut videat quod facit.

Alba totum corpus tegens innocentiam, simplicitatem, puritatem, animique candorem & pulchritudinem indicat, quæ totum Sacerdotem complecti & exornare intus & extra debet, atque in omnibus operibus ejus splendere, ut sit sanctus & immaculatus in conspectu Dei, seque talem semper exhibeat divinis mysteriis celebrandis.

Cingulum indicium est Castitatis, quæ in Sacerdote ita splendere debet, ut nullam prorsus tam in corpore quam in corde admittat labem. In cuius rei typum jussit olim Deus, ut comedentes Agnum accingerent renes suos: & ipse Christus ait, *Sint lumbi vestri præcincti*. Idem quoque B. Joanni apparuit in Apocalypsi præcinctus zonâ aureâ, ut nimirum intelligamus oportere nos omnes affectus purificare, amorem carnalem vincere spirituali, quod est aurum charitatis.

Manipulus præmissio crucis osculo sinistro brachio insertus ostendit lacrymas, dolorem, & poenitentiam, quibus lugere peccata ac perpetuo dolere Sacerdos debet; carnis item & Spiritus mortificationem; & humilitatem, quæ accedendum est ad Altare; tum futuram bonorum operum retributionem, sicut Psalmographus cecinit: *Euntes ibant & flebant mittentes semina sua: venientes autem venient cum exultatione portantes manipulos suos*.

Stola collo superposita, & in modum crucis per medium pectoris ducta demonstrat Sacerdotem teneri, se Deo unire & quodammodo colligare, suamque crucem Dei causâ patienter ferre, divinæ legi cum omni obedientia se subicere, ejusque jugum alacriter portare, ac semper memorem esse mandatorum Dei ad faciendum ea.

Casula, quæ cæteris vestibus splendidior & pretiosior illis superinducitur, signum est Charitatis, quæ reliquis virtutibus excellet omnibus supereminet tanquam illarum Regina, & vinculum perfectionis. Omnes enim sine ea sunt imperfectæ, ab ea pendent omnia mandata divinæ Legis, & omnia bona in ipsa continentur. Sicut autem Casula in duas partes dividitur, ita charitas duplex est, erga Deum & proximum: & sicut

illa varios exigit colores juxta temporis aut festivitatis diversitatem; ita hæc varios affectus, nunc lætitiæ ob Dei magnalia, nunc gratitudinis ob ejus beneficia, nunc fortitudinis in adversis, nunc tristitiæ ob propria & aliena peccata.

Hæc sunt præcipuæ virtutes, quas vestes Sacerdotales significant, quarum actibus induere se debet Sacerdos, ut suum dignè offerat sacrificium. Consuetas autem Ecclesiæ preces singulis indumentis accommodatas attentè & devotè recitabit, & cum indutus fuerit, seipsum considerabit tanquam Lupum in vestimentis Ovium, & rubore suffusus veniam à Deo flagitabit.

S. III.

De accessu Sacerdotis ad Altare.

SI ad omnes sacras functiones sanctè accedendum, & omnes sanctè peragenda sunt: multo majori sanctitate hoc divinum Sacrificium offerendum est, quo nihil sanctius, nihil excellentius, nihil divinius esse potest. Ad hoc omni conatu niti debes, Christiane Sacerdos, si tam sublimi & tremendo ministerio ritè & perfectè fungi desideras. Qua in re ut tibi prosim, documenta quædam generalia præmittam: deinde singillatim proponam aliquot considerationes pro singulis Sacrificii partibus, ex quibus pios elicere affectus possis, & mentem utiliter occupare, ne distrahatur. Nequè deterearis, si hujusmodi considerationes & affectus aliquantò fusiùs explicavero: licet enim multis verbis describantur, possunt tamen in momento elici, nec Missæ celebrationem solito prolixior reddent, ut reipsâ experieris; nam ipso usu memoriæ tenaciter insidentur, adeo ut eos quasi naturaliter eliciturus sis, absque ulla confusione, aut capitis fatigatione. Primum generale documentum est, ne toto Sacrificii tempore Deum offendas ullo peccato veniali: nec ullo defectu & imperfectione tam venerandi Sacrificii excellentiam contamines. Id verò assequeris, si eâ reverentiâ, attentione & devotione celebraveris, quæ omnem vel levissimam animi evagationem excludat: si exactissimè & scrupulosissimè observaveris, quidquid in Missali præscribitur circa ritus & cæremonias, eo modo, quo à viris seriò perfectioni incumben- tibus observari solent.

Secundo, omnia verba, quæ sive elata, sive submissâ voce proferuntur, clarè, distinctè, ferventer, & absque ulla festinatione pronun-

nunciabis, nihil interim mente revolvens, quantumvis bonum & sanctum videatur, quod à propria & litterali verborum significatione alienum sit, ut te menti Ecclesiæ conformes, quæ omnes Missæ preces, lectiones, & sententias magno cum delectu ad Sacerdotis & astantium instructionem & devotionem selegit. Ad hoc autem plurimum proderit, omnes Missæ ritus perspectos habere, eaque omnia probè intelligere, quæ tum in Lectionibus, Collectis, Evangelio, Versibus, & cæteris hujusmodi, tum in Canone continentur, quæ facillè discas ex eorum lectione, qui de officii Ecclesiasticis scripserunt, quales sunt Isidorus, Amalarius, Rabanus, Berno, Hugo Victorinus, Rupertus Abbas, Dionysius item in libro de Ecclesiastica Hierarchia, Germanus in Theoria rerum Ecclesiasticarum; & ex recentioribus Gabriël Biel in Canonem, Durandus in Rationali, Joannes Baptista Scortia de Sacrificio Missæ, & alii plures. Affectus verò elicies, quales infra proponam, eorum quæ recitas & agis sensui & significationi convenientes.

Tertiò, sicut in Missali præcipitur, antequam sacris te vestibus induas, Missam celebrandam perquires, perleges, & ad ea quæ dicturus es signacula ordinabis, ne te postea contingat aut in verbis hæsitare, aut in cæremoniis deficere, & perturbari.

Quartò, processurus ad Altare, Crucifixum vel aliam imaginem humillimâ inclinatione salutabis, te tanto ministerio indignum reputans, atque idè ipsius Christi, Sanctorumque opem implorabis. Tum ipsum Christum mente intue-re, quasi Cruce onustum, & ad Calvariaë montem iturum, ante te incedentem. Sequere ipsum primarium offerentem, cujus passio & mors à te debet repræsentari; sequere, inquam, cum modestia & gravitate, & agmina Angelorum te undique stipantia venerare, teque existima ex hoc mundo in Cælum transferri.

Quintò, Cùm perveneris ad Altare, Cælum tibi desuper veluti apertum contemplare, & Curiam cælestem, Deumque ipsum spectantem te pro universa Ecclesia hostiam litantem immaculatam. Memineris, pœnam mortis olim indictam bestiaë quæ montem tetigisset, idque tibi applica hominum pessimo, & timorem concipe. Mox in Deum affurgens, satage quantum potes ferventissimos actus charitatis elicere, cupiens in Christum totus converti, eique simillimus fieri virtutum imitatione. Cùm denique librum aperis, memor esto libri, quem aperuit Agnus,

& septem signaculorum ejus; & desideria Christi fidem in univèrsum orbem propagari.

§. IV.

De initio Missæ usque ad Introitum.

C Alice ritè collocato & Missali aperto stans paulisper in medio Altaris, & factâ cruci inclinatione te cum Abrahamo quasi pulverem & cinerem ante conspectum Domini confiteberis, imitans Christum, qui cælos inclinavit & descendit formam servi accipiens: quò enim humilior fueris, eò gratior & acceptior erit Deo oblatio tua. Mox descendens ad crepidinem Altaris, Verbi æterni Incarnationem recole, ejusque dilectionem & admirabilem promptitudinem ad opus nostræ Redemptionis suscipiendum. Iteratâ autem inclinatione te intimè humilia, & Deum adora pro omni creatura. Dum signo Crucis te signans dicis, *In nomine Patris & Filii, & Spiritus Sancti*; animadvertes, quale & quantum sit nomen, à quo sacrificium auspicas, & sic te gere, ut tantam deceat Majestatem. Magni momenti est, Sanctissimæ Trinitatis præsentiam initio concipere, & ab ea nunquam desistere; ad ipsam enim & ad ejus gloriam oblatio dirigitur, ejusque memoria robur tribuit ad improbos hostium conatus elidendos, qui semper tentant variis & inutilibus curis, atque imaginationibus mentem à sacrificio avocare. Sic conceptâ Dei præsentia, duos affectus raptim elicies, Fidei contra infideles Trinitatem negantes, & recordationis Crucis Christi, atque passionis in ea completæ, ex qua fluxerunt omnia bona. Hos autem affectus ad omnè signum crucis renovabis.

Sequitur antiphona, *Introibo ad altare Dei*, quæ ter repetitur ante psalmum, in ipso, & post ipsum; ut intelligas spirituali impulsu & alacritate, ac summâ veneratione totam Missæ actionem peragendam esse, omni abjectâ tepiditate. Admirare Dei bonitatem, qui te vocavit ad Altare suum: quis enim es tu, ut audeas ad ipsum introire? Ora abscondi in abscondito faciei Domini à conturbatione malorum spirituum; ne immittentes tetra phantasmata divinum perturbent ministerium. Ora etiam renovari in te animæ juventutem, quæ est fervor spiritus, ex quo vera & solida lætitia procedit.

Ad primum versiculum psalmi, *Judica me Deus*, considera, eâ præparatione & dispositione ad altare accedendum esse, ut Dei judicium non per-

pertimescas, ut discernaris à gente non sancta & iniqua, sisque purus & sine macula ante Deum, quantum fert humana fragilitas. Hanc autem puritatem humiliter petes, cum certa fiducia eam meritis Christi obtinendi.

Ad 2. *Quia tu es Deus fortitudo mea.* Erubescere quod toties tanti Sacramenti divino alimento confortatus adhuc imbecillis es, adhuc tristis incedis, & cuicumque levissimæ tentationi turpiter succumbis. Merito ergo repellit te Deus; merito te affligit inimicus, nisi ipse vires suppeditet, qui est fortitudo tua & robur tuum.

Ad 3. *Emitte lucem tuam.* Pete divinum lumen, ut veritatem à vanitate discernens, ipsam veritatem sequaris, cujus splendoribus interior sensus illustratus, cum externo sacrificio concordet. Mons vero sanctus, qui in hoc versiculo commemoratur, Altare est Calvariæ montem indicans, quia in eo Christi Passio & mors representanda est.

Ad 4. *Et introibo.* Magnum renova in te reverentiæ affectum erga Altare & Sacrificium.

Ad 5. *Confitebor tibi in cythara.* Excita in te cordis lætitiā, quæ per cytharam significatur: sed statim oculos ad tuam imperfectionem reflectens, ingemisce & dic: *Quare tristis es anima mea, & quare conturbas me?*

Ad 6. *Spera in Deo.* Ne despondeas animum, restat enim spes in salutari tuo, in quo tota fiducia collocanda est, quoniam ipse dabit, ut obtentā culpam veniā in ipso gaudeas, & in ejus laudibus perseveres.

Hæc spe excitatus dices cum ingenti fervore, *Gloria Patri & Filio*, caput inclinans & te offerens ad omnia adversa, & ad mortem pro Deo sustinendam. Tum repetitā Antiphonā *Introibo*, ut bene memineris, quod ingrederis, & quid aggrederis, dices, *Adjutorium nostrum*, ut discas non ponere fiduciam in tuis viribus & industria, sed in eo *qui fecit cælum & terram*, à quo duplex adjutorium postulabis, pro consequenda æterna salute, & mediis ad eam necessariis, & pro illa peculiari necessitate, pro qua offers Sacrificium.

Subditur statim generalis confessio, quia *justus prior accusator est sui*, quam humiliter recitabis, actum eliciens contritionis, ut est distincta ab attritione; dolens scilicet de peccatis tuis, & totius mundi super omnia mala, idque purè propter Deum super omnia bona dilectum: dabisque operam, ut verba illa, *mea culpa*, cum magno doloris sensu proferas, & cum bona spe divinæ

misericiardiæ pro tuis & aliorum peccatis. Confiteris autem non solum Deo Creatori, Redemptori, & Judici tuo; sed etiam B. Virgini, cujus innocentem filium sceleribus tuis interfecisti: B. Michaëli Archangelo, cujus obsequiis te ingratum exhibuisti: B. Joanni Baptista & aliis Sanctis, quorum monita & exempla contempnisti: fratribus quoque, quibus scandalo fuisti. Agnoscens autem fragilitatem tuam & necessitatem, auxilium eorum imploras, quibus confessus es, ut pro te orent, quod humiliter facies: & cum astantes preces pro te fundunt dicentes, *Misereatur*, dum etiam ipsi consentunt, dum sequentes versiculos recitas, illum in te spiritum excitabis, quem verba sonant, magno animi ardore & devotione.

Osculum altari semper figes tenero amoris affectu erga Dominum Jesum Christum, cum intenso desiderio semper ei adhærendi, & idè brevem sed ferventissimum amoris actum elicies.

S. V.

De Introitu usque ad Epistolam.

Introitum, & ea quæ sequuntur, sedatè, attentè, & devotè recitabis, adhibitis magna cum honestate præscriptis cæremoniis, ut spirituales ac divinam rem agi omnes intelligant. Attendes autem ad sensum verborum, & cum dicis, *Gloria Patri*, Sanctissimam Trinitatem adorabis optando ut omnes illi serviant. *Kyrie eleyson* ad singulas tres personas mente in cælum erectus diriges petens remissionem peccatorum cordis, oris, & operis pro te & aliis: & quia novies repetitur quot sunt Angelorum chori, ipsorum vocibus tuam conjunges, & cor ad illos elevabis. Ad *Gloria in excelsis* miraberis quomodo peccator in terra aliena canticum Angelorum canere præsumas: tum alios affectus adjunges laudis, adorationis, gratiarum actionis, fidei, spei, amoris, zeli gloriæ Dei, petitionis & obsecrationis, juxta sensum verborum. Hæc autem verba, *Tu solus sanctus, Tu solus Dominus, Tu solus Altissimus Jesu Christe*, intensiori affectu charitatis & reverentiæ erga Christum Dominum pronuntiabis, desiderans, ut ab omnibus ametur, honoretur, glorificetur.

Hymno absoluto sequitur salutatio populi per hæc verba, *Dominus vobiscum*. Quoties autem ea dices, optabis intimo affectu Ecclesiæ

Dei & toti mundo omnem Dei benedictionem, per quam singulis animabus id, quod maxime indigent, conferatur. Dicitur Collectas erubescas, quod mediator inter Deum & populum esse audeas, qui toties alios ad malum pertraxisti. Cum dicis, *Per Dominum*, offeres Deo omnia merita Christi cum magna fiducia, quia scriptum est, *Quicquid petieris Patrem in nomine meo, dabit vobis*. Expendes autem verba Orationum, quae & per se magni ponderis & efficaciae sunt, & cum in persona Ecclesiae à celebrante recitantur, facilius postulata impetrant ob sacrificii praestantiam.

s. V.

De Epistola, Evangelio, & Symbolo.

Absoluto Introitu, sequitur instructio populi in fide, per doctrinam Prophetarum & Apostolorum in Epistola, per verba Christi in Evangelio, per articulos fidei in Symbolo; quae omnia mysteriorum sanctificationi, ut nos purgent & praeparent, praemittuntur.

Ipsam verò Epistolam & Evangelium lecturus, mente elice hunc actum humilitatis: Egone in Ecclesia divina deprimam oracula, qui tandem sedi in Cathedra pestilentiae? Ego Evangelium promulgabo, qui factis & exemplis Evangelium impugnavi? Deinde considera, beatos nos esse, quia, ut ait Baruch Propheta, quae Deo placent, manifesta sunt nobis. Deus enim voluntatem suam nobis revelavit per Prophetas & Apostolos in eorum libris & epistolis, & per Filium suum in Evangelio. Ideò haec omnia magna cum attentione & reverentia legenda sunt tanquam sermones Dei, gratias ei agendo, quod mundum doctrinam suam illuminare & instruere dignatus sit: promptumque animum offerendo ad servanda ipsius mandata tam in prosperis, quam in adversis. De hoc autem nos movent in Epistolae lectione manus super librum positae, & veluti operi admotae.

Graduale etiam, & caetera quae sequuntur, exequendi desiderium significant, & ascensum ad apicem Christianae perfectionis, qui sunt fructus Propheticae & Apostolicae praedicationis. Quidam devotus Sacerdos dicebat, se quotidie duabus concionibus interesse elegantissimis & efficacissimis, lectioni nimirum Epistolae, & Evangelii: quas sic audiendas asserbat, acsi Apostolus & Christus praesentes forent, & lo-

querentur, cum firmissimo proposito exequendi quod docent. Turpissima enim esset ejus praecipui transgressio, quod ab Apostolo & à Christo eadem die auditum fuit, nam videretur Verbi Divini statim oblitus esse, & tantos Concionatores neglexisse.

Initio Evangelii librum & teipsum signabis signo Crucis cum tenero affectu erga Christi Passionem & mortem. Fit autem ipsum signum in fronte sede pudoris, ne Evangelium erubescas: in ore, ut palam annuncies & confitearis: in pectore, ut illud in corde semper conserves, nec ulla diaboli suggestio fructum ejus implere queat. In fine librum ibi osculaberis, ubi prius crucem formaveris, ad significandum amorem, quo ea doctrina amplectenda & executioni mandanda est: ideòque propones factor verbi esse, & non tantum auditor; actu ferventissimo amoris elicto erga Deum ejusque legem.

Certis diebus lectionem Evangelii excipit Symbolum, ut fides excitetur, & sicut corde ad justitiam creditur, sic ore confessio fiat ad salutem. Actus igitur fidei exercebis verbis correspondentes, & contrarias haereses detestaberis. Christo item gratulaberis ob ejus gloriam, dum ipsius Resurrectio, Ascensio, & judiciaria potestas commemoratur, & gaudebis, quia regni ejus non erit finis. In illis verbis, *Qui cum Patre & Filio simul adoratur*, Spiritum Sanctum adorabis, & intimo animi sensu sanctissimam Trinitatem glorificabis ob singula beneficia naturae, gratiae, & gloriae omnibus creaturis concessa & concedenda. Demum cum dicis, *Et vitam venturi saeculi*, spem firmam concipies vitam aeternam meritis Christi obtinendi.

s. VII.

De Offertorio usque ad Canonem.

Hactenus instructio fidelium & Missa Catechumenorum, qui deinceps adesse non poterant, indicente eis Diacono ut exirent. Jam sequitur Missa fidelium, & quia hic inchoatur actio sacrificii incruenti, majori fervore & igneo pietatis sensu singula verba proferenda sunt. Exordiris autem ab osculo altaris, in quo divinum Sacramentum perfici debet, ut hac amoris & honoris exhibitione Dei quodammodo captes benevolentiam. Sed quia Dei amor annexam habet erga Proximum charitatem, sequitur populi salutatio tanquam commune amicitiae signum,

signum, quo ostendis, te omni odio & dissensione carere, præcepit enim Dominus non esse offerendum munus, nisi præviâ cum fratribus, qui aliquid habent contra offerentem, reconciliatione. Astantes etiam mones, ut simul tecum orent, dicens, *Oremus*, & hoc ferventer facies respiciens in cælum ad Deum Patrem, deinde ad teipsum, tuumque nihilum, qui, peccator cum sis omnium notarum, æterno Patri Filium suum offerre debes.

Quando patenam cum hostia in manibus accipies, pones in ea cor tuum, & omnium circumstantium, omniumque fidelium, ut ea quoque Deo offeras hac intentione, quod sicut panis, quem offers, mox convertetur in corpus Christi; ita cor tuum & omnium fidelium, in ipsum Christum per amorem & imitationem transformentur, adeo ut dicere omnes possint, *vivo ego jam non ego, vivit verò in me Christus*. Idem repetere poteris in calicis oblatione.

Dum vinum calici infundis, gratias ages Deo, quod sub his speciebus se occultare voluerit pro amore tuo: & cum misces aquam, desiderium excitabis, te totum immergendi in abyssum meritorum Christi, atque ad intimam cum Deo unionem suspirabis. In oratione autem, *Deus qui humane substantiæ dignitatem*, tres veluti mixtiones seu conjunctiones prorsus admirabiles celebrari observabis, primam in humanæ naturæ creatione, cum mortali corpori immortalis anima copulata est: alteram in ejusdem à Verbo facta assumptione, cum duo extrema infinite distantia in unitate personæ conjuncta sunt; tertiam in ejus elevatione ad gratiam & gloriam, ad consortium scilicet & participationem Divinitatis, quam ardentissime concupisces.

Quamvis hoc sacrificium unicum sit, duabus tamen partibus constat, corpore videlicet Christi, sub speciebus panis, ejusque sanguine sub speciebus vini. Ideo pane jam oblato, seorsum procedis ad vini oblationem. Utramque verò extendes ad omnes fines, propter quos hoc sacrificium institutum fuit, qui cum sint maximi momenti, cum summo devotionis fervore hæc oblationes fieri debent, ac si tu solus esses in toto mundo Sacerdos, & ab hoc sacrificio omnium hominum salus penderet.

Subditur brevis precatio, *in spiritu humilitatis* ex longiori decerpta, quam Azarias unus ex tribus pueris inter flammis fornacis Babilonicæ concepit, animo verè contrito & summæ humi-

litis affectu recitanda. Sequitur alia oratio, *Veni sanctificator*, quâ Deum invocas omnis sanctificationis auctorem, ut non solum sacrificium jam præparatum perficere, sed suâ etiam benedictione complere dignetur.

Dum manus lavas, protestaberis, te velle purè ac mundè vivere, & à minimis etiam defectibus emundari: tum gratias ages, quod Christi sanguine lotus sis, aliosque affectus elicies verborum sensui conformes.

In oratione, *Suscipe Sancta Trinitas*, non nudam & aridam beneficiorum Redemptionis nostræ, quæ ibi commemorantur, memoriam facies, sed quæ intimæ gratitudinis affectum includat. Quare totus in demississimam gratiarum actionem effusus hanc hostiam infinite dignitatis te posse offerre gaudebis ad Dei gloriam, & ad honorem B. Virginis, & omnium Sanctorum, ut ipsi in cælis ante thronum Dei incensum orationum tuarum pro tua aliorumque salute repræsentent.

Postea memor imbecillitatis tuæ & considerans, quanti momenti sit, tantum sacrificium divinæ majestati offerre, ad circumstantium confugiens suffragia ipsos admones, ut pro te orent. Manus autem extendis, ac si omnibus viscera pandas: & rursus jungis, quasi intra pectus receptos complectaris. Ipse verò, qui alios ad orandum hortatus es, secreto quoque oras, ut tuum à Deo sacrificium acceptetur. Porro inter hæc congruos his considerationibus affectus excitabis.

Secretis orationibus absolutis, statim clarâ voce dicis, *Per omnia secula seculorum*, nihil sonans temporale, sed sublime & æternum. Tum populum salutans non te ad eum pro more convertis, quia jam debes à terrenis abductus totus Deo intentus esse. Jubes autem *Sursum corda* attolli, ac si diceres, Elevamini omnes creaturæ ad Deum, emergite è facie terræ, & quæ sursum sunt quærite, quæ sursum sunt sapite, non quæ super terram. Corda verò ad superna subverta ad gratias Deo agendas hortaris, quia nihil dignius, nihil magis æquum & salutare, quam beneficiorum memorem esse. Ideo cor tuum expandes ad omnes creaturas, & ad omnia beneficia illis collata, gratiarum enim actio potissima est ad ampliorem gratiam dispositio. Succedit Præfatio, quasi proloquium, seu preparatio quædam ad eam actionem, quæ propriè sacrificium continet, in qua Deum impensè laudas, advocatis etiam cælestibus spiritibus, ut tecum

cum concinant. Ne tamen temerè in Angelorum choros te ingeras, facultatem à Deo petis humili supplicatione, dicens: *Cum quibus & nostras voces ut admitti jubeas deprecamur.* Ita Angelicis junctus agminibus, sacrum Trifagion pfalles cum summa reverentia & fervore, qui tantus sit, ut quantum fieri potest, supernorum spirituum affectui correspondeat & adæquetur. Si enim *tremunt Potestates*, quæ sunt veluti Cæli columnæ, quanto debes horrore ac tremore concuti tu vilissimus terræ vermiculus, qui Deum toties & tam enormiter offendisti? Porro continet hic hymnus tres laudes, & duas petitiones. Nam primò laudas sanctitatem, potentiam, ac supremum Dei dominium, cum dicis *Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth.* Secundò celebras gloriam ejus, quæ in tot creaturis in Cælo & in terra tam mirabiliter elucet, his verbis: *Pleni sunt Cæli & terra gloria tua.* Tertiò magnificas Christum Dominum, dicens: *Benedictus qui venit in nomine Domini:* & cum hoc dicis, ipsum invitabis in animam tuam affectu omnium Sanctorum. Duæ verò petitiones insunt verbis istis, *Hosanna in excelsis*, quæ bis repetuntur, & illis salutem postulas, & quæ ad eam sunt necessaria, primò à Deo, deinde à Christo. Hic autem hymnus idèd Canonis præmittitur, ut ex ipso admoneris te in maximi momenti negotio coram throno divinæ Majestatis consistere, ac veluti in Sancta Sanctorum introire: & si hætenus oportuit te purum & ferventem esse, jam memineris, te deinceps debere tanto ardore inflammari, ut eo possis omnes circumstantes, imò universum terrarum orbem succendere.

s. VIII.

De Canone usque ad Consecrationem.

HÆc pars Missæ Canon dicitur, id est Regula, quæ in sacrificii oblatione servanda est. Constat autem, ut testatur Tridentinum Concilium, ex ipsis verbis Domini, ex Apostolorum traditionibus, ac Summorum Pontificum institutionibus; nihilque continet quod non maximam redoleat pietatem & sanctitatem, atque offerentium mentes in Deum erigat, ut cum eo jungantur. Submissâ voce recitatur, ut per silentium tum gravitas negotii, quod quasi secretò cum Deo tractatur; tum compositus, pacatusque animi status, qui ad hanc functionem

ritè peragendam necessarius est, intelligatur. Ejus verba attentè & devotè prolata, ipsâ literali significatione pios affectus suppeditabunt. Per particulam *igitur* connectitur cum præcedentibus: cum enim tibi Angelorum ministerio, quorum vocibus tuas adjungi in Præfatione rogasti, jam quasi pateat ad cælum via; statim fiducialiter ad thronum Dei accedis, & elevatis sursum oculis, expansisque manibus, preces tuas ad Deum effundis, per Christum eum rogans, ut accepta habeat hæc dona ab ipso nobis collata, hæc munera à nobis ipsi oblata, hæc sancta Sacrificia, quæ pro peccatis nostris offeruntur. Et primò quidem personam commemoras, cui oblatio dirigitur, nempe Deum Patrem: secundò, Mediatorem Christum Jesum: tertio, offerentes, eorumque affectum: quartò, res oblatas, quas petis ut Deus acceptet & benedicat: quintò, eos pro quibus offertur, Ecclesiam scilicet; summum Pontificem, & alios: sextò, ea omnia, quæ consequi hæc oblatione desideras, redemptionem, salutem, incolumitatem: septimò, Beatam Virginem, & præcipuos Principes Curie cælestis, quorum suffragia memor tuæ imbecillitatis imploras, ut Deum tibi propitium reddant.

Ut omnium recordari possis, pro quibus orare debes, postquam dixisti, *Memento Domine famulorum, famularumque tuarum*: utque ipsæ preces vim habeant efficaciorum, multum proderit cum Christi Domini cruciatibus illas sociare, hunc ferè in modum. Primò, pro teipso orabis per sanguinem pro nobis effusum, ut per illum expieris à peccatis, & eas virtutes obtineas, quæ tibi maximè sunt necessariae, & finalem perseverantiam. 2. Per latus transfixum Ecclesiam commendabis, quæ ex eo orta est. 3. Per caput spinis coronatum, Summum Pontificem, omnesque Principes, & Antistites. 4. Per vulnus dexteræ manûs, amicos, consanguineos, & benefactores. 5. Per vulnus sinistræ, omnes qui te oderunt, vel aliquâ molestiâ aut scandalo affecerunt. 6. Per dextrum pedem transforatum, personas, & negotia à superioribus commendata. 7. Per sinistrum, omnes qui sunt in peccato mortali, ut in dexteram partem transferantur. 8. Per flagella, sputa, & alapas, Ethnicos, Hæreticos, & cæterosque infideles, qui Deum contumeliis afficiunt. 9. Per crucifixionem, Religiosos omnium ordinum, ut cruce voluntarie asperitatis libenter ferant. 10. Per sicim, eos omnes, qui tuas preces expectant.

tunt. 11. Per angorem, quem in horto pati voluit, omnes qui in aliqua calamitate, periculo, necessitate, tentatione, aut molestia versantur. 12. Per mortem & sepulturam, iustos omnes, ut cum ipso sepulti semper in iustitia perseverent. Speciatim verò pro illis orabis, quorum te Deus meminisse vult, tu nescis: pro his quos Deus maximè diligit, licèt eorum numerum, & nomina ignores; id enim gratissimum illi est, ut amicorum ejus memor sis. Ab his autem orationibus te brevissimè expedies, imitatus Ecclesiam, quæ paucissimis verbis seipsam, Summum Pontificem, & Antistitem, omnesque orthodoxos commendat. Neque enim decet, privatas causas prolixius quàm publicas tractare, præsertim apud eum Principem, qui omnia scit, & nos admonuit, ne orantes multum loquamur. Consultius itaque erit, pro omnibus ante Missam susius orare, ut in ipsa brevior sis.

Postquam verò privatæ devotioni satisfacisti; rursum publicas Ecclesiæ preces assumis pro circumstantibus & pro offerentibus, sive præfentes sint, sive absentes: & quia Sacrificium jam oblatum fuit in expiationem culpæ, in gratiarum actionem, & impetrationem omnium beneficiorum, jam primarius ejus finis exprimitur hæc oratione: *Hanc igitur oblationem servitutem nostræ, quæ protestaris & agnoscis supremum Dei dominium, & infimam nostram servitutem ac subjectionem; expansis manibus super oblata veteri ritu, ut ea transferas in Dei potestatem, ipsum exorans, ut ab æterna damnatione nos eripi jubeat, & in electorum suorum grege numerari.* Tum ipsi commendas sacrificii oblationem, ut eam in omnibus benedictam, & inter dona sibi grata adscriptam & ratam, sive approbatam, & confirmatam: atque rationabilem, divinis scilicet rationibus congruentem; ac tandem acceptabilem, id est dignam, quæ non solum ex parte doni, sed etiam ex parte Ministri offerentis à Deo acceptetur, non quidem ex nostris meritis habere, sed suâ gratiâ fieri dignetur. Porro ad illa verba, *ut nobis Corpus & Sanguis fiat dilectissimi Filii tui Domini nostri Jesu Christi;* actualem & expressam intentionem renovabis consecrandi corpus & sanguinem Christi per transubstantiationem panis & vini Christi verbis conscien-

§. IX.

De Consecratione usque ad Orationem Dominicam.

Post multas oblationes verbis hæctenus expressas, sequitur tandem realis oblatio, quæ idem Christus incruentè immolatur, qui in ara Crucis semel seipsum cruentè obtulit. Quod si hæctenus necessaria fuit puritas, humilitas & reverentia; multo major nunc requiritur, cum ad tremendum mysterium non sine timore & horrore perficiendum appropinquas. Humilia te igitur quantum potes, & recordare quid acciderit Ozæ: tum ea Christi verba tibi ad aurem dici existima, *ecce appropinquat hora & filius hominis tradetur in manus peccatoris.* Considera, te hinc Christi personam gerere, totumque hominem internum & externum ad ejus Majestatem & sanctitatem compone: & cura, ne quid sit in te dissolvi à persona quam sustines.

Hæc verba, *Qui pridie quàm pateretur,* proferuntur historicè, & recitative, ut inspicias & facias secundum exemplar, quod tibi à Christo Domino monstratum est. Cum dicis, *Accipit panem in sanctas ac venerabiles manus suas,* considerabis, quàm puræ debeant esse manus, quæ tantum pignus attrectant, & hinc disces, hoc opus esse divinæ omnipotentiae. Cum oculos in Cælum elevas, illuc transferes universas animæ vires & cogitationes. Cum dicis *gratias agens,* gratias item ages ob hujus sanctissimi Sacramenti institutionem. Verba consecrationis prolaturus, considera, te ea formaliter & enunciative proferre in persona Christi. Iphis autem prolatis, penetra oculis fidei id, quod latet sub speciebus sacramentalibus: tum genua flectens aspice iisdem oculis fidei exercitum Angelorum te circumdantem, & cum illis adeo profundâ reverentiâ Christum adora, ut cor tuum usque ad abyssum humiles. Ad elevationem, Christum in Cruce exaltatum contemplare, & ora, ut omnia trahat ad seipsum. Varios etiam virtutum actus, eoque intensissimos elicies, nunc hos, nunc illos, fidei, spei, amoris, adorationis, humilitatis, & similibus, mente dicendo, *Jesu fili Dei misere mei. Dominus meus & Deus meus. Amo te Deus meus, & adoro toto corde & affectu.* Poteris etiam renovare intentionem pro qua celebras, & Sacrum offerre secundum quatuor fines. Specialiter verò cum Calicem elevas, memor eris cum sensu doloris & lacrymis sanguinem Christi pro

te effusum fuisse, & à te sæpè contemptum: ipsumque adorabis veluti in compensationem præteritorum contemptuum. S. Petrus Martyr in Calicis elevatione gratiam petebat martyrii & obtinuit: tu adversitatum incrementum martyrium postulas.

Ad illa verba, *Hæc quotiescumque feceritis*, passionis & mortis Christi recordaberis, quam consecratio panis à consecratione vini sejuncta representat. Et quia peractâ consecratione statim adsunt sancti Angeli, & perseverant venerabundi, donec Sacrificium sit consummatum; tu horum reverentiam æmulare. Nam si Cælum est, ubi est Deus. Cælum sine dubio efficitur sacrum Altare, in quo tantum peragis mysterium, tuque admirabili summi boni participatione quodammodo deificaris. Quoties verò Hostiam ranges aut Calicem, Christum complectere, & cordi tuo adstringe omni possibili amoris affectu.

Post consecrationem sequitur Oratio, *Unde & memores*, quâ Christi passionem, resurrectionem, & gloriosam ascensionem commemoras, quibus mysteriis excitatur fides, spes roboratur. Sperare enim debes per merita tam beate passionis, è qua omnis beatitudo nostra promanat, te aliquandò participem futurum resurrectionis, & ascensionis in Cælum, ac gloriæ sempiternæ. Nec nudam solummodo adfers mysteriorum commemorationem, sed simul tum hostia pura, sancta, & immaculata, corpore scilicet & sanguine Christi: licet enim propter species sacramentales panem adhuc nomines, non tamen panem qui priùs erat, sed *panem vite æternæ, & calicem salutis perpetuæ*. Elicies autem actus gaudii propter Christi glorificationem, & cum dicis, *suprà que propitio ac sereno vultu*, offeres Deo omnia antiqua sacrificia.

Cùm inclinatus Deum rogas, ut Sacrificium perferri jubeat in sublime altare suum per manus sancti Angeli sui, ad summam interiorem humilitatem te excitabis, & ipsos beatissimos Spiritus orabis, ac nominatim S. Michaëlem, ut opem tibi ferant. Cùm dicis, *Omni benedictione & gratiâ repleamur*, ingens desiderium elicies consequendi ex meritis Christi omnia possibile dona, quibus maximè possis Deum glorificare. In *Memento* mortuorum orabis primò pro consanguineis: tum pro iis, qui tibi causa fuerunt alicujus crucis, seu molestiæ: deindè pro benefactoribus, postea pro aliquo recentè mortuo;

aut specialiter commendato: demùm pro iis, qui neminem habent, cujus suffragiis nominatim juventur.

In illa oratione, *Nobis quoque peccatoribus*, agnosce te peccatorem esse, circumdatum infirmitate, & time: licet enim nihili tibi conscius sis, non tamen in hoc justificatus es. Spem igitur erige ob multitudinem miserationum Dei; & magno animi ardore partem aliquam & societatem cum Sanctis tibi donari humillimè pete, atque in eorum consortium admitti, optando eximiam vitæ sanctitatem pro majori Dei gloria in Christo Jesu Domino nostro. *Per quem*, vis consequenter, *hæc omnia, Domine, semper bona*, panem scilicet & vinum *creas*, quia per ipsum omnia facta sunt: *sanctificas*, cum in prima oblatione sacrificio sunt destinata: *vivificas* mediante transubstantiatione: *benedicis*, quia per hæc Sacramenta copiosam acquirimus gratiam: & *præstas nobis* in cibum & redemptionem. Porro hæc verba valdè ferventer pronuncias, itemque sequentia, quia per Christum cum Christo, & in Christo est, *Deo Patri omnipotenti omnis honor & gloria*. Hic autem gratulari poteris toti sanctissimæ Trinitati ob gloriam quam habet per Christum: & dum tenes hostiam super calicem, offeres SS. Eucharistiam, quam sub utraque specie in manibus habes, in laudem & gloriam Dei, pro omnibus beneficiis, in expiationem culparum, & pro omnium bonorum impetratione.

§. X.

De Oratione Dominica usque ad Communionem.

Absoluto Canone jam te ad communionem præparare debes factò initio ab oratione Dominica, quam cum tremore, & filiali erga Deum affectu recitabis oculis in Sacramentum intentis, quia Christus simul cum Patre preces tuas audit & exaudit. Septem sunt ejus petitiones, in quibus summam continentur res omnes à Deo petendæ, & pro quarum impetratione hoc sacrificium offertur. In prima petitione desiderium excitabis eximie tuæ & aliorum sanctitatis, ut gloria Dei augeatur, ut ab omnibus ametur & timeatur, ejusque sanctitas, bonitas, sapientia ubique innotescat. In secunda optabis Deum in tua, & cæterorum voluntate regnare, simulque petes ad regnum suum felicitate

citer pervenire. In tertia rogabis, ut omnes homines sic Deo serviant & obediunt in terris, sicut ei ab Angelis servitur in caelis, nunquam peccando, & quae illi grata sunt semper ferventissime faciendo. In quarta omnia necessaria pro victu, vestitu, caeterisque temporalibus postulabis. In quinta, implorata Dei liberalitate pro alimentis, ejusdem clementiam pro remissione peccatorum deprecaberis, elicito actu contritionis, & sinceræ dilectionis omnium inimicorum, & aliorum, qui tibi causa fuerunt alicujus molestiae, purè illos amando propter Deum. In sexta dissidens de propriis viribus, & timens malitiam & inconstantiam tuam, petes à Deo, ut te praeservet à tentationibus, ne fortè in eas inductus ab ejus gratia & amicitia excidas. In septima à malis culpæ & poenæ liberari precaberis, atque ab omnibus adversitatibus, quas diabolus & mundus contra te moluntur.

Hæc postrema petitio fusius explicatur in sequenti oratione, *Libera nos quæsumus Domine*, in qua mala enumerantur, à quibus postulas liberari, præterita scilicet, præsentia, & futura. Mala autem præterita sunt peccata, de quibus scriptum est, *Fili peccasti, ne adjicias iterum, sed de præteritis deprecare ut tibi dimittantur*. Præsentia sunt quotidiana peccata, & aliæ calamitates. Futura sunt tentationes, & aliæ imminentes miseriae, quæ sine speciali Dei adjutorio evitari non possunt. Ad hæc impetranda opem flagitas B. Virginis, Sanctorumque Apostolorum Petri, Pauli & Andreae, & omnium Sanctorum: & signans te signo crucis pacem petimus, quam Christus nobis suâ Passione promeruit.

Sequitur fractio Hostiæ in tres partes, quarum unam dum Calici immittis, intimam cum Deo unionem postulabis. Pacem populo annuncians, triplicem cunctis pacem desiderabis: pacem scilicet uniuscujusque cum Deo, quæ in ejus gratia & amicitia consistit: pacem cum seipso, quæ in concordia appetitur cum recta ratione sita est, ut quod ista dicat, ille exequatur; pacem cum proximo suo, ut nemo alteri præbeat offensivæ occasionem, sed omnes potiùs Christianæ charitatis officii sibi devinciat.

Ad primum *Agnus Dei* elicito actu fidei erga Christum ibi præsentem, qui est verè Agnus Dei pro nobis in Cruce immolatus, liberari & praeservari petes ab omnibus miseriis spiritualibus, quales sunt habitus prævi, tepiditas in obsequio Dei, inconstantia in benè cœptis. Ad

secundum liberari item & praeservari petes à miseriis temporalibus, à peste, fame, bello, morbis, & persecutionibus, quatenus à servitio & cultu pacifico Dei nos impediunt. Ad tertium pacem postulabis, quam parit bona conscientia, dominium sui, omniumque rerum creaturarum contemptus.

§. XI.

De Communione.

REcè Psalmographus de Domino loquens dixit, & factus est in pacem locus ejus: & Apostolus etiam ait, *Pacem habete & Deus pacis & dilectionis erit vobiscum*. Non ergò mirari debes, si sæpius repetitâ imploratione docet Ecclesia proximè ante communionem pacem à Deo petere, quæ & omnia bona in se complectitur, & dignum Altissimo præparat habitaculum. Hanc petitionem continet prima ex tribus orationibus, quæ communioni præmittuntur; postquam in secunda remissionem postulas peccatorum, & donum perseverantiæ. Tertia verò timorem in te excitat, ne panis vitæ & potus æternæ salutis proveniat tibi in iudicium & condemnationem: sed mox fiduciam concipies sperans ut meritis Christi tibi proffit ad iustamentum mentis & corporis, & ad medelam percipiendam. Tum genuflexus Deum adorabis ardentissimum concipiens desiderium ipsum in Sacramento suscipiendi, cum versiculum illum profers: *Panem celestem accipiam & nomen Domini invocabo*.

Cum dicis; *Domine non sum dignus*, confitere indignitatem tuam, sed simul agnosce Dei omnipotentiam & misericordiam sequentibus verbis, *sed tantum dic verbum & sanabitur anima mea*. Te autem indignum fateberis, primò propter peccata tua, secundò ob vilitatem naturæ tuæ, tertio quia ex te nihil es, nihil habes, nihil potes.

Ante communionem subsiste aliquantulum, & præcipuarum virtutum humilitatis, fidei, spei, charitatis, contritionis, abnegationis, & adorationis actus breviter elice, quos sequenti vel simili modo formabis. Quamvis autem longiusculi videantur, si tamen memoriæ benè impressos habebis, sient tibi ex ipso usu & agilitate à Deo tributa aded familiares, ut quasi in instanti eos mente depromas.

Ita est, Domine Jesu, indignissimus sum, quia omnibus peccatoribus, & ipsis damnatis deterior sum, indignus

indignus omni bono, & dignus omni malo. Pretius tamen pietate & misericordia tuâ infinitâ, te sumere præsumo. Credo Domine, quidquid credit à te edocita S. Romana Ecclesia, & quidquid illa damnat ego pariter damno & anathematizo. Spero à te, & peto omnia auxilia necessaria pro consequenda mea perfectione & salute æterna tuis infinitis meritis, & Sanctorum tuorum opitulationi ac communioni immixtus. Gaudeo & exulto de omni bono & gloria tua, ejusque propagationem quàm maximam desidero. Omnia peccata mea quantum possim detestor propter te, paratus pro in plenissime in hac vita satisfacere, ut anima mea purissimum tuæ Majestatis habitaculum semper sit. Parco omnibus qui me aliquâ molestiâ affecerunt, aut deinceps afficient, & eos propter te sincere amo. Offero me ad omnia mala penæ juxta beneplacitum tuum toleranda, renuncians voluntati, judicio, amori proprio, ac libertati, meque tibi resignans cum omnimoda indifferencia. Te denique summum bonum meum suppliciter adoro, & precor per illam amaritudinem, quam sustinisti pro me in cruce, maxime in illa hora, quando anima tua egressa est de corpore tuo, ut miserere animæ meæ in egressu suo.

Hæc postrema verba addita sunt, ut impetres bonam mortem, & cum ea dicis, Christi corpus fumere intendes per modum Viatici, si ipsa die te mori contingat.

Sumpturus sanguinem considera, te nihil habere, quo dignè possis pro Christi corpore, quod sumpsisti, gratias agere, & idèò paris valoris sanguinem offerens dices magno spiritu verba illa, *Quid retribuam Domino*, cum sequentibus orationibus, quæ sumpto sanguine dici debent.

Quia verò post Communionem aliqua mora intercedit, dum abluitur calix, complicatur corporale, extenditur velum; eâ durante eos affectus breviter & ferventer elicies, qui magnis Principibus exhiberi solent, cum alicujus domum dignantur invisere. Primo itaque tantum hospitem adorabis in ejus Divinitate & Humilitate. 2. Gratias ages, quod ad te tam indignum venire dignatus sit, & pro aliis beneficiis generalibus & particularibus. 3. Splendide eum tractabis præbendo illa omnia, quæ à te desiderat, detestando scilicet omnia peccata; renovando vota, & bona proposita; proponendo ab iis abstinere, quæ illi displicent, & facere semper quod melius est, offerendo te paratum ad omnem crucem & molestiam. 4. Petes à tanto Rege qui omnia potest, quidquid tibi & aliis, vivis & defunctis, est necessarium.

S. XII.

De Postrema parte Missæ usque ad finem.

PERACTâ communionem sequitur gratiarum actio, quæ est ultima Missæ pars incipiens à Versiculo, qui communio dicitur, eò quod olim caneretur, dum populus communicabat. Sequentes autem orationes non solum gratiarum actionem continent, sed etiam postulationem, ut dona accepta in te permaneant, & majus quotidie sumant incrementum. Tum dimittitur Populus, & dum ille respondet, *Deo gratias*, iterum gratias ages Deo. Ad orationem *Placeat tibi*, rursum offeres sacrificium purissimâ intentione, & cum omni desiderio triumphantis ac militantis Ecclesiæ, prout ipsa verba sonant. Deinde Populo benedicens uberem à Deo omnibus fidelibus benedictionem, omniumque cœlestium gratiarum abundantiam ex animo precaberis, ut nunc in via, postea in patria Sanctissimam Trinitatem omnes glorificent.

Leges demum in fine initium Evangelii secundum Joannem, cum reverentia & affectu gratitudinis pro beneficio Incarnationis, & vocationis ad fidem, & cum desiderio gloriæ Dei, ut ab omnibus agnoscatur, & glorificetur. S. Augustinus, ut gravissimi auctores testantur, hoc Evangelium aureis litteris conferendum, & per omnes Ecclesias in loco eminenti proponendum esse dicebat. Idem antiqui Christiani tantum faciebant, ut plerique collo appensum ferrent, tanquam alterum Christianæ fidei Symbolum, ac veluti amuletum contra Dæmonum vexationes. In prima hujus Evangelii parte agnosces, quantus sit hospes, quem sub panis & vini velamine latentem suscepisti, nempe Verbum æternum, per quod omnia facta sunt, Filius Dei, Patri consubstantialis, hominum lux & vita, per quem, & in quo omnes vivunt & illuminantur. Expendes deinde, ne fortè ad te pertineant verba quæ sequuntur, *Lux in tenebris lucet, & tenebræ eam non comprehenderunt*. Sicut enim homini cæco præsens est Sol, sed ipsi Soli absens est: sic homines terrenis affectibus, veluti tenebris obvoluti, intimam Dei lucem non vident, nec ab ea illuminantur. Hæc etiam verba ponderabis, *In mundo erat, & mundus eum*

non cognovist! In propria venis, & sui cum non receperunt: ne & hæc forsitan in te locum habeant, quod ne contingat, Deum precaberis & timebis. In ultimis denique verbis attendes, quod dicitur, *Dedit eis potestatem Filios Dei fieri*, & hoc in te adimpleri rogabis: & quia verbum divinum plenum est gratiæ & veritatis, ex hac plenitudine ubertim haurire satages, quicquid tibi ad salutem & perfectionem est necessarium.

CAPUT VI.

Quid agendum post Missam.

S. I.

Discessus Sacerdotis ab Altari, & quædam exercitia post Missam.

Quia finis bonorum operum debet esse gratiarum actio, ab Altari post sacrum discessurus Canticum incipis trium puerorum, quo ad gratias pro tanto beneficio Deo agendas omnes creaturas invitās. Ipsum itaque recitabis dum pergis in sacrarium, dum te sacris vestibus exuis, omni possibili devotione atque ardentissimo affectu Deum benedicendi & super-exaltandi propter ipsius infinitam bonitatem. Quo absoluto in persona Ecclesiæ, quæ illo concludi sacrificium præcepit, in locum te recipies ab omni strepitu & distractione remotum, in quo clauso ostio cordis tui, cæterisque cogitationibus exclusis, soli Deo vacabis, nec ab eo recedes, donec benedixerit tibi. Sunt quædam orationes variis affectibus plene, post Missam recitandæ, quas Sancti Doctores Thomas & Bonaventura composuerunt. Has si devotè & sedatè recitaveris, ponderatis verbis & sensibus, non erunt inutiles & infructuosæ. At si eas celeriter percurreris, ut nonnulli solent, statimque recesseris, nullâ protractâ cum Christo morâ, vide & considera, quàm plene tuæ conscientiæ satisfacias. Nullum certe pietatis sensum habere convincitur, qui non libenter cum Deo manet. Nec valent prætextus negotiorum vel studii, quibus se repidi excusant: quod enim gravius & utilius negotium, quàm de animæ salute cum Deo tractare? Vel quid possunt docere libri, quod non Deus præfens melius doceat? Sicut igitur post prandium necessaria est quies à negotiis & laboribus, ut nativus

calor cibum subigat, & in substantiam alimenti convertat; ita post hoc convivium quies requiritur ab externis & humanis occupationibus, ut divinum Sacramentum vim suam & virtutem in animam diffundat.

Et primò quidem diversarum virtutum actus elicies: *Fidei*, confitendo Christum à te susceptum esse verè Deum & hominem, cujus divinitati & humanitati ea omnia convenient, quæ credit & docet Ecclesia. *Spei*, sperando ab eo multa bona naturæ, gratiæ, & gloriæ. *Charitatis*, elicitò erga illum ferventissimo amoris affectu: gaudendo quod ejus Divinitas tantæ sit eminentiæ, ut nullo modo comprehendi possit; dolendo quod tot peccata contra illum & tu olim commiseris, & passim committantur. *Humilitatis*, considerando quis venerit, & ad quem; ponderando magnitudinem hujus beneficii, attentis peccatis tuis præteritis, statu præsentis, & perfectissimo gradu vitæ spiritualis, ad quem tendere debes, & à quo adhuc longissimè distas. *Desiderii & Zelii*, optando ut cessent peccata, impii convertantur, justii multiplicentur & proficiant, & Deus ab omnibus glorificetur.

Deinde quinque sensus internos animæ circa Dominum præsentem exercebis. Et primò inspicere illum in te, ejus majestatem, & splendorem, manusque, pedes, & latus cum quinque splendidissimis vulneribus: aspice quod ipse sit Deus, splendor paternæ gloriæ, & figura substantiæ ejus, tam excellentis pulchritudinis, ut omnes ipsum videntes beatos faciat. Concipe affectus nunc reverentiæ & humilitatis avertens oculos à conspectu tantæ Majestatis: mox gaudii & exultationis: tum laudis, & gratiarum actionis. 2. Audi quid loquatur in te, & disce ab eo veram morum emendationem, & veras virtutes. 3. Percipe odorem virtutum ejus & post eum curre, atque illum imitare: considera quoque, quanta sit fragrantia oblatis Sacrificii, quod suavissimè olet ætérno Patri. 4. Gusta quàm suavis sit Dominus, & dulcissimo convivio corporis & sanguinis ejus recreatus, propone mundi vilissimos cibos nunquam amplius degustare: cumque ipse sit summa jucunditas, statue de cætero non affici erga aliquam creaturam. 5. Tange eum, & ora ut perfluret cor tuum & omnia interiora tua, & virtus de ipso exeat ad sanandum & vivificandum quicquid morbidum & vitiosum in te repererit: Pere etiam humiliter osculum ejus & dic cum sponsa, *Osculetur me osculo oris sui*, & suspira ad intimam cum ipso unionem. Oscula quoque.

quoque spiritualia figes pedibus, manibusque transfixis, & cæteris membris, quæ gravioribus tui causâ doloribus & vulneribus exercuciata fuerunt.

His demum alia exercitia adjunges, vel quæ infra describuntur, vel quæ tibi devotio suggererit; quibus peractis, singulari curâ cor tuum & sensus custodire satages, tantam Dei dignationem crebrò per diem in memoriam revocabis, piis affectibus & aspirationibus acceptam gratiam conservabis, atque in omnibus te ita geres, ut in Christum, quem suscepisti, omnino transformatus videaris, virtutum ipsius imitatione, morum gravitate, & rerum omnium abdicati-
one.

§ II.

Actus Amoris post Missam.

AMo te, Domine Jesu, jucunditas mea & requies mea; amo te summum & unicum bonum meum ex toto corde, ex tota mente, ex tota anima, ex totis viribus meis: & si tu vides me in hoc deficere, saltem desidero amare te: & si satis id non opto, saltem desidero id multum desiderare. Succende, Domine, igne tuo ardentissimo viscera mea; & quandoquidem non nisi amorem petis à me, da quod jubes, & jubere quod vis. Nisi enim dederis mihi velle & perficere, peribo utique in infirmitate mea. Sonet vox tua in auribus meis, vox illa dulcissima & efficacissima; Volo: nam si vis potes me mundare & illuminare; potes me ad supremum amoris gradum elevare. Sicut voluisti pro me pati & mori, ita etiam velis ut appareat in me fructus Passionis & mortis tuæ. Memento verbi tui sermo tuo, in quo mihi spem dedisti: Tu enim dixisti, qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet & ego in eo. O dulcissimum verbum, tu in me & ego in te! ô quantus amor, tu in me vilissimo peccatore, & ego in te, Deus meus, cujus Majestas incomprehensibilis est! Unum est mihi necessarium, & hoc solum quaero, in te vivere, in te quiescere, à te nunquam separari. Felix est, qui te quaerit, felicior qui te possidet; felicissimus, qui in hac possessione perseverat & moritur. O dies infelices, quos turpiter transégi diligens vanitatem, & recedens à te! Et nunc Domine, qui venisti in hunc mundum, ut peccatores salvos faceres, redime animam meam in sola fiducia miserationum tuarum respirantem, & aufer à

me omnia amoris tui impedimenta. Procul sit à me omnis terrena delectatio, nihil sapiat mihi, nihil me alliciat nisi tu. Vive & regna semper in me, fidelissime amator animæ meæ, in te enim sunt omnia bona, & jam deinceps paratus sum omnia potius mala perpeti, quam ut unquam cessem amare te. O corpus sacratissimum quinque vulneribus sauciatum, pone te ut signaculum super cor meum, & imprime illi charitatem tuam. Obsigna pedes meos, ut sequar vestigia tua: obsigna manus, ut bona semper opera exerceam: obsigna latus, ut ferventissimos amoris tui actus proferam in æternum. O sanguis pretiosissime, qui omnem hominem abluis & purificas, lava animam meam, & pone signum in faciem meam, ut nullum præter te amatorem admittam. O dulcedo cordis mei, & vita animæ meæ, sicut tu in Patre, & Pater in te est; ita ego per gratiam tuam unus tecum sim amore & voluntate: mihi que mundus crucifixus sit, & ego mundo. Amen.

§ III.

Gratiarum Actio post Missam.

Gratias tibi ago, benignissime Deus, quod me vilissimum peccatorem admittere dignatus sis ad vivificum tuæ mensæ convivium. Ecce quis sum ego pulvis & cinis, ut apponeres erga me cor tuum, inclinans Cælos tuos & descendens, ut sanguine tuo purissimo sordes meas lavares, & deficientem præ fame animam meam non Mannâ de Cælo, sed carne tuâ immaculatâ reficeres & satiares. Si Cæli Cælorum te capere non possunt, & Angeli non sunt mundi in conspectu tuo, quis ego sum, & quæ domus mea, ut ad me venire, & indignis manibus meis contrectari, ac in me commorari volueris? Quid in me invenisti, Rex tremendæ majestatis, quod à Templo gloriæ tuæ traheret te, & descendere faceret in abyssum miseriarum? Vos Angeli sancti, Vos omnes electi Dei, venite, audite, & narrabo vobis, quanta fecit Deus animæ meæ: cum enim essem pauper & abominabilis, nec auderem oculos meos levare ad Cælum præ multitudine iniquitatum mearum, ille me de pulvere suscitavit, erexit de stercore, ut sederem cum Principibus & de mensa ejus comederem omnibus diebus vitæ meæ. Gratias illi agite ex me vos amici mei fidelissimi: ego enim puer sum non annis sed sensu; & nescio loqui, nec verba invenio, quibus possim, ut par
est,

est, tam copiosum munus gratiæ extollere & prædicare. Quis enim amor infinitæ charitati ejus à me reddi potest, qui frigus & gelu dici, non autem amor mereatur? Quæ laus, quæ adoratio, quale obsequium meum erit, quod nullum non reddat infinita ejus perfectio & dignitas; & ima ac summa indignitas mea? Sed tu Domine miserator & clemens, & immensæ bonitatis, tu nosti figmentum meum, nec despicias humillimam gratiarum actionem, quam tibi offero de paupertate mea, & sacrificium laudis meæ honorificabit te. Tua est magnificentia, tua est gloria, & tibi laus in perpetuas æternitates pro tam excelso & incomparabili beneficio. Tibi laudes concinant, tibi mecum gratias agant universi populi, tribus & linguæ; omnes Angeli & Sancti tui, quoniam misericordia tua magnificata est super me, & miserationes tuæ super omnia opera tua. Jubilent tibi omnes creaturæ, quæcunque Cæli, terræ, & abyssi ambitu continentur, & laudem tibi perpetuam dicant, quæ à te exiens in te refluat omnium rerum principium & finem. Jubilent tibi & gratias agant cor meum & anima mea, vires, sensus, potentia, & omnia membra corporis mei: tibi que soli sit honor & gloria, à quo, per quem, & in quo omnia: qui es Deus benedictus & laudabilis in sæcula sæculorum. Amen.

S. IV.

Oblatio post Missam.

Servus tuus ego sum, Domine Deus meus, & pro tributo servitutis meæ aliquid tibi offerre vellem, quod Majestate tuâ dignum & acceptabile foret: sed excedit omnem facultatem meam debitum meum, quia tantum tibi debeo, quanti tu vales, qui infinitus es. Et ex me quidem nihil possum, nihil sum: habeo tamen ex gratia tua donum præclarissimum, quod nullo modo recusare potes: habeo dilectissimum Filium tuum Dominum meum Jesum Christum, qui ita se mihi communicavit, ut ego in illo & ille in me sit. Quare verba Prophetæ tui aptissimè usurpabo & dicam: *Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt. Nomini sancto ejus.* Ipse enim Filius tuus dignè pro me nomini tuo benedicet, teque amabit & glorificabit, nam intra me sacramentaliter existens factus est unum mecum, & ego unum cum illo. Illum igitur offero tibi velut thymiana suavissimi odoris ad maximam tui gloriam & honorem, in gratia-

rum actionem pro universis beneficiis tuis; in remissionem peccatorum meorum & totius mundi, ad impetrandum mihi & omnibus, pro quibus oravi & orare debeo, omnia subsidia vitæ temporalis & æternæ, & pro animabus omnium Fidelium defunctorum. Suscipe, Domine, cum hac sacratissima oblatione animam meam, & corpus meum, omnes vires & affectus meos, ut sint perpetuum holocaustum jugiter ardens Majestatis tuæ. Præsta, ut deinceps nec membra, nec sensus, nec potentias, nec vitam habeam, nisi ut te amem, & serviam tibi. Tu sapientia mea; tu lux mea; tu fortitudo mea, & robur meum: doce me, illumina me, corrobora me, ut cognoscam & faciam voluntatem tuam. Offero me tibi in servum perpetuum, meque totum resigno in beneplacitum tuum, abjectâ de me omni curâ & sollicitudine. Quidquid mihi evenire permiseris, à Divina manu tua amantissimè suscipiam. In tempore & in æternitate id volo, quod tu ab æterno de me decrevisti, sive prosperum illud sit, sive adversum. Vivat semper, & regnet super me beneplacitum tuum, quod in omni verbo, actione, cogitatione, & levissimo quoque motu implere desidero. Domine ante te omne desiderium meum, & genitus meus à te non est absconditus. Desunt enim mihi verba, quibus explicem affectum meum, sed projicio me in ardentissimam fornacem amoris tui, quo succensus ad me venire dignatus es, & mansionem apud me facere. Succende me Domine, inflamma cor meum, viscera combure, ut jugiter tibi ardeam, in te vivam, & in te moriar. Amen.

S. V.

Positiones post Missam.

Dulcissime amator, Domine Jesu Christe, qui me corpore tuo immaculato, & pretiosissimo sanguine refecisti, ignosce obsecro indignitati meæ, & quidquid deliqui in hujus Missæ celebratione, misericorditer indulge. Agnosco enim & confiteor præsumptionem meam, quia ad hoc tremendum mysterium accedere ausus sum sine debita præparatione, reverentia, humilitate, & charitate. Respice in me oculis misericordiæ tuæ, & supple excessu meritorum tuorum meam nimiam imperfectionem. Heu quoties venisti ad me, ut pauperrimam animam meam donis tuis locupletares? Ego autem contempsi te, & abii in regionem dissimilitudinis post prava desideria cordis mei. Cumque inuti-

liter.

liter dissipatâ omni substantiâ ad te nudus & fame consumptus reversus sum, tu suscepisti me, & omnium iniquitatum mearum oblitus es. Bonum mihi quod amasti me amore æterno & infinito: nisi enim infinita esset bonitas tua, nullo modo posses tolerare miseriam meam. Vincat igitur & absorbeat bonitas tua malitiam meam. Riga me lacrymis, quas sudisti pro me; unge me myrrhâ doloris tui, astringe vinculis, ablue sanguine, cruce erige, morte vivifica. Penetret amor tuus viscera mea, & omnem alienum amorem expellat. Abscedat phantasmatum multitudo, meque totum in te transforma, ut in te pereat omnis substantia mea, meque amplius non inveniam nisi in te. Imprime cordi meo amorem crucis & humiliatiõnis, qui, ut me redimeres, nec uno quidem momento sine cruce esse voluisti. Ne patiaris me sine fructu à te recedere, sed operare mecum mirabilia tua, sicut cum sanctis tuis operatus es: & fac me ambulare in fortitudine cibi istius usque ad montem perfectionis. Succende me ignitâ vi amoris tui, ut sim tecum consummatus in unum, omnino abstractus à me ipso, & ab omni creatura. Omnibus quoque famulis tuis, pro quibus obtuli hoc Sacrificium, & pro quibus orare debeo, seu tu rogari vis, da pacem, salutem, & tuam benedictionem. Converte miseros peccatores ad te, revoca hæreticos atque Schismaticos, illumina infideles te ignorantes. Adesto omnibus, qui in aliqua necessitate, & tribulatione constituti sunt. Esto propitijs propinquis & benefactoribus meis. Misere omnium adversantium mihi, vel qui me aliquâ molestiâ affecerunt. Succurre eis, qui se meis precibus commendârunt. Da vivis veniam & gratiam: Da Fidelibus Defunctis lucem & requiem sempiternam. Amen.

s. VI.

*Aspirationes post Missam ad B. Virginem,
Angelos, & Sanctos.*

Respice in me, Gloriosissima Virgo Maria, quia dignum objectum oculorum tuorum nunc factus sum. Loquere pro me bona dilectissimo Filio tuo, qui me Corpore & Sanguine suo suavissimè refecit, & offer ei merita tua in supplementum imperfectionis meæ. Gratias age ei pro me, & impetra mihi ut Sacramentali suâ præsentia non discedat à me, nisi relinquat post se animæ meæ largissimam benedictionem.

Angeli sancti, ministri Dei altissimi, facientes verbum illius, aspice Primogenitum Patris æterni, quem introeuntem in orbem terrarum iussu Patris adorastis, & facite me in eo spiritu & veritate illi servire, quâ vos eidem in hac vita ministrastis, & nunc in cælesti patria servitis.

Sancti Patriarchæ & Prophetæ, viri desideriorum, conscii secretorum Dei, intuemini promissum ab initio mundi Redemptorem, quem tam ardentè desiderastis, & tanto tempore expectastis, nec videre potuistis: facite me toto affectu ad ipsum suspirare, ut reliquæ promissiones ejus fideles inveniantur, & sentiam promissos hujus Sacramenti effectus.

Apostoli Jesu Christi, ejusque Evangelii clarissimi Prædicatores, aspice in me ipsum dilectissimum magistrum vestrum quem tantoperè dilexistis: & imperate mihi, ut intemis visceribus ipsum super omnia amem, ejusque fervoris particeps fiam, quem tunc experimentaliter gustastis, quando hoc cibo de manu ejus refecti fuistis.

Invidiosissimi Martyres, Christum respicite crucifixum, pro cuius amore sanguinem vestrum tam libenter sudistis, ipsumque orate, ut me semper in cruce vivere & mori faciat, quatenus vicem quam possum ejus dilectioni rependam.

Beati Pontifices, dominici gregis pastores, Agnum cernite immaculatum, quem omnipotenti Deo in sacro altari toties immolastis; & vestris precibus facite me tanti sacrificii dignum ministrum, ut me ipsum bonis operibus perpetuò immolem tam sacræ oblationi associatum.

Servi fideles Christi, Sancti Monachi & Eremitæ, videte dulcissimum Dominum vestrum, pro quo omnia hujus mundi oblectamenta, & affectu & re ipsa reliquistis; & facite me pro ejusdem amore prospera mundi despiciere, nulla ejus adversa formidare, & ad fastigium sanctitatis quantocius pervenire.

Purissimæ Virgines, sponsum vestrum intuemini, cui cum summa exaltatione Virginitatem vestram consecrastis, illibatam mihi mentis & corporis puritatem obrinete, ut hujus vitæ cursu peracto mundus ab omni labe in conspectu Domini merear præsentari.

Omnes Sancti & Sanctæ Dei, consolatio pauperulæ animæ meæ; vos præsertim patroni & protectores mei, aspice magistrum, auctorem, & præmium sanctitatis vestræ, ad universam vestram felicitatem intra viscera mea manentem, mihi que ab ipso, cui vos tantoperè verbo &

excm.

exemplo in hac vita conformastis, vestris intercessionibus impetrate, ut vestra semper vestigia sequar, & ut ad scopum mihi propositæ perfectionis, ac tandem plenus meritis ad vestrum merear consortium pervenire.

CONCLUSIO

Exercitiorum post Missam.

Anima Christi sanctifica me: Corpus Christi salva me: Sanguis Christi inebria me: Aqua lateris Christi lava me: Passio Christi conforta me: O bone Jesu exaudi me: Intra tua vulnera absconde me: Ne permittas me separari à te: Ab hoste maligno defende me: In hora mortis meæ voca me: & jube me venire ad te: ut cum Sanctis tuis laudem te: In sæcula sæculorum. Amen.

Recedo à te modicum, Domine Jesu, sed non sine te, consolatio, felicitas, & omne bonum animæ meæ, & me amplissimæ dilectioni tuæ cum omnibus fratribus, amicis & inimicis meis humillimè commendo. Ama nos, Domine, & transforma quàm simillimè in te. Totus occuper in te, & propter te, nihilque sit objectum verborum actionumque mearum internarum & externarum, nisi tu amor meus. Qui vivis & regnas per omnia sæcula sæculorum. Amen.

S. VII.

Cur multi ex frequenti celebratione non proficiant.

Cum multi sint Sacerdotes, qui frequenter, multi etiam qui quotidie celebrant; & nihilominus hujus vivifici ac divini Sacramenti admirabiles fructus non percipiunt, necessarium procul dubio est tanti mali causas investigare. Unde enim in cura salutis tanta tepiditas, tanta in studio perfectionis negligentia; cum dicat Chrysostomus, oportere nos ab hac mensa recedere Dæmonibus terribiles, & ignem omni ex parte spirantes? Si Deus noster ignis consumens est, venitque in terras suum ignem ferens, qui ardeat & omnium corda comburat, cur ipso intra nos recepto, nec frigus à nobis expellitur, nec ardorem ejus sentimus? Nonne mortis indicium est, vel gravissimæ ægritudinis ignem habere in sinu, & omni calore destitui? Si olim non potuit coram Arca Domini statua Dagon subsistere,

sed statim corruit & contrita est: cur Christi præsentia amoris proprii tyrannicè in anima dominantis Idolum non atterit & confringit? Cur tanta Christi demissio superbiæ spiritum non elidit? Cur tanta ejus mansuetudo iram non compefcit? Cur tantus amor ad ejus sequenda vestigia non impellit? Effectus Eucharistiæ sunt præservare à peccatis, augere gratiam, terrenorum odium infundere, ad æternorum amorem mentem elevare, illuminare intellectum, succendere affectum, conferre animæ & corpori puritatem, conscientia pacem & læticiam, atque inseparabilem cum Deo unionem. Plerique tamen post frequentem celebrationem his effectibus non fruuntur, ad quos nimirum spectat Aggæi Prophetæ objurgatio dicentis, *Comedistis & non estis satiiati: bibistis & non estis inebriati.* Defectus autem non in cibo & potu est, sed in prava edentis & bibentis dispositione. Et hæc prima tanti mali causa est, quia aliud comedimus, aliud esurimus: comedimus panem Angelorum, & immundorum animalium siliquas esurimus, deteriores Israëlitis, qui, dum manna comederent in deserto, ad ollas Egypti suspirabant. Quid igitur miramur, si fauces amaritudine infectæ mellis dulcedinem non percipiunt? Purganda est anima à delectationibus carnis & sensuum, à tepiditate, ab omni affectu ad creaturas, ut possit divinum Sacramentum suos in ea effectus operari. Nam cor terrenis occupatum delectatio Sancta declinat, nec datur divina consolatio admittentibus alienam.

Altera causa est ommissio necessaria præparationis: plerique enim ad tantum ministerium accedere non verentur perfunctoriè, ex consuetudine, ex motivo humano, lucri potius quàm devotionis causâ, non considerantes, quanti oneris sit vel semel celebrare. Cum vir Apostolici spiritus Johannes Avila quemdam Sacerdotio paulò ante initiatum immaturâ morte decessisse audisset, statim quæsit, num aliquando celebrasset: respondenti verò semel dumtaxat; Multum, inquit, deferret ante Judicem. Timere itaque oportet, quia nemo dignè Sacerdotio fungi, nemo hujus Sacramenti fructus percipere potest, nisi, quantum fert humana fragilitas, se ad illud disponat eâ puritate, amore, & devotione, quæ supra à nobis explicatæ sunt.

Tertia demum causa est, quia multi sacro peracto ad exteriora statim divertunt, nec sicut ut Sacramentum suam in eis virtutem exerceat.

E e

I R i

Isti revera gratiam Dei in vacuum recipiunt, nec de mensa cœlesti fructum reportant: quia tantum Dominum ad se venientem indignè excipiunt, nec referentur, aut gratias agunt, imò protinus ab eo recedunt ipsamque contristant, Majestatem ejus, & incomprehensibilem dignitatem parvi pendentes, nec advertentes quanta sit fœditas, vilitas, & miseria ipsorum, ad quos venire dignatus est. Quod si adhibitâ omni diligentâ ad dignè & devotè celebrandum contingat, aliquem hujus convivii fructibus minimè perfrui, id admirabili sapientiæ Dei adscribendum est, qui hoc permittit, ut suæ industriæ non tribuat homo hoc gratiæ donum, sed cautè illud custodiat, & se illo semper indignum profiteatur.

C A P U T VII.

Praxis celebrandi, cum quis prolixius orare non potest.

§. I.

De Preparatione.

Quamvis humana negotia divinis functionibus nullo modo æquari, necdum præferri debeant: quia tamen sunt aliqui Sacerdotes publicis utilitatibus inservientes, qui necessariis & inevitabilibus occupationibus ita aliquando detinentur, ut prolixius orare nequeant, brevem illis & expeditam praxim proponere necessarium duxi, quâ uti possint, cum celebrare voluerint, ne minus dignè divinum sacrificium offerentes, ejus fructibus priventur. Hæc autem tria tempora complectitur, id quod Missam antecedit, id quo perficitur, & quod proximè subsequitur.

Ante Missam præmittenda præparatio duplex, remota & proxima. Pro remota hæc servanda. Vespere præcedenti cogitet, se die crastinâ hostiam salutarem omnipotenti Deo oblaturum, eique cogitationi indormiat. Addat brevem aliquem affectum reverentiæ, amoris, & desiderii. Sequenti die in eadem cogitatione & affectu evigilet; caveatque diligenter, ne animus ita se negotiis immergat, & ad externa dilabatur, ut, cum tempus celebrandi advenerit, ad se revocari & recolligi non possit. Proximè ante sacrum terrenis omnibus cogitationibus abjectis, omnique sepositâ rerum agendarum sollicitudine, mentem erigat ad cœlestia. Perpendat quâ devotione se sen-

tiat ad celebrandum incitari, quo sine moveatur. Conscientiam excutiat, & si aliquam ei maculam inesse deprehenderit, Sacramentali confessione eluat cum intimo doloris sensu, & firmo proposito emendationis. Tum breve aliquod tempus sumat, quo fidem mysterii excitet, charitatem accendat, passionem Domini commemoret, dirigat intentionem, & Dei opem sibi & aliis flagitet. Auxilium quoque B. Virginis & Sanctorum ferventer & humiliter implorabit. Horum actuum & affectuum formulas supra descripsimus c. 4. quas sibi quisque in brevissimas aspirationes redigere poterit pro suo capu & devotione.

§. II.

De Celebratione.

Missæ celebrationi tres comites adjunges, reverentiam, attentionem, & devotionem. Reverentia omnes motus exteriores componit, ut modestè graviterque fiant, præscriptis cæremoniis exactissimè servatis, summâque adhibitâ humilitate, quæ omninò necessaria est Hostiam immaculatam offerenti in conspectu Dei & Angelorum. Attentio mentem coërceat, & iis quæ aguntur assigat, ne ad alia defluat & evagetur. Devotio voluntatem inflammat, ne languidè & ex consuetudine sacra operetur, sed cum ingenti fervore, solertique studio Deum placandi & colendi. Quia verò animus parum tenax recti facile distrahitur, quibusdam quasi vinculis adstringi debet, & in se retineri, qualia sunt à me suprâ proposita capite quinto, quæ ut ibidem notavi, brevitati Missæ nullum afferunt impedimentum. Sunt etiam aliqui, qui in septem veluti stationes Missam partiuntur, ut in singulis congruos excitent affectus, & renovent attentionem. Prima dicitur *Contritionis*, quæ ante gradus Altaris peragitur, ubi Sacerdos tanquam reus se summi Judicis tribunali corde contrito præsentat, & generali confessione noxas expiat. Secunda *Glorificationis*, quæ Missæ introitu, Angelorum cantico, & reliquis usque ad Epistolam continetur. Tertia *Doctrinæ* sive instructionis, quæ Epistolam & Evangelium complectitur, monita scilicet salutis à Prophetis, ab Apostolis & ab ipso Christo nobis tradita, & cum ingenti reverentia suscipienda. Quarta *Fidei*, quæ Symbolo absolvitur. Quinta *Oblationis*, Hostiæ salutaris oblationem continens, omniumque fidelium, pro quibus oramus & offerimus commemorationem.

Sexta

Sexta Communionis ab illis verbis *Communicantes* usque ad post Communionem, quâ Sacerdotis animus in sublime erigitur, variisque affectibus ad divinam unionem, quæ communionem peragitur, se disponit. Septima *Gratiarum actionis* à post communionem usque ad finem. Porro in singulis stationibus variis affectus excitari possunt, raptim quidem & breviter, sed breviter intensio affectuum, atque ordo devotionis componantur.

S. III.

De gratiarum actione.

Quatuor post Missam præstanda sunt, quorum primum & præcipuum est Gratiarum actio, secundum Oblatio, tertium Petitio, quartum Propositum dignè coram Deo ambulandi. Gratiarum actio quantum exactius fiet, tanto erit copiosior oblatis Sacrificii fructus. Sicut enim ingratitude fontem divinæ largitatis exsiccat, ita gratitudo torrentem aperit cælestium benedictionum. Potest autem hic affectus multis & variis modis excitari, quos unctio suggeret, & ingeniosa pietas excogitabit. Hoc unum est, quod à nobis expectat Deus, ut grati simus, & memores beneficiorum ejus. Sequitur oblatio, quâ par pari Deo reddere Sacerdos potest, Filium ejus Unigenitum & consubstantialem ei offerendo. Se ipsum quoque offeret Patri & Christo holocaustum acceptabile in odorem suavitatis: & quod gratior sit oblatio, merita ei addet B. Virginis & omnium Sanctorum, ac ipsius Christi, qui est salus, redemptio, & tota fiducia nostra. Quia verò cum Filio omnia nobis Pater donavit, ipsum pro suis & aliorum necessitatibus humiliter & ferventer deprecabitur. Horum actuum formula in promptu habenda erit, potestque ex his excerpti, quæ superiori capite descripta sunt. Tandem concludet efficaci proposito eundi de virtute in virtutem in conspectu Dei, donec ad apicem Christianæ perfectionis perveniat.

S. IV.

Aspirationes post Missam sæpe per diem repetendæ.

Quis me separabit à charitate tua Domine Deus meus? Non timor mortis, quia tu es vita mea: non amor mundi, quia ipsum sperno

& omnes pompas ejus: non tribulatio, quia tu dum tribulor tecum es: non fames, non nuditas, non paupertas, quia tu es cibus meus, operimentum meum, & divitiæ meæ: non persecutio, non gladius, quia hæc dulcia mihi sunt propter te: non creaturæ, quia ante te nihil sunt.

Quando educes me de isto carcere, cui te relicto adhæsit anima mea? quando trahes me post te captum specie tuâ & pulchritudine tuâ? Quando mihi & toti mundo mortuus ero, ut in te solo vivam, & tu vivas in me? O si semper te amarem, te semper possiderem, à te nunquam discederem, in te prorsus converterer?

Quid possum extra te desiderare, cum in te sint omnia bona? Nimis avarus est, cui tu non sufficis.

O amor, qui omnia potes, quando facies ut diligam te toto corde, totâ animâ, totis viribus?

Quid mihi est in Cælo, & à te quid volui super terram? Jam plenum est desiderium meum, plenum gaudium cordis mei, quia tu es plenitudo mea, omne bonum & desiderium meum.

Resice Domine esurientem animam meam: accende frigiditatem meam igne amoris tui, illumina cæcitatem meam claritate præsentis tuæ.

Verte mihi omnia terrena in amaritudinem, omnia infima & creata in contemptum & oblivionem.

Erige cor meum ad te in Cælum, & ne permittas me vagari super terram.

Penetret quæso hujus Sacramenti virtus omnia intima mea, & quidquid in me pravum, quidquid vitiosum est, mortificet & eradicet.

In te Jesu suavissime, sit omnis delectatio mea: tædeat me gaudii quod est sine te, amara mihi sit omnis quies, quæ non est in te.

Emitte ex te, benignissime Jesu, amoris tui radios, qui me succendant, & quidquid terrenum in me est, comburant & consumant, ut igne inextinguibili charitatis tuæ ardeam, & verus in me homo totus deficiat.

Utinam me rapiat ignita vis amoris tui, quæ me transformet in te, & in te absorbeat, ac me tecum unum efficiat!

INDEX CAPITUM

Et Paragraphorum.

CAPUT PRIMUM.

Quædam præmittuntur de ipso Missæ Sacrificio.

- §. 1. **Q**uale Sacrificium sit Missæ. Pag. 177
 §. 2. De his qui offerunt hoc sacrificium. ibid.
 §. 3. De vi effectiva hujus sacrificii. 178
 §. 4. De valore & fructibus sacrificii. 179
 §. 5. Quæ praxis servanda in applicatione Missæ. 180

CAPUT II.

De requisitis in Sacerdote ad ritè & piè celebrandum.

- §. 1. De puritate vitæ. 181
 §. 2. De rectitudine intentionis. 182
 §. 3. De actuali devotione. ibid.

CAPUT III.

Variæ considerationes ante Missam.

- §. 1. Quanta sit Sacerdotum dignitas, & quanta debeat esse sanctitas. 183
 §. 2. De excellentia hujus sacrificii. ibid.
 §. 3. De ejusdem necessitate. 184
 §. 4. Quæ reverentiâ celebrandum sit. 185
 §. 5. Aliæ considerationes ad pios affectus in celebrante excitandos. 186

CAPUT IV.

De his quæ Missæ celebrationem proximè antecedunt.

- §. 1. De necessitate præparationis. ibid.
 §. 2. De præmittenda Confessione Sacramentali. 187
 §. 3. Modus confitendi. 188
 §. 4. Oratio ante Confessionem & actus contritionis. ibid.
 §. 5. Oratio post Confessionem. 189
 §. 6. Directio intentionis ante Missam. ibid.
 §. 7. Deprecatio pro omnium necessitatibus. 190
 §. 8. Specialis oblatio sacrificii quatenus est latreuticum. 191
 §. 9. Oblatio sacrificii quatenus est Eucharisticum. 192
 §. 10. Oblatio sacrificii quatenus est propitiatorium. 193
 §. 11. Oblatio sacrificii quatenus est impetratorium. ib.
 §. 12. Actus diversarum virtutum ante Missam. 194
 Fidei. ibid.
 Spei. 195
 Charitatis. ibid.
 Desiderii. ibid.
 Gratiitudinis. 196

Timoris.

Humilitatis.

- §. 13. Commemoratio Dominica Passionis ante Missam. ibid.
 §. 14. Oratio ante Missam ad Patrem. 198
 §. 15. Oratio ante Missam ad Dominum Jesum Christum. ibid.
 §. 16. Aliæ Oratio ad eundem. 199
 §. 17. Oratio ad Spiritum Sanctum. ibid.
 §. 18. Oratio ad B. Virginem. 200
 §. 19. Oratio ad Sanctos Angelos. ibid.
 §. 20. Invocatio omnium Sanctorum. 201

CAPUT V.

De Missæ celebratione.

- §. 1. De proxima dispositione ad Missam. ibid.
 §. 2. De sacris vestibus, & earum significatione. 202
 §. 3. De accessu Sacerdotis ad Altare. ibid.
 §. 4. De initio Missæ usque ad Introitum. 204
 §. 5. De Introitu usque ad Epistolam. 205
 §. 6. De Epistola, Evangelio, & Symbolo. 206
 §. 7. De Offertorio usque ad Canonem. ibid.
 §. 8. De Canone usque ad Consecrationem. 208
 §. 9. De Consecratione usque ad Orationem Dominicam. 209
 §. 10. De Oratione Dominica usque ad Communionem. 210
 §. 11. De Communione. 211
 §. 12. De postrema parte Missæ usque ad finem. ibid.

CAPUT VI.

Quid agendum post Missam.

- §. 1. Discessu Sacerdotis ab altari & quædam exercitia post Missam. 213
 §. 2. Actus Amoris post Missam. 214
 §. 3. Gratiarum Actio post Missam. ibid.
 §. 4. Oblatio post Missam. 215
 §. 5. Petitioes post Missam. ibid.
 §. 6. Aspiraciones post Missam ad B. Virginem, Angelos, & Sanctos. 216
 Conclusio exercitorum post Missam. 217
 §. 7. Cur multi ex frequentibus celebratione non proficiant. ibid.

CAPUT VII.

Praxis celebrandi, cum quis prolixius orare non potest.

- §. 1. De præparatione. 218
 §. 2. De celebratione. ibid.
 §. 3. De gratiarum actione. 219
 §. 4. Aspiraciones post Missam. ibid.

DE